

Pa-kaw ang Bitala ong Mga Bindoatan tang mga Apostolis

Ang librong na pagpadayon tang istoria tang **Mo-yang Balita sigon ong ni Lucas**. Tokaw-tokaw, pagsayod tang natetenged ong mga primirong namagto ong ni Cristo, impisa asing tanira sindolan ta gaem ang nagalin ong Ispirito Santo agod magpatako tang Mo-yang Balita natetenged ong ni Jesus “ong siodad tang Jerusalem, ong bilog ang mga probinsia tang Judea ig Samaria, asta ra lamang ong kataliposposan tang kalibotan” (1:8).

Dorong bindoatan tang mga apostolis ang si Pedro ig si Pablo tang agsasayod tarin. Ang librong na midio tolay ang pagto-pat tang epat ang ibanghilio (Mateo, Marcos, Lucas ig Juan) ong domang mga solat ang mabasa ta ong agganingen ang “Ba-long Inigoan” obin “Bagong Tipan.” Ong pagbasa ta tang Bindoatan, mailala ta tang mga primirong namagrisibi tang mga solat ang asi, ig ong maning ta si mas maintindian ta tang matod ang maliag nirang yaning para ong yaten mandian ong mga kaldaw ang na.

¹ Agmalenong Teofilo, ong yen ang primirong libro nasayodo ra tang tanan ang bindoat ig sinoldok ni Jesus impisa asing tokaw ² asta ong kaldaw ang ingkelan tanandia ong langit. Balo tanandia ingkelan ong langit, ang mga pinilik nang mga apostolis sinoyonan na ong gaem tang

Ispirito Santo. ³ Pagatapos tang pagpinitinsia ni Jesus ong kros, dorong bisis ang tanandia napaita ong mga apostolis na ig dorong bindoat na agod masigoro enged tanira ang binoi ra tanandiang oman. Napaita tanandia ong teled ta epat ang polok ang kaldaw ig nagtoldok tang natetenged ong paggaraemen tang Dios bilang adi. ⁴ May naminta, asing aroman pa si Jesus tang mga apostolis, nagordin tanandia ong nira ang ganing, “Indi amo kang lagi magalin ong Jerusalem, kondi elaten mi tang Ispirito Santong pinangako tang Dios ang Tatay, ang asing inaningo ra ong nindio asing tokaw pa. ⁵ Si Juan nagboniag ong mga taw ta wi, piro yamo pirapang kaldaw boniagan amo ra ta Ispirito Santo.”

Ingkelan si Jesus ong langit

⁶ Asing namagsirimet-simet si Jesus ig ang mga apostolis na, sine-ma nira tanandia ang ganing, “Gino, boaten mo rang moman mandian tang inadian tang Israel?”

⁷ Ganing tanandiang siminabat, “Ang mga timpo ig mga takon inariglo ra tang Tatay ong sadiling kaliliagan na. Belag ta kaministiran ang mata-wanan mi pa. ⁸ Piro pag kabot tang Ispirito Santo ong nindio, oldan amo nandia ta gaem, ig magpamatod amo natetenged ong yen ong siodad tang Jerusalem, ong bilog ang mga probinsia tang Judea ig Samaria, asta ra lamang ong kataliposposan tang kalibotan.”

⁹ Pagabitata na ta si, ingkelan da tanandia ong langit mintras pamansipa-dek ong nandia tang

mga sinagpan na, asta nampilan tanandia ta onom.

¹⁰ Mintras pamansipa-dek pa tanira ong langit, may doroang laling paglambong ta kolit ang golping napaita ong binit nira. ¹¹ Ganing tanira, “Yamong mga taga Galilea, angay atan amo pang pamansipa-dek ong langit? Ang Jesus ang nang kinomit ong nindio ig ingkelan ong langit, magbalik pa tarin. Inita mi mandian mga monopa tanandia ingkelan ong langit. Maning atan ka tang pagbaraliken na.”

Ang katelet ni Judas

¹² Mandian, namagbalik tang mga apostolis ong Jerusalem ang namagalin ong Bokid tang Kaolibonan, mga tatang kilometro tang kalawid na ong siodad. ¹³ Pagakabot nira ong siodad, nagdiritso tanira ong koarto ong dibabaw tang balay ang agdayonan nira. Ang mga taw ang na ay da Pedro, Juan, Santiago, Andres, Felipe, Tomas, Bartolome, Mateo, si Santiago ang ana ni Alfeo, si Simon ang Makabanoa, ig si Judas ang ana ni Santiago.

¹⁴ Tanirang tanan pirming pamagsirimet-simet para mamangadi, aroman nira tang mga babay ig si Maria ang nanay ni Jesus, asta ang mga logod ni Jesus.

¹⁵ Pagata-lib tang pirapang kaldaw, namagsimet-simet tang mga pamagto ong ni Jesus. Mga tang gatos may doroang polok tanirang tanan. Dayon ang kimindeng si Pedro ong tokawan nira ig minitala. ¹⁶ Ganing tanandia, “Mga logod, kaministiran ang mainabo tang gatang ong Sagradong Kasolatan, ang pinabitala tang Ispirito Santo ong ni David asing tokaw

natetenged ong ni Judas, ang yay ang nagated ong mga namagdep ong ni Jesus. ¹⁷Tanandia tata ka ong yamen ang pinilik ni Jesus, ig aroman amen ong obra amen.”

¹⁸ Mandian, ang koartang binayad ong ni Judas ong bindoat nang anday sayod ay binakal na ta tanek, ig don tanandia nabo-log ang pakekeb. Nabo-dik tang sian na ig limindoa tang bi-wa na. ¹⁹ Ang nainabong na nabalitan tang tanan ang mga taw ong Jerusalem. Animan ong sadiling bitala nira pinaranan nira tang tanek ang asi ta Akeldama, ang maliag yaning “Tanek ang binayadan ta dogo.”

²⁰ Ganing pa si Pedro, “Tenged narin tang inaning ni David ang na-tang ong libro tang mga Salmo,

‘Pabayan da lamang malangga tang inistaran na, ig anday paistaren don ang maski sinopa.’*

Ig ganing pa,

‘I-dol da lamang ong doma tang obligasion na.’†

²¹⁻²² “Animan dapat mamilik ita ta tanga tawan ang maroman amen ang magpamatod natetenged ong pagaboing moman ni Ginong Jesus. Kaministiran tanandia tata ka ong mga taw ang pirming tatabid ong yamen ong mga kaldaw ang si Ginong Jesus tarin pa ong tanek ang paglibot-libot ang pagtoldok, impisa asing binoniagan tanandia ni Juan asta ra lamang ingkelan ong langit.”

²³ Animan namilik tanira ta doroang lali--si Matias ig si Jose ang aggoyan ta Barsabas (ang aggoyan ka ta Justo). ²⁴ Namangadi tanirang gan-

---

* **1:20** 1:20 Salmo 69:25 † **1:20** 1:20 Salmo 109:8

ing, “Gino, yaway gatako tang mga popotokon tang tanan ang mga taw. Ipaita mo ong yamen mga sinopa ong nirang doroa tang piliken mo ²⁵ ang magimong apostolis bilang katelet ni Judas. Tened si Judas, bino-wanan na tang obra na asing napaning tanandia don ong logar ang dapat para ong nandia.”

²⁶ Tapos namagpabonlokan tanira, ig ang aran ni Matias tang nabonlok. Animan si Matias nopen da ong tampolok may tatang mga apostolis.

2

Ang pagkabot tang Ispirito Santo

¹ Asing kiminabot tang kakaldawan tang Pentecostes,* namagsirimet-simet ong tanga balayan tanirang tanan ang pamagto ong ni Jesus.

² Golping may ingal ang pagalin ong langit, ig mga pama-yan nira midio mageyep ang babagrang. Poro ra lamang lago-lot tang naba-yan nira ong intirong balay ang agpagsimet-simetan nira.

³ May inita pa nirang midio mga dilak ta apoy ang agpababak ong kada tata ong nira. ⁴ Ig tanirang tanan ginaeman tang Ispirito Santo ig dayon ang namagbitala ta sari-saring mga bitala, sigon ong gaem ang sindol ong nira tang Ispirito Santo.

⁵ Mandian, don ong Jerusalem may mga Judiong rilihioso ang namagalin ong sari-saring mga logar ong bilog ang kalibotan. ⁶ Pagabasi nira tang ingal ang asi, namagsimet-simet da tang mga taw. Doro tang pagkabereng nira tened ang kada

---

* **2:1** 2:1 Ang “Pentecostes” tatang pista tang mga Judio. Telekan ka ong Bokabolario.

tata gangabasi tang sadiling mga bitala nira ang agbibitala tang mga sinagpan ni Jesus. ⁷ Ong kabeberengen nira ganing tanira, “Belag bato ta taga Galilea tang tanan ang asiang pamansibitala? ⁸ Piro angay? Kada tata ong yaten, ang gaba-yan ta ong nira mga sadiling bitala ta! ⁹ Ang doma ong yaten mga taga Partia, mga taga Media, mga taga Elam, mga gingistar ong Mesopotamia, ong Judea ig ong Capadocia, ong Ponto ig ong Asia, ¹⁰ ong Frigia ig ong Panfilia, ong Ehipto ig ong mga parting Libia ang sakep tang Cirene. May mga gingistar ong Roma, mga kapario tang mga Judio asta mga belag ta Judio ang nala-ted ong rilihion ta. ¹¹ May mga taga Creta ig taga Arabia. Onora ka enged ang gaba-yan ta ong mga taw ang narin ong yaten ang sadiling mga bitala tang natetenged ong mga makabebereng ang mga bindoatan tang Dios?” ¹² Nangagolpian tanirang tanan ig belag lamang ta ge-ley tang kabeberengen nira. Namagte-ma te-man tanira, “Onopa enged tang maliag yaning tang gainabong narin?” ¹³ Piro namanginsolto tang doma ang ganing, “Baleng tang mga taw ang asia!”

Ang bitala ni Pedro

¹⁴ Mandian, kimindeng si Pedro ig ang tampolok may tatang mga aroman na, ig minitala tanandia ong mga taw ta doro kapoirsa. Ganing, “Mga kasimanoao ang mga Judio ig yamong tanan ang pamansistar tarin ong Jerusalem! Pama-yan mi ta mo-ya tang yaningo ong nindio. ¹⁵ Belag ta baleng tang mga taw ang narin, pario tang kalaom mi. Alas noibi pa lamang tang damal-damal! ¹⁶ Ang

gainabo mandian, yay ang binitala tang propitang
si Joel asing tokaw ang ganing,

17 'Narin tang boateno ong mga oring kaldaw,'
ganing tang Dios.

'Bogos ang i-dolo tang yen ang Ispirito ong tanan
ang taw.

Ang mga ana ming mga lali ig mga babay ay
mamagpakabot tang yen ang bitala.

Ang mga soltiros mi mangaita tang mga ipaitao
ong nira.

Ig ang mga mepet ming mga lali mamanalakinep.

18 Komabot kaman tang mga kaldaw ang bogos
ang i-dolo tang yen ang Ispirito

ong tanan ang mga torobolono, mga lali ig mga
babay.

Ig mamagpakabot tanira tang yen ang bitala.

19 Magpaitao ta mga makabebereng ang mga
bagay ong langit,

ig mga pasinial tarin ong tanek, pario ta dogo,
apoy ig madamel ang kato.

20 Mangi-lep tang kaldaw, ig manisinggi tang
bolan ang midio dogo,

ba-lo komabot tang makaeled ig makabebereng
ang kaldaw ang magosgar tang Gino.

21 Ig mangalibri tang maski sinopay gomoy ong
Gino.' "†

22 Ganing pa si Pedro, "Mga kasimanoao ang
mga taga Israel, pama-yan mi tang ibitalao. Si
Jesus ang taga Nazaret ay sinobol tang Dios.
Pinamatodan tang Dios narin ong nindio ong mga
milagro, mga makabebereng ang bagay ig mga
pasinial ang pinaboat na ong nandia. Gata-wanan

† 2:21 2:17-21 Joel 2:28-32

mi na, tenged ang tanan nainabo tarin ong nindio.
²³ Gata-wanan ang lagi tang Dios asing tokaw pa ang si Jesus yintriga ong nindio tenged yay ang lagi tang plano na. Ig ang bindoat mi, pinapatay mi tanandia ong mga mapinagtalaken ang naglansang ong nandia ong kros. ²⁴ Piro tanandia binoing oman tang Dios ig linibri ong gaem tang kamatayen. Tenged maski kamatayen pa, anday gaem nang magawid ong nandia. ²⁵ Narin tang inaning ni David asing tokaw natetenged ong nandia:

‘Gata-wananong pirming tatabid ong yen tang Gino,

ig indio agbo-wanan na, animan indio agkelban.

²⁶ Narin tang dailan ang galipayo ta mo-ya, ig pagdayawo ong Dios!

Ig panalig tang nemo ang maski mapatayo may parakaboton pa tang sinangonio.

²⁷ Tenged ang kalago indi pabayan mo ong logar tang mga patay,

ig indi ka pabayan mong maronot tang sinangonio, yo tang niong sagradong torobolon.

²⁸ Sinoldok mo ra ong yen tang mga dalan ang paning ong kaboi.

Ig tenged pirmiang ka-peno, galipayo ta mo-ya.’‡

²⁹ “Mga kasimanoao,” ganing pa si Pedro, “Mga natetenged ong yaten ang kamepet-mepetan ang si David, maningo ta mayag ong nindio, ang tanandia napatay ig limbeng. Ig gata-wanan ta ang asta mandian ang lebengan na atan pa ka.

³⁰ Tanandia propita ig gata-wanan na tang pinangako ong nandia tang Dios, nga ang tata ong mga

‡ 2:28 2:25-28 Salmo 16:8-11

inampo na magimong ading kapario na. § 31 Gatawanan nang lagi tang natetenged ong pagaboing moman tang Cristo.* Animan ganing tanandia ang indi ono pabayan tang kalag na ong logar tang mga patay, ig indi maronot tang sinangoni na. †

32 Si Jesus, yay ang binoi tang Dios. Ig yaming tanan mapagpamatod ong mga bagay ang narin tenged mismong inita amen. 33 Asing pinalawig si Jesus ig pinakarong ong to tang Dios, rinisibi na tang Ispirito Santong pinangako tang Tatay na ang i-dol ong nandia. Ig narin bogos ang sindol na ong yamen, pario tang gitaen ig gaba-yan mi mandian.

34 “Tenged belag ta si David tang kimina-yat ong langit, kondi tanandia tang minaning, ‘Ganing tang Ginong Dios ong yen ang Gino:

“Komaronga ong yen ang to,

35 asta ra lamang pasokono ong nio tang tanan ang kasoay mo.” ‡

36 “Animan, dapat ang engaged ang mata-wanan tang tanan ang taw ong banoang Israel ang nang si Jesus ang linansang mi ong kros, yay ang bindoat tang Dios ang Gino ig Cristo.” §

37 Asing naba-yan narin tang mga taw, natandeg tang mga popotokon nira, ig ganing tanira ong ni Pedro ig ong domang mga apostolis, “Mga logod, onopa tang boaten amen?”

38 Siminabat si Pedro, “Magtogat amo ig bo-wanan

---

§ 2:30 2:30 Salmo 132:11 * 2:31 2:31 Ang bitalang “Cristo” tatang titulo ni Jesus bilang ang pinilik tang Dios para maglibri ong mga taw ong mga kasalanan nira ig maggaem ong tanan-tanan. Telekan ka ong Bokabolario. † 2:31 2:31 Salmo 16:10 ‡ 2:35 2:35 Salmo 110:1 § 2:36 2:36 “Cristo.” Telekan ong Bokabolario.

mi tang mga kasalanan mi, ig magpaboniag tang kada tata ong nindio agod ipaita ang nagpasakep amo ong ni Jesu-Cristo.* Maning ta si, patawaden amo ig marisibi mi tang i-dol tang Dios ong nindio, ang yay ang Ispirito Santo. ³⁹ Tened ang pangakong na ay para ong nindio ig ong mga ana mi, asta ong tanan ang mga taw ang alawid ong yaten, ang maski sinopay goyan tang Ampoan tang Dios ang palenget ong nandia.”

⁴⁰ Doro pang inaning ni Pedro ang pagpamatod ong mga binitala na. Ig agregesen na tanira ang ganing, “Palawid amo ong mga mapinagtalaken ang taw agod malibri amo.” ⁴¹ Animan, ang namagparet ong mga binitala na ay namagpaboniag. Ig ong kaldaw ang asi nadolongan ta tolong ribong taw tang mga pamagto ong ni Jesus. ⁴² Padayon tanirang pamagadal tang mga agtotoldok ong nira tang mga apostolis, pamagsirimet-simet bilang mamaglogod ong Gino, pamagsaro[†] ig paman-gadi.

Ang pangaboi tang mga pamagto ong ni Jesus

⁴³ Dorong mga milagro ig mga makabebereng ang mga bagay ang pinaboat tang Dios ong mga apostolis, animan ang mga taw nagkatinir ta paggalang ig eled ong Dios. ⁴⁴ Masinlo tang pagtarabidan tang mga pamagto ong ni Jesus, ig maski onopay pagkabetang nira pamagparti-parti tanirang tanan. ⁴⁵ Agpabakal nira tang

---

* **2:38** 2:38 “magpaboniag agod ipaita ang nagpasakep amo ong ni Jesu-Cristo.” Ong bitalang Grigo: magpaboniag ong aran ni Jesus

† **2:42** 2:42 Ong bitalang Grigo: pamagterenga-tengaen ta tinapay

mga pagkabetang nira, ig ang bayad na agpartipartien nira sigon ong kaministiran tang kada tata. ⁴⁶ Kaldaw-kaldaw pamagsirimet-simet tanirang tanan ong Timplo. Pamagsaro‡ tanira bilang mamaglogod ong Gino ong mga balay nira ig pamamangan tanira ang mambeng tang popotokon nira. ⁴⁷ Pamagdayaw tanira ong Dios ig gangalipay ka ong nira tang mga taw, ig kaldaw-kaldaw agdodolang tang Gino ong nira tang mga taw ang aglilibri na.

3

Ang pagpao-ya ong taw ang pilay

¹ May naminta alas tris tang apon, oras dang igparangadi, napaning si Pedro doroa ni Juan ong Timplo. ² Mandian, don ong Timplo ong portan ang aggoyan ta “Masinlo,” may tatang taw ang pilay tanandia mimpisang ipangana. Kaldaw-kaldaw agge-lan tanandia don agod magpalimos ong mga taw ang pamansi-led ong Timplo. ³ Asing itaen na si Pedro ig si Juan ang te-led don ong Timplo, nagpalimos tanandia ong nira. ⁴ Pina-dekan tanandia tang doroa, ig ganing si Pedro ong nandia, “Pa-deka ong yamen!” ⁵ Ang kalaom tang taw, limosan nira ra tanandia, animan dayon ka tanandiang napa-dek ong nira. ⁶ Ganing si Pedro ong nandia, “Anday koartao ang ma-dolo ong nio. Piro may domang i-dolo ong nio. Ong gaem ni Jesu-Cristong taga Nazaret, panawa!” ⁷ Tapos bindiotan ni Pedro tang kalimang to tang taw ig sinabangan nang kendeng. Lagi-lagi namoirsa

---

‡ 2:46 2:46 Ong bitalang Grigo: pamagterenga-tengaen ta tinapay

tang mga kakay ig mga pokol-pokolan na. ⁸ Golpi tanandiang limino-tong kimindeng ig nagpanaw-panaw. Pagatapos, siminabid tanandiang siminled ong Timplo ang papanaw-panaw ig lolo-to loto ig pagdayaw ong Dios. ⁹ Inita tanandia tang mga taw ang papanaw-panaw tanandia ig pagdayaw ong Dios. ¹⁰ Ig asing mata-wanan nirang tanandia pala tang pirmingham kakarong ig pagpalimos ong Masinlong Portan tang timplo, pisan ang nangabereng tanira ong nainabong asi.

Minitala si Pedro ong Timplo

¹¹ Asing pambiot pa tang taw ang asi ong ni Pedro ig ni Juan don ong logar ang aggoyan ta Alalan ni Solomon, pamansisikad dang agpalenget tang mga taw ong sobrang kabeberengen nira. ¹² Pagaita ni Pedro ong mga taw, ganing tanandia, “Mga kasimanoao ang mga Israelita, angay gangabereng amo ta mo-ya? Angay pa-dek amo ta maning atan? Itaben maning amo ang yami tang nagpapanaw ong nandia ong sadiling gaem amen, obin bato ong yamen ang pagkamadinioson. ¹³ Belag ang enged! Ang Dios ang agtowan ni Abraham, ni Isaac ig ni Jacob, ang yay ang Dios tang yaten ang kamepet-mepetan, tanandia tang nagboat ta narin agod padengegan na tang Torobolon nang si Jesus. Si Jesus tang intriga mi ong mga aotoridad ig pinangindian mi ong talongan ni Pilato maski nadisisionan na rang palpatan tanandia. ¹⁴ Sinaliodan mi tang Sagrado ig Mato-lid, ig ang pina-dol ming palpatan tatang manigpatay ta taw. ¹⁵ Pinatay mi tang manigtorol ta kaboi. Piro tanandia binoing oman tang Dios, ig

mga tistigos ami ta asia. ¹⁶ Ang gaem ni Jesus tang nagpao-ya ong taw ang nang gailala mi ig agpa-dekan mi. Nainabo narin tenged ong pagtalig amen ong aran ni Jesus. Pagtalig ka kaman ong ni Jesus tang bogos ang nagpao-ya ong nandia, pario tang gitaen mi.

¹⁷ “Mandian, mga logod, gata-wananong indi naintindian mi tang mga bindoat mi. Maning ka ta si tang mga pangolokolo ong nindio. ¹⁸ Piro ong bindoat ming asia, nagmatod tang pinabalita tang Dios ong mga propita asing tokaw pa, ang kaministiran ono magpinitinsia tang Cristo.* ¹⁹ Animan magtogat amo ong mga talak mi ig magbalik amo ong Dios agod komiten na tang mga talak mi, ²⁰ ig komabot tang mga kaldaw ang oldan amo nandia ta ba-long poirsa. Ig tobolon na ong nindio si Jesus ang Cristong pinilik na asing tokaw pa. ²¹ Piro si Jesus don kang lagi ong langit asta komabot tang timpong ba-lon tang Dios tang tanan ang bagay, sigon ong inaning na ong mga sagradong propita na impisa asing tokaw pa. ²² Pario tang inaning ni Moises, ‘Ang Ampoan ming Dios mamilik ta tata ong nindio ang boaten nang propita pario ong yen. Kaministiran ang pama-yan mi tang tanan ang yaning na ong nindio.† ²³ Ig ang tanan ang indi mamasi ong propitang asi, ipalbag tanira ong mga tawan tang Dios ig patayen ang engaged.’‡ ²⁴ Animan ang tanan ang mga propita, magimpisa ong ni Samuel asta ong mga diminaton ong nandia, namagpatako tanirang tanan tang

---

* **3:18** 3:18 “Cristo.” Telekan ong Bokabolario. † **3:22** 3:22 Deuteronomio 18:15-16 ‡ **3:23** 3:23 Deuteronomio 18:19; Levitico 23:29

natetenged ong mga gangainabo ong mga kaldaw ang narin. ²⁵ Ang pangako tang Dios ong mga propita ay para ong yaten ang mga Judio, ig gapil ita ong sagradong pinaginigoan ang bindoat tang Dios ong mga kamepet-mepetan ta asing inaning na ong ni Abraham ang, ‘Gamiteno tang mga inampo mo agod aloyan tang tanan ang mga taw.’ § ²⁶ Animan sindol tang Dios tang Torobolon na, ig primiro ong yaten pinapaning na agod aloyan ita ig tabangan itang tanan ang bo-wanan tang mga boat ta ang anday sasayod.”

4

Pinatalonga si Pedro ig si Juan ong mga opisialis tang banoa

¹ Asing bibitala pa si Pedro ig si Juan ong mga taw, namansikabot da tang mga padi, ang kapi-tan tang mga goardia ong Timplo, asta ang mga Saduseo.* ² Gengerepan tanira tenged pagtoldok si Pedro ig si Juan ong mga taw ang si Jesus binoi ong kamatayen, ig asia ono pagpamatod ang maboing moman tang mga patay. ³ Animan dayon ang dinep nira tang doroa ig pina-led ong prisoan. Ig tenged alikarem da, bino-wanan da lamang tanirang doroa don ong prisoan asta naramal. ⁴ Piro dorong nangabasi ong sinoldok nira tang namagparet. Ang mga lali lamang mga limang ribo rang lagi.

---

§ **3:25** 3:25 Genesis 22:18 * **4:1** 4:1 Ang mga “Saduseo” tatang gropo ong rilihion tang mga Judio asing timpo ni Jesus, ang indi pamagparet ang boien ang moman tang mga patay.

5 Pagaramal namagbaragat-bagat ong Jerusalem tang mga pangolokolo ong mga Judio, ang mga mepet, ig ang mga manigtoldok tang Katobolan. 6 Don ka tang pangolokolo ong mga padi ang si Anas doroa ni Caifas, asta si Juan ig si Alejandro, ig ang domang mga mimbrow tang pamilia tang pangolokolo ong padi. 7 Pinatalonga nira tang doroang apostolis ig sine-ma nira ang ganing, “Onopang gaemay tang aggamiten mi? Ong ninopang aran agboaten mi tang mga bagay ang asia?” 8 Siminabat si Pedrong aggaeman tang Ispirito Santo, “Yamong pangolokolo ong banoa ig mga mepet, 9 mga agte-maen ami nindio mandian natetenged ong kao-yan ang naboat amen ong taw ang pilay ang narin ig mga monopa tanandia nago-ya, nani tang maning amen. 10 Dapat matawanan ming tanan ig ang tanan ang mga taga Israel, ang taw ang nang ke-deng ong talongan mi, mo-ya ra tenged ong gaem ni Jesu-Cristong taga Nazaret, ang linansang mi ong kros piro binoing oman tang Dios. 11 Ang Jesus ang narin yay ang agsambiten ong Kasolatan ang ganing, ‘Ang batong pinlek mi, yamong mga manigpa-deng ta balay, yay ang ginamit tang Dios ig nagimong kaimportantian ong tanan ang batong pagpabaked tang balay.’†

12 “Poirang ni Jesus, anda ra engaged ay maski sinopang mapaglibri ong yaten. Tenged tanandia engaged lamang tang sindol tang Dios tarin ong tapaw tang kalibotan agod malibri ita ong mga talak ta.”

---

† 4:11 4:11 Salmo 118:22

¹³ Nangabereng tang mga taw ang si Pedro ig si Juan doru kaiteg tang nem nirang magbitala, ig labi pa engaged asing mata-wanan nirang mga ordinarióng taw ka lamang ig indi napamagadal. Oman nata-wanan nira tang doru ang narin mga aroman pala ni Jesus asing tokaw. ¹⁴ Piro tenged inita nira tang taw ang nago-ya ang ke-deng ong tepad ni Pedro doru ni Juan, anday maning nira kontra ong nirang doru. ¹⁵ Animan pinaloa nira tang doru, ig namagampang-ampang tang mga opisialis ang ganing, ¹⁶ “Onopa tang boaten ta ong doru ang Asia? Tenged nabantog da tarin ong bilog ang Jerusalem tang makabebereng ang milagrong nang bindoat nira, ig indi ita mapaganing ang na bo-li. ¹⁷ Ang boaten ta para indi ra magwasag tang agtotoldok nira, pamanan ta tanira ang indi ra engaged mamansibitala maski ong ninopa tang natetenged ong ni Jesus ang asi.” ¹⁸ Animan ginoyan nirang oman si Pedro ig si Juan ang magbalik ong teled, ig inordinan nira ang indi ra engaged mamansibitala obin mamagtoldok natetenged ong ni Jesus.

¹⁹ Piro siminabat si Pedro ig si Juan ang ganing, “Ong aypa tang mato-lid ong pama-dek tang Dios, ang magtoman ami ong nindio obin ong nandia? Yamo tang magosgar. ²⁰ Mga ong yamen, indi maimong indi ami mamagbitala natetenged ong inita ig naba-yan amen.” ²¹ Piro pinamanan pa engaged tanirang oman tang mga pangolokolo, ig pagatapos dayon da tanirang pinalpatan. Maski gangaliliag pang kastigon nira tang doru, anda engaged ay maisip nirang midios tenged ang tanan ang mga taw pamagdayaw ong Dios ong nainabo.

22 Tened ang taw ang nago-ya ong milagrong narin sobra ra ong epat ang polok ang takon tang idad na.

Ang pangadi tang mga pamagto ong ni Jesus

23 Asing napalpatan da si Pedro ig si Juan, namagbalik da tanira ong mga karomanan nira ig binalita nira tang inaning tang pangolokolo ong mga padi ig ang mga mepet. 24 Ig pagabasi nira ta na, boliog tanirang tanan ang nangadi ong Dios ang ganing, “Ampoan amen ang makagagaem ong tanan, yawa tang nagboat tang langit ig tanek, asta ang talsi ig ang tanan ang na-tang tarin. 25 Yawa tang nagpabitala ong torobolon mong si David asing tokaw ong gaem tang Ispirito Santo ang ganing,

‘Angay dorong kasisilagen tang mga belag ta Judio?

Ig angay ang mga taw pamagisip ta planong anday kointa na?

26 Ang mga adi ong tanek pamagsimpan ang mamansibatok, ig ang mga pangolokolo pamagsirimet-simet para kontraen nira tang Gino ig ang nandiang Cristo.’‡

27 Maning ang enged ta si tang bindoat ni Herodes ig ni Poncio Pilato. Namagbaragat-bagatan tanira tarin ong siodad, aroman tang domang mga belag ta Judio ig asta ka ang mga Judio, agod kontraen tang sagradong Torobolon mo, ang yay ang Cristong pinilik mo. 28 Ong bindoat nirang asi, nainabo tang pinlano mo rang lagi asing tokaw

---

‡ 4:26 4:25-26 Salmo 2:1-2. “Cristo.” Telekan ong Bokabolario.

sigon ong gaem ig ong kaliliagan mo. ²⁹ Ig mandian, Ampoan amen, pama-yan mo tang mga paeled-eled nira ong yamen. Tabangay ami ka nio, yaming mga torobolon mo, ang bogos ang mangiteg tang nem amen para mitala tang bitala mo. ³⁰ Ipaita mo tang gaem mo ong pagpao-ya tang mga taw ang may masit, ig pagnan mong may mga milagro ig mga makabebereng ang mangaimo ong aran tang sagradong Torobolon mong si Jesus.” ³¹ Pagatapos tang pangadi nira, kiminedeg tang logar ang agpagsimetan nira. Tanirang tanan ginaeman tang Ispirito Santo ig nangiteg tang nem nirang namagbitala tang bitala tang Dios.

Koromon ong tanan ang bagay

³² Ang mga pamagto ong ni Jesus pamaginigoan ig tanga isipan lamang tanira. Maski sinopa ong nira, anday ganing ang pagkabetang nira ong nira lamang, kondi koromon tanira ong tanan ang bagay. ³³ Ang mga apostolis nagkatinir ta mabael ang gaem ong pagpamatod natetenged ong mo-man ang pagaboi ni Ginong Jesus. Ig tanirang tanan inaloyan ta mo-ya. ³⁴ Anda enged ay maski sinopa ong nira tang nalisedan. Tenged ang mga may tanek obin mga may balay agpabakal nira ig ang koarta agge-lan nira ³⁵ ang aggintriga ong mga apostolis agod narin ma-dol ong mga karomanan nira kompormi ong kaministiran tang kada tata.

³⁶ Maning ta si tang bindoat ni Jose ang tatang manigtabang ong Timplo ang taga Chipre. Animan “Bernabe” tang ginoy ong nandia tang mga

apostolis, tenged ang maliag nang yaning “Masin-abangen.” ³⁷ Ang bindoat na, pinabakal na tang koma na ig ang bayad ingkelan na ig inintriga ong mga apostolis.

5

Si Ananias may si Safira

¹ Piro don may magkatawa kang nagpabakal tang tanek nira. Ananias tang aran tang lali ig Safira tang aran tang babay. ² Ig gata-wanan ka tang katawa nang binoinan ni Ananias tang bayad na ba-lo ingkelan ong mga apostolis. ³ Ganing si Pedro ong nandia, “Ananias, angay napadeg-dega ong ni Satanas ig nagbo-lia ong Ispirito Santo? Angay binoinan mo tang bayad tang tanek mo? ⁴ Ang tanek, belag bato ta nio ba-lo pinabakal mo? Ig asing binakal da, belag pa bato ta yawa tang may podir mga ondion mo pa tang bayad na? Angay naisipan mong magboat ta maning ta sia? India nagbo-li ong taw, kondi ong Dios.” ⁵ Pagabasi ni Ananias tang inaning ni Pedro, natomba tanandia ig napatay. Ig ang tanan ang nangabasi tang nainabong asi pinangeldan ta mo-ya. ⁶ Ang mga soltiros dayon ang napalenget, binongot nira tang sinangoni ni Ananias, ingkelan nira ong loa ig limbeng.

⁷ Pagatapos tang tolong oras siminled tang katawa ni Ananias ang anday kalibotan na tang nainabo. ⁸ Dayon tanandiang sine-ma ni Pedro, “Magbega ong yen, narin lamang ka kaman tang kantidad tang tanek mi?” Siminabat si Safira, “Ee, ong kantidad lamang kaman ang asia.”

⁹ Ganing si Pedro ong nandia, “Angay naginigoan among magkatawa ang sobokan mi tang Ispirito tang Gino? Telekan mo, asia ra ong portan tang mga naglebeng ong katawa mo, ig yawa idatona ka nirang ilbeng.”

¹⁰ Ig golping natomba si Safira ong may kakayan ni Pedro ig napatay. Paga-led tang mga soltiros, inita nirang patay da tanandia. Dayon ang ingkelan nira tang sinangoni ni Safira ig limbeng ong tepad tang katawa na. ¹¹ Ig ang tanan ang pamagto ong Gino asta ang tanan ang nangabasi ta na, pisan ang pinangeldan. ¹² Dorong mga milagro ig makabebereng ang bagay ang naboat tang mga apostolis ang inita tang mga taw.

Mga milagro ig makabebereng ang bagay

Ang tanan ang pamagto ong Gino pamagsirimet-simet don ong parti tang Timplo ang aggoyan ta Alalan ni Solomon. ¹³ Ang domang mga taw indi namangas ang namagiga-pen ong nira. Piro mabael tang paggalang tang mga taw ong nira. ¹⁴ Ig mintras gaboay, mas doro tang gadolang ong nira tenged dorong mga lali asta mga babay ang pamagto ong Gino. ¹⁵ Tenged ong mga milagrang bindoat tang mga apostolis, ang mga pamagmasit ingkelan ong mga karsada ig agbe-tang ong mga bayan-bayan ig mga aglolbogan, agod mga toma-lib da ono si Pedro, maski ang pirapa ong nira makaninoan da lamang. ¹⁶ Belag lamang ta sia, doro rang mga taw ong mga bario ong palibot tang Jerusalem tang namansipaning ang pamagekel tang mga may masit ig ang mga taw ang agpaliwagan ta

mga malain ang ispirito. Ig tanirang tanan poros namago-ya.

Ang pagpaliwag ong mga apostolis

¹⁷ Ang pangolokolo ong mga padi asta ang mga karomanan nang mimbrow tang siktang Saduseo,* dorong kaibeg nira. ¹⁸ Animan pinadep nira tang mga apostolis ig pina-led ong prisoan. ¹⁹ Piro asing labi ra, may tatang anghil ang sinobol tang Gino ang nagabri ong portan tang kolongan, ig pinaloa na tang mga apostolis ang ganing, ²⁰ “Paning amo don ong Timplo. Itoldok mi ong mga taw tang natetenged ong kaboing narin ang agto-dol tang Gino.” ²¹ Namagtoman tanira, ig asing garamal da napaning tanira ong Timplo, ig namagimpisa rang namagtoldok ong mga taw.

Mandian ong pagkabot tang kalawigan ang padi ig ang mga karomanan na, pinagoy nira tang tanan ang mga opisialis, ang yay ang mga mepet tang banoa, agod magbaragat-bagat tanirang tanan. Pagatapos, nanobol tanirang komiten tang mga apostolis ong prisoan agod patalongaen ong nira. ²² Piro asing pagkabot tang mga goardia don ong prisoan, anda ra don tang mga apostolis, animan namagbalik tanira ig namagbalita ong mga opisialis ang ganing, ²³ “Asing pagkabot amen don maelet ka tang pagkatrangka tang prisoan. Ig ang mga goardia, don kang pamagbantay ong portan. Piro pag abri amen, anday inita amen ang taw don ong teled!” ²⁴ Asing maba-yan narin tang pangolokolo ong mga padi may ang kapitan tang mga goardia ong Timplo, nagoloan

* **5:17** 5:17 “Saduseo.” Telekan ong Bokabolario.

tanira ig indi maisip nira mga onopa bato tang nainabo ong mga apostolis. ²⁵ Lagat-lagat ta gelay kiminabot tang tatang taw ang nagbalita ong nira ang ganing, “Telekan mi! Ang mga taw ang kinolong mi, asi ong Timplo ang pamagtoldok ong mga taw!” ²⁶ Animan ang kapitan may ang mga goardia na namansipaning ong Timplo, ig kinomit nira tang mga apostolis. Piro indi pinapanawan nira ta poirsa tenged gengeldan itaben banggilen tanira tang mga taw.

²⁷ Ingkelan nira tang mga apostolis ig pinatalonga ong opisialis tang banoa. Ganing ong nira tang kalawigan ang padi, ²⁸ “Inordinan amo ra yamen ta maelet ang indi amo ra magtoldok ong aran tang Jesus ang asi. Piro telekan mi tang bindoat mi! Nagwasag da ong bilog ang Jerusalem tang toldok mi, ig yami pa tang agpabandanan mi ong kamatayen na!” ²⁹ Piro siminabat si Pedro ig ang mga karomanan nang apostolis ang ganing, “Ang Dios tang dapat ang pareten amen, belag tang mga taw. ³⁰ Ang Dios ang agtowan tang mga kamepet-mepetan ta yay ang nagboing oman ong ni Jesus ang pinalansang mi ong kros ig pinatay. ³¹ Ig mandian si Jesus pinalawig tang Dios ong langit ig pinakarong na ong to na, ig sindolan ta alawig ang dengeg bilang Mangolokolo ig Maniglibri, agod itang mga Israelita mapamagtogat ig mapatawad ong mga talak ta. ³² Ig yami, mga tistigos ami ong mga bagay ang narin, aroman tang Ispirito Santo ang sindol ong tanan ang pamagtoman ong Dios.”

³³ Asing maba-yan narin tang mga opisialis,

dorong kasisilagen nira ig ang kaliliagan nira patayen din nira tang mga apostolis. ³⁴ Piro kimindeng tang tata ong nira, ang aran na si Gamaliel, tata ong mga Pariseo. Manigtoldok tanandia tang Katobolan ig aggalangen tang tanan ang mga taw. Nanobol tanandiang paloaen kang lagi tang mga apostolis ta indi lamang maboay. ³⁵ Oman, minitala tanandia ang ganing, “Mga kasimanoao ang taga Israel, isipen mi ta mo-ya tang boaten mi ong mga taw ang narin. ³⁶ Tanopa sia may tatang taw ang aran na si Teudas, ang pagpambog ong sadili nang midio sino ra ka enged tanandia. Ig nakombinsi tanandia ta epat ang gatos ang mga taw ang minimbeng ong nandia. Piro pinatay tanandia ig ang mga karomanan na namagbereblag lamang ang anday lindoan na. ³⁷ Pagatapos, asing mga kaldaw tang pagpalista, si Judas sing taga Galilea tang nakombinsi ta mga taw ang ma-pen ong nandia. Napatay ka tanandia, ig namagbereblag ka tang mga namagosoy ong nandia. ³⁸ Animan narin tang maningo ong nindio mandian--indi palabetan mi tang mga taw ang na. Pabayan mi lamang tanira. Mga ong taw lamang nagalin tang aggisipen nira ig ang mga agboaten nira, malipat lamang sia. ³⁹ Piro mga ang Dios yay ang nagtobol ong nira, indi degen mi tanira, ig lomboa pang pamangontra amo ong Dios.” Namamasi ka tanira ong inaning ang asi ni Gamaliel. ⁴⁰ Pina-led sing oman tang mga apostolis, pagatapos pinatakan tang palo ig inordinan ang indi ra moman ang mamansibitala ong aran ni Jesus, ba-lo pa pinalpatan nira. ⁴¹ Ig namagalin tanira ong talongan tang mga opisialis tang banoa ang doro kambeng

tanira tenged pinagnan tang Dios ang paeyaken tanira tenged lamang ong pagto nira ong ni Jesus. ⁴² Kaldaw-kaldaw pamansipaning tanira ong Timplo ig ong mga kababalayan ig sigi tang toldok ig patako ong mga taw ang si Jesus yay ang Cristo.†

6

Ang pagpilik ong pitong manigtambang

¹ Ong mga kaldaw ang asi, asing pamandoro ra ta mo-ya tang mga sinagpan tang Gino, namagrik-lamo tang mga Judio ang bitala nira Grigo kontra ong mga Judio ang bitala nira Hebreo.* Ganing tanira, ang mga aroman nirang mga babay ang mga balo, gapabayan da ono ang ga-dolan tang pangaboi nira ong kaldaw-kaldaw. ² Animan sinimet tang tampolok may doroang mga apostolis tang tanan ang mga sinagpan tang Gino. Ganing tanira, “Belag ta tama ang pabayan amen tang pagtoroldokon tang bitala tang Dios para lamang asikason amen tang pagtororolon ta pamangan ong mga malised. ³ Ang masinlo, mga logod, mamilik amo ong mga karomanan mi ta pitong laling ilaladong mga mo-yang taw, matako ig aggaeman tang Ispirito Santo, ig oldan amen tanira tang obrang narin. ⁴ Ig yami, bogos ang gamiten amen tang timpo amen ong pagpangadi ig ong pagtoldok tang bitala tang Dios.” ⁵ Nangalipay

---

† **5:42** 5:42 “Cristo.” Telekan ong Bokabolario. * **6:1** 6:1 Asing timpong asi, may mga Judio ang pamagbitala pa ta Hebreo, ang yay ang bitala tang kamepet-mepetan nira, ig may atan kang mga Judio ang Grigo ra tang bitala nira. Ang doroang gropong na teta aggoyan ta Hebreo ig Helenista, sigon ong bitalang aggamiten nirang pangaldaw-kaldaw.

tang tanan ang taw ang namagsimet ong inaning tang mga apostolis. Animan pinilik nira si Esteban, tatang laling doro kaelet tang pagtalig na ong Dios ig aggaeman tang Ispirito Santo. Pinilik ka nira da Felipe, Procoro, Nicanor, Timon, Parmenas, ig Nicolas ang taga Antioquia, tatang belag ta Judio ang nala-ted da ong rilihion nira. ⁶ Ang mga narin pinrisintar ong mga apostolis. Ig ang mga apostolis namagbondo tang mga kalima nira ong nira ig namangadi para ong nira.

⁷ Ig ang bitala tang Dios mas nagwasag pa enged ig don ong Jerusalem sigi tang dolang tang mga sinagpan tang Gino. Maski ang mga padi, doro ka ong nira tang namagto.

Ang pagdep ong ni Esteban

⁸ Si Esteban ang narin, tenged tanandia in- aloyan ta mo-ya tang Dios ig sindolan ta gaem, napagboat tanandia ta mga milagro ig mga makabebereng ang bagay ong mga taw. ⁹ Piro may mga taw ang limindoang kiminontra ong nandia. Mga mimbrow tanira tang tatang sikta tang mga Judio ang agganingen “mga Linibri.” Tanira mga Judiong taga Cirene ig Alejandria, Cilicia ig Asia. Nagigdiskosion tanira ong ni Esteban, ¹⁰ piro tenged ong kinata-wanan ang sindol ong nandia tang Ispirito Santo, anday madeg ong mga pamitala na. ¹¹ Animan nagsol tanira ta pirapang mga lali agod maning ang naba-yan nira si Esteban ang agpakalainen na ono si Moises ig ang Dios. ¹² Ong inaning ang asi tang mga lali, nasilag tang mga taw, asta ang mga mepet ig ang mga manigtoldok tang Katobolan. Animan si Esteban pinadep nira,

ig ingkelan ang pinatalonga ong mga opisialis tang banoa. ¹³ Nangomit tanira ta mga taw para magtistigo ta bo-li kontra ong nandia. Ganing tang mga tistigos, “Ang taw ang na indi agtatareng ang pagbitala ta anday sayod kontra ong sagradong Timplo ta asta ong Katobolan ni Moises. ¹⁴ Naba-yan amen tanandia ang ganing ang gebaen ono ni Jesus ang taga Nazaret tang Timplo ig omanen na ka tang kinaogalian ang sindol ong yaten ni Moises.” ¹⁵ Pina-dekan si Esteban tang tanan ang mga opisialis, ig inita nira tang emet na magang emet ta anghil.

7

Ang diskorso ni Esteban

¹ Mandian, nane-ma tang kalawigan ang padi ong ni Esteban ang ganing, “Matod ka kaman tang tanan ang narin?” ² Siminabat si Esteban, “Mga logod ig mga ginikanan, pama-yan mi tang yangingo. Ang dalayawen ig makagagaem ang Dios napaita asing tokaw ong yaten ang kamepet-mepetan ang si Abraham asing tanandia don ong Mesopotamia ba-lo tanandia limina-ted ong Haran. ³ Ganing tang Dios ong ni Abraham, ‘Magalina ong banoa mong narin, bo-wanan mo tang mga kaparintian mo, ig paninga ong banoang itoldoko ong nio.’* ⁴ Animan nagalin si Abraham ong banoa nang asi tang mga Caldeo ig napaning don ong Haran. Don napatay tang tatay na, ba-lo pa si Abraham pinapagalin tang Dios ig pinapaning ong banoang nang aggistan ta mandian. ⁵ Ang timpong asi,

---

* **7:3** 7:3 Genesis 12:1

si Abraham indi sindolan tang Dios maski midio palad ang tanek ang makabig nang nandia. Piro nangako tang Dios ang i-dol na ong nandia ig ong mga inampo na, maski ong oras ang asi si Abraham anda pay ana na.† 6 Maning ta na tang inaning tang Dios, ‘Ang mga inampo mo mamansistar ong domang logar ang belag ta sadiling banoa nira. Boaten tanira don ang mga torobolon, ig degdegen tanira tang mga taga don ong teled ta epat ang gatos ang takon. 7 Piro silotano tang nasion ang magtorobolon ong nira. Pagatapos, mamagalin si tang mga inampo mo ong banoang asi, ig magbalik ong logar ang na, ig tarin tanira magto ong yen.’‡ 8 Ig para mademdeman ni Abraham tang pinangako tang Dios ong nandia, ang pagtori yay ang tandang ginamit tang Dios. Animan asing pinangana tang ana nang si Isaac, tinorian na tanandia ong pagkabot tang yawalong kaldaw. Ig maning ka don tang bindoat ni Isaac ong ana nang si Jacob. Ig ya ka tang bindoat ni Jacob ong tampolok may doroang ana nang lali, ang yay ang mga kamepet-mepetan ta.”

9 Ganing pa si Esteban, “Ang yaten ang mga kamepet-mepetan ang asi nangaibeg ong logod nirang si Jose. Animan pinabakal nira tanandia ig tanandia nagimong tatang torobolon don ong Ehipto. Piro tenged aroman na tang Dios, 10 sinabangan tanandia ong tanan ang kaliwagan ang gapasaran na. Sindolan na ka tanandia ta kinata-wanan. Animan naliagan tanandia ni Faraon ang adi tang Ehipto, ig bindoat na tanan-

† 7:5 7:5 Deuteronomio 2:5; Genesis 12:7; 17:8   ‡ 7:7 7:6-7 Genesis 15:13-14; Exodo 3:12

diang gobirnadador ang mangolokolo ong Ehipto, ig ong tanan ang mga taw don ong palasio na. ¹¹ Mandian, nagkatinir ta tagletem ong bilog ang banoang Ehipto asta ong banoang Canaan, ig liniwagan ta mo-ya tang mga taw. Ang yaten ang mga kamepet-mepetan, anda rang pisan ay itaen nirang pamangan. ¹² Animan, asing mabalitan ni Jacob ang don ong Ehipto may pamangan, pinapaning na don tang mga ana na, ang yay ang mga kamepet-mepetan ta. ¹³ Asing yadoa rang pagpaning nira don, nagpailala ra si Jose ong mga logod na, ig nata-wanan ka ni Faraon tang natetenged ong pamilia na. ¹⁴ Dayon ang pinakomit ni Jose tang tatay nang si Jacob, ig ang tanan ang mga kaparintian na. Pitong polok may limang taw tanirang tanan. ¹⁵ Animan si Jacob may ang mga kamepet-mepetan ta namampaning don ong Ehipto, ig don tanira namansistar asta nangapatay. ¹⁶ Ang mga sinangoni nira ingkelan don ong Siquem ig don limbeng ong lebengan ang binakal ni Abraham ong mga inampo ni Hamor.

¹⁷ “Asing galenget dang mainabo tang pinangako tang Dios ong ni Abraham, mintras gaboay mas pandoro pa tang mga kasimanoa ta don ong Ehipto. ¹⁸ Asta ra lamang kiminabot tang kaldaw ang doma rang adi tang kakarong ong Ehipto, ang anday gata-wanan na natetenged ong ni Jose. ¹⁹ Linoko tang ading narin tang mga kamepet-mepetan ta, ig dinegdeg na tanira. Pinoirsa na tanira ang ipanlek nira tang mga mamolang gegeley agod mangapatay. ²⁰ Ong timpong asi, pinangana si Moises ig doro kasinlong mola. Inasikaso tanandia tang mga ginikanan na ong teled ta to-

long bolan. ²¹ Ig asing bino-wanan nira tanandia ong loa, sinagod tanandia tang anang babay tang Faraon, ig pinabael na ang midio sadiling ana na. § ²² Sinoldokan si Moises tang tanan ang kinatawanan ong Ehipto, ig nagimo tanandiang doro kaosay ong pamitala ig ong tanan ang mga boat na.”

²³ Ganing pa si Esteban, “Asing si Moises pagidad da ta koarinta anios, napagisip tanandiang mamisita ong mga kapario nang mga Israelita. ²⁴ Ig inita na don tang tata ong nira ang agsigbaken ta tatang taga Ehipto. Dayon ang sinabangan na tang kapario nang Israelita, ig bilang balet pinatay na tang taga Ehipto. ²⁵ Kalaom ni Moises, maintindian tang mga Israelita ang tanandia yay ang gamiten tang Dios ang maglibri ong nira ong mga kaliwagan ang gapasaran nira. Piro asi pala indi naintindian nira. ²⁶ Pagaramal may inita nang doroang Israelita ang pagsoayan, ig pinrosigiran na rin ang papagtombayon tang doroa. Ganing si Moises ong nira, ‘Mga tangay, pario among mga Israelita! Angay pagsoayan amo?’ ²⁷ Piro kinalieg si Moises tang tatang laling pagsigbak ong aroman na ang ganing, ‘Sinopay nagboat ong niong mangolokolo ig manigosgar ong yamen? ²⁸ Onopa? Patayeno ka nio pario tang bindoat mo nongapon ong taga Ehipto?’* ²⁹ Asing naba-yan narin ni Moises, naglayas ang lagi tanandia ong Ehipto, ig napaning ong Midian ig don ministar. Nangatawa tanandia don ig nagkatinir ta doroang anang lali. ³⁰ “Pagata-lib tang epat ang polok ang takon, na-

---

§ **7:21** 7:20-21 Exodo 2:1-10   * **7:28** 7:23-28 Exodo 2:11-15

paita tang tatang anghil ong ni Moises ong tatang dibabak ang papa ta ayong dadaba-daba, don ong logar ang anday taw na alenget ong bokid tang Sinai. ³¹ Nabereng ta mo-ya si Moises ong inita nang asi, ig asing palengetan na para telekan, naba-yan nang minitala tang Gino ang ganing, ³² ‘Yo tang Dios ang agtowan tang mga kamepet-mepetan mo, ang Dios ni Abraham, ni Isaac, ig ni Jacob.’ Nangelel si Moises ong sobrang karaelden na ig indi ra galiliag ang pa-dek. ³³ Ganing tang Gino ong nandia, ‘Loaten mo tang rapak mo tenged sagradong logar tang agke-dengan mo. ³⁴ Initao tang mga kaliwagan ang gapasaran tang mga tawano ong Ehipto. Naba-yano ka tang mga tangit nira. Animan napababako tarin para ilibrio tanira. Animan mandian magsimpana. Tania, tobolona yen don ong Ehipto.’†

³⁵ “Ang Moises ang na yay ang indi rinisibi tang mga kapario nang Israelita asing ganing tanira ong nandia ang, ‘Sinopay nagboat ong niong mangolokolo ig manigosgar ong yamen?’ Piro si Moises kang narin tang sinobol tang Dios ang mangolokolo ig maglibri ong mga Israelita, ong tabang tang anghil ang napaita ong nandia ong ge-ley ang papa ta ayo. ³⁶ Si Moises tang nagekel ong mga Israelita ong paglayas nira ong Ehipto. Nagboat tanandia ta mga milagro ig makabebereng ang bagay ong Ehipto, ig don ong talsing aggingaranan ta Masinggi, ig ong mga logar ang anday gistar ang taw ang agpanawan nira ong teled tang epat ang polok ang takon. ³⁷ Tanandia ka tang Moises ang

---

† **7:34** 7:30-34 Exodo 3:1-10

minitala ong mga Israelita ang ganing, ‘Ang Dios mamilik ta tata ong nindio ig boaten ang propitang pario ong yen.’ ³⁸ Ig asing don namagsimet-simet tang mga kamepet-mepetan tang mga Israelita ong logar ang anday gistar ang taw, si Moises tang nagpatenga ong nira ig ong anghil ang nagigampang ong nandia ong bokid tang Sinai. Ig don tanandia nagrisibi ong Dios ta mga bitalang pagtorol ta kaboi para ipakabot ong yaten.”

³⁹ Ganing pa si Esteban, “Piro ang mga kamepet-mepetan ta, indi naliliag ang magtoman ong ni Moises. Sinaliodan nira tanandia ig gangaliag tanirang mamagbalik ong Ehipto. ⁴⁰ Animan ganing tanira ong ni Aaron, ‘Magboata kay ta mga dios amen ang manokaw-tokaw ong yamen, tenged indi gata-wanan amen ang naonora si Moises ang asi ang nagekel ong yaten ang limindoa ong Ehipto.’[‡] ⁴¹ Ig ang timpong asi namagboat tanira ta dios-dios ang itsora na midio bakang geley. Namagpista tanira ig namagsagda ta ayep para ong dios-dios ang asing sadiling bindoatan nira. ⁴² Animan sinaliodan tanira tang Dios ig pinabayan da lamang tanirang magto ong mga dekal ong langit. Pario enged tang na-tang ong libro tang mga propita asing ganing tang Dios:

‘Yamong mga inampo ni Israel, namagsagda amo don ong logar ang anday gistar ang taw ong teled ta epat ang polok ang takon.

Piro belag ta yo tang matod ang binolontadan mi tang mga torol mi ig mga ayep ang pinatay mi.

[‡] **7:40** 7:40 Exodo 32:1, 23

⁴³ Aggekel-ekelan mi pa tang torda tang dios-dios ming si Moloc,
ig ang bitokon-bitokon tang dios-dios ming si Renfan.

Namagboat amo tang mga riboltong narin agod towan mi.

Animan i-lek amo yen asta ong dobali pa tang Babilonia.’”§

⁴⁴ Ganing pa si Esteban, “Don ong logar ang anday gistar ang taw, ang mga kamepet-mepetan ta may torda nirang pagsirbing pamatod nga ang Dios aroman nira. Sinobol tang Dios ong ni Moises ang boaten nira narin, ig inosoy nira tang plano ang pinaita tang Dios ong nandia. ⁴⁵ Oman ang mga ana nira nanoblian tang torda. Ig asing si Josue tang panokaw-tokawan ong mga kamepet-mepetan ta, ingkelan ka nira asing sinakep nira tang mga banoa tang domang mga nasion ang pinalayas tang Dios para ong nira. Ang tordang na, si pa ong mga Israelita asta asing nagimong adi si David. ⁴⁶ Si David, naliagan ta mo-ya tang Dios, ig nagampo tanandiang pagnan ang magpa-deng ta balay para ong Dios, ang yay ang Dios ang agtowan ni Jacob asing tokaw. ⁴⁷ Piro si Solomon yay ang nagboat tang balay ang agpagtowan ong Dios.

⁴⁸ “Piro ang Dios ang Makagagaem ong tanan, indi gistar ong balay ang bindoat lamang ta taw, sigon ong inaning tang mga propita asing tokaw:

⁴⁹ ‘Ang langit tang yen ang trono,’ ganing tang Gino.

‘Ig ang tanek tang borondoan tang kakayo.

---

§ 7:43 7:42-43 Jeremias 19:13; Amos 5:25-27

Onopang klasi ta balay tang boaten mi ong yen,
obin bato logar ang perenayano?

⁵⁰ Ong kamatodan, yo tang nagboat tang tanan
ang bagay.’ ”*

⁵¹ Ganing pa si Esteban ong mga opisialis,
“Katetegat tang mga kolo mi! Indi amo mamag-
paret ig indi amo ka mamamasi tang kamatodan!
Ang mga boat mi, pario tang bindoat tang mga
ginikanan mi--pamangontra among pirmi ong
Ispirito Santo. ⁵² Sinopa lamang ong mga propita
asing tokaw tang indi pinaliwagan nira? Pinatay
nira tang mga pamagpatako tang natetenged ong
pagkabot tang Mato-lid ang Torobolon tang Dios.
Ig asing tarin da tanandia, yamo ra ka tang nag-
traidor ig nagpatay ong nandia. ⁵³ Yamo tang
namagrisibi tang Katobolan ang pinaintriga tang
Dios ong mga anghil asing tokaw, piro yamo ka
mismo tang indi pamagtoman ta si!”

Ang pagbanggil ong ni Esteban

⁵⁴ Asing naba-yan tang mga opisialis tang
inaning ni Esteban, dorong kasisilagen nira,
ig kakayeget pa tang mga isi nira ong sobrang
kaerep nira ong nandia. ⁵⁵ Piro si Esteban
ginaeman tang Ispirito Santo. Napa-dek
tanandia ong langit ig inita na tang kayagan
tang Dios, ig si Jesus ang ke-deng ong to tang Dios.
⁵⁶ Ganing si Esteban, “Telekan mi! Aggitaenong
abri tang langit, ig ang Ana ta Taw ke-deng
ong to tang Dios.” ⁵⁷ Piro ang mga opisialis
namaginiteg ig agtengtengen nira tang mga
talinga nira, ig delelengan ang kinolokoboan

---

* **7:50** 7:49-50 Isaias 66:1-2

nira si Esteban. ⁵⁸ Ginoyodan nira ong loa tang siudad ig sinalalabangan ang binanggil. Ang mga namagtistigo kontra ong ni Esteban, namagloat tang mga lambong nirang pantapaw ig bino-wanan ong tatang soltiros don ang aran na si Saulo. ⁵⁹ Ig mintras agbanggilen nira si Esteban, pangadi tanandia ong Gino ang ganing, “Ginong Jesus, risibien mo tang yen ang ispirito.” ⁶⁰ Dayon tanandiang liminod ig miniteg ta mapoirsa, “Gino,” ganing tanandia, “indi ra tanira papanabaten mo ong kasalanan ang na!”

8

Pagabitala na ta maning ta si, dayon da tanandiang napatay.

¹ Ig napaoyon si Saulo ong pagpatay nira ong ni Esteban.

Pinaliwagan ni Saulo tang mga pamagto ong ni Cristo

Ong kaldaw ang asi don ong Jerusalem, inimpisan dang pinaliwagan ta mo-ya tang tanan ang mga pamagto ong ni Cristo. Ig poira lamang ong mga apostolis, namagbereblag tanirang tanan ig nangakabot ong mga logar ang gasakepan tang Judea ig Samaria. ² Ig mga natetenged ong ni Esteban, may mga laling madinioson ang namaglebeng tang sinangoni na, ig ini-yakan nira tanandia ta mo-ya.

³ Mandian, dorong prosigir ni Saulong lipaten tang mga pamagto ong ni Cristo. Agpaningan na ong mga kababalayan nira ig agpoirsaen nang agge-lan ig agpa-led ong prisoan, belag lamang tang mga lali kondi asta mga babay.

Pinatako don ong Samaria tang Mo-yang Balita

⁴ Asing namagberegblag tang mga pamagto ong ni Jesus, namagpatako tanira tang Mo-yang Balita maski ong ayra lamang tanira nangakabot. ⁵ Si Felipe napaning ong siodad tang Samaria ig nag-toldok don ong mga taw tang natetenged ong Cristo.* ⁶ Asing pagabasi tang mga taw tang ag-ganing na ig itaen nira tang mga makabebereng ang agboaten na, pinama-yan nira ta mo-ya. ⁷ Tenged dorong mga taw ang sinled ta mga malain ang ispirito, ig pamansiteg tang mga narin mintras loloa ong sinangoni tang mga taw. Doro kang mga pilay ig mga piang tang pinao-ya ni Felipe. ⁸ Animan ang mga taw ang taga don doro kang kalipay nira.

⁹ Mandian, don ong siodad ang asi may taw ang aran na si Simon. Naboy da tanandiang pagmadyikiro ig ang mga taw gangabereng ta mo-ya ong agboaten na. Pagpambog tanandiang maga sinora ka enged. ¹⁰ Animan ang tanan ang klasi ta taw, maski may dengeg maski anda, pamamasi ong nandia. Ganing tanira, “Ang taw ang na may gaem na ang pagalin ong Dios mismo, ang aggoyan ta Makagagaem.” ¹¹ Naboy dang timpong pinabereng na tang mga taw ong pag-madyikiro na, animan pamamasi tanira ta mo-ya ong nandia. ¹² Piro asing nagpatako si Felipe ong nira tang Mo-yang Balita natetenged ong pag-garaemen tang Dios bilang adi ig ong ni Cristo, namagparet tanira ig namagpaboniag ong ni Felipe, mga lali ig mga babay. ¹³ Asta si Simon mismo

---

* **8:5** 8:5 “Cristo.” Telekan ong Bokabolario.

nagparet ka. Ig pagaboniagan na, pirmi ra tanan-diang tatabid ong ni Felipe. Mandian si Simon da tang nabereng ong mga milagro ig makabebereng ang bagay ang inita nang agboaten ni Felipe.

¹⁴ Asing nabalitan tang mga apostolis ong Jerusalem ang namagparet tang mga taga Samaria ong bitala tang Dios, dayon ang pinapaning nira don si Pedro ig si Juan. ¹⁵ Pagakabot nira ong Samaria, pinangadi nira tang mga ba-long pamagto don agod marisibi nira tang Ispirito Santo. ¹⁶ Tened ang oras ang asi, maski sinopa ong nira indi pa gangarisibi tang Ispirito Santo. Tanira naboniagan lamang ong aran ni Ginong Jesus. ¹⁷ Dayon ang binondo ni Pedro ig ni Juan tang mga kalima nira ong mga pamagto ig narisibi ra nira tang Ispirito Santo.

¹⁸ Pagaita ni Simon ang garisibi pala tang Ispirito Santo ong pagbondo tang kalima tang mga apostolis, dinoydoyan na si Pedro ig si Juan ta koarta, ¹⁹ ang ganing, “Oldayo ka nindio ta gaem ang maning atan agod maski sinopay bon-doano tang kalimao, marisibi ka nira tang Ispirito Santo.”

²⁰ Siminabat si Pedro, “I-leka ra lamang ong impirno, yawa asta ang koarta mo! Kalaom mo, mabakal mo ta koarta tang rigalo tang Dios? ²¹ Andang pisan ay parti mo ong agpaboat tang Dios ong yamen tenged ang popotokon mo belag ta mato-lid ong pama-dek na. ²² Magtogata ig bowanan mo tang kalainan mong na, ig magpak-iloyna ong Gino ang balampa patawadena nandia ong gaisip mong anday sayod. ²³ Tened initao ang masiadoang gaibeg ig aglapotona pa tang

kasalanan mo.” ²⁴ Ganing si Simon, “Ipangadio kay nindio ong Gino ang inding pisan mainabo ong yen tang inaning ming asia!”

²⁵ Pagatapos ang namagpamatod ig namagpatako tang bitala tang Gino ong siodad tang Samaria, namagbalik da Pedro ni Juan ong Jerusalem. Ig namagpatako tang Mo-yang Balita natetenged ong ni Jesu-Cristo ong dorong kababarioan tang Samaria ang napanawan nira.

Si Felipe ig ang opisialis ang taga Etiopia

²⁶ Mandian may anghil ang sinobol tang Gino ang minitala ong ni Felipe ang ganing, “Panawa. Paninga ong abagat, osoyon mo tang dalan magalin ong Jerusalem paning ong Gaza.” Mandian, ang dalan ang asi indi ra agpanawan ta taw. ²⁷ Dayon ang napanaw si Felipe paning don. Tarin pala ong dalan ang na may tatang taga Etiopia. Ang laling na tatang kinapon, ig opisialis tanandia ong inadian tang Candace, ang yay ang rayna tang Etiopia. Agtaligan tanandia ong tanan ang manggad tang rayna. Napaning tanandia ong Jerusalem para magsimba ong Dios, ²⁸ ig mintras golik, kakarong tanandia ong karo nang pagbasa tang librong sinolat tang propitang si Isaias. ²⁹ Oman ganing tang Ispirito Santo ong ni Felipe, “Palengeta don ig demengana ong karo na.” ³⁰ Nanikad si Filipeng agpaning don ong karo, ig naba-yan nang pagbasa tang opisialis tang librong sinolat tang propitang si Isaias. Nane-ma si Felipe ong opisialis ang ganing, “Gaintindian mo ka tang agbasaen mong asia?”

³¹ “Indi kaman,” ganing tang opisialis. “Monopa maintindiano mga anday magpaintindi ong yen?” Dayon ang inaning na si Felipeng tomay da lamang ong karo ig tempad ong nandia. ³² Ang parti tang Kasolatan ang agbasaen na ganing, “Anda enged ay riklamo na.

Pario ta tatang karnirong agge-lan para patayen, obin ang karnirong ge-ley ang agtopian tang bolbol na, inding pisan tanandia naginingal.

³³ Pinaeyak tanandia ig pinangindian ta ostisia. Anday mapagbalita natetenged ong mga inampo na, tenged komiten da tang kaboi na tarin ong kalibotan.”†

³⁴ Ganing tang opisialis ang nane-ma ong ni Felipe, “Begay ka, sinopa tang agsambiten tang propitang narin? Ang sadili na bato obin domang taw?”

³⁵ Impisa ong Kasolatan ang narin, sinayod ong nandia ni Felipe tang Mo-yang Balita natetenged ong ni Jesus. ³⁶ Asing pagbiahi pa tanira ong dalan, may nata-liban nirang wi. Ganing tang opisialis, “Telekan mo! May wi tarin! Yo bato, indio maboniagan mo?” ³⁷ [Siminabat si Felipe, “Poidi, mga magpareta lamang ang de-dek ong popotokon mo.” Ganing tang taw, “Ee, pagpareto ang si Jesus Ana tang Dios.”]‡ ³⁸ Dayon ang pina-para tang opisialis tang karo. Tanirang doroa siminaboan don ong wi ig ang opisialis binoniagan

† **8:33** 8:32-33 Isaias 53:7-8   ‡ **8:37** 8:37 Ang birsikolong na indi itaen ong tanan ang mga lomang kopia tang mga sagradong kasolatan ong bitalang Grigo.

ni Felipe. ³⁹ Pagatakat nira ong wi, dayon ang kinomit si Felipe tang Ispirito tang Gino, ig indi ra tanandia inintang oman tang opisialis. Nagpa-dayon tanandiang minolik ang dorong kalipay na. ⁴⁰ Nata-wanan da lamang ni Felipe ang tanandia pala asi ra ong Azoto. Impisa don, nagpatako tanandia tang Mo-yang Balita natetenged ong ni Jesus ong tanan ang mga lansangan ang nataliban na asta ra lamang ang nakabot tanandia ong Cesarea.

9

Ang pagailala ni Saulo ong Gino

¹ Mandian, si Saulo indi agpenay ang pagpaeled-
eled ang pamatayen na ono tang mga sinagpan
tang Gino. Animan napaning tanandia ong kalaw-
igan ang padi, ² ig nama-dol ta solat ang magtorol
ta aotoridad ong nandia ig para magpailala tanan-
dia ong mga simban tang mga Judio ong Damasco.
Tenged ang galiliagan na panlapoton ig e-lan na
ong Jerusalem tang maski sinopay itaen na don
ong Damasco, babay man obin lali ang pamagosoy
ong Gino.

³ Asing gingabot da si Saulo ong siodad tang
Damasco, golping nangayag ong palibot na tang
doro kakilaw ang sinag ang pagalin ong langit.
⁴ Natomba tanandia ong tanek, ig may bosis ang
naba-yan nang ganing, “Saulo, Saulo, angay ag-
paliwagano nio?” ⁵ Siminabat si Saulo, “Sinoapa,
Gino?” Ganing tang bosis ang siminabat, “Yo si
Jesus, ang agpaliwagan mo. ⁶ Kendenga atan ig
padayon ang tenled ong siodad tang Damasco.
Yaningo don ong nio mga onopay boaten mo.”

⁷ Ang mga taw ang tatabid ong ni Saulo, namansideng da lamang don ang anday nangaibek-ibek ong nira. May naba-yan nirang basis piro anday taw ang inita nira. ⁸ Kimindeng si Saulo, ig pagabo-kad tang mata na indi ra tanandia maita. Animan bindiotan da lamang nira si Saulo ig inantabay asta ong Damasco. ⁹ Tolong kaldaw tanandiang indi maita ig indi pamangan obin panginem.

¹⁰ Mandian, don ong Damasco may tatang sinagpan tang Gino ang aran na si Ananias. Ginyoyan tanandia tang Gino ong midio talakinep, ig ganing, “Ananias!” Siminabat ka si Ananias, “Onopa si, Gino?” ¹¹ Ganing tang Gino ong nandia, “Paninga ra don ong karsadang aggoyan ta Matolid. Dilemen mo don ong balay ni Judas tang tatang laling taga Tarso ang aran na si Saulo. Asia pangadi mandian tanandia, ¹² ig ong midio talakinep may inita nang taw ang aran na si Ananias ang siminled ong balay na ig binondoan tanandia tang kalima na para maitang moman.” ¹³ Siminabat si Ananias, “Piro, Gino, dorong gabalitano natetenged ong laling asi ang agpaliwagan na ono ta mo-ya tang mga sinakepan mo ong Jerusalem. ¹⁴ Animan napaning tanandia tarin ong Damasco tenged may gaem nang nagalin ong pangolokolo ong mga padi, para pandepen na tang tanan ang pamaggoy ong nio.” ¹⁵ Piro ganing ong nandia tang Gino, “Paninga don. Ang taw ang asi piniliko agod ipatako na tang natetenged ong yen ong mga belag ta Judio ig ong mga adi, ig asta ong nindiong mga inampo ni Israel. ¹⁶ Ipaitao

ong nandia tang tanan ang kaliwagan ang dapat mapasaran na para ong yen.”

¹⁷ Dayon dang napanaw si Ananias ig paga-led na ong balay ang asi, binondo na tang kalima na ong ni Saulo ang ganing, “Saulo, logodo, yo sinobolo ni Ginong Jesus tarin ong nio. Tanandia tang napaita ong nio ong dalan ang pagpaning mo tarin. Sinobolo nandia para maitā sing moman, ig para gaemana tang Ispirito Santo.” ¹⁸ Lagi-lagi may midio mga sisi ta yan ang nangabo-log nagalin ong mga mata ni Saulo ig naita ra tanandia. Pagatapos, dayon tanandiang kimindeng ig nag-paboniag. ¹⁹ Namangan tanandia ig namoirsang oman tang sinangoni na.

Nagtoldok si Saulo ong Damasco

Don ong Damasco si Saulo minimbeng ta pi-rapang kaldaw ong domang mga sinagpan tang Gino. ²⁰ Dayon tanandiang napaning ong mga simban tang mga Judio ig sinoldok na don ong mga taw tang natetenged ong ni Jesus. Ganing tanandia, “Si Jesus yay ang Ana tang Dios!” ²¹ Ang tanan ang nangabasi ong nandia nangabereng ta mo-ya. Ganing tanira, “Ang taw ang narin! Belag bato ta tanandia tang don ong Jerusalem tanopa siang manigpatay tang mga pamagto ong ni Jesus? Itaben napaning tanandia tarin para lamang depen na tang mga taw ang pamagto ong taw ang asi, ig e-lan ong mga pangolokolo ong mga padi!”

²² Piro mintras gaboay, mas nagimong maosay si Saulo ong pagtoroldokon na. Ig ang mga Ju-

diong pamansistar ong Damasco, anday nasabat ong pagpamatod na ang si Jesus tang Cristo.*

²³ Pagata-lib tang dorong mga kaldaw, namagplano tang mga Judiong patayen si Saulo, ²⁴ piro nabalitan ni Saulo tang mga plano nira. Kaldaw may labi pamagbantay tang mga Judio ong portan tang siodad agod patayen nira tanandia. ²⁵ Animan tatang labi kinomit si Saulo tang mga sinakepan na ig sinonton nira tanandia ong tatang tiklis ig sinonton ong loa tang padir.

Si Saulo ong Jerusalem

²⁶ Dayon ang napaning si Saulo ong Jerusalem. Pagakabot na don, galiliag din tanandiang mimbeng ong mga pamagsimet-simet ang mga sinagpan tang Gino. Piro geldan tanira ong ni Saulo tenged indi tanira mamagparet ang si Saulo nagpasakep da ong ni Jesus. ²⁷ Piro si Bernabe, inated na si Saulo ong mga apostolis ig nagsaysay ong nira mga monopa tang Gino napaita ong ni Saulo ong dalan ig minitala ong nandia. Ig sinayod na ka ang si Saulo maiteg tang nem nang nagtoldok ong Damasco tang natetenged ong ni Jesus. ²⁸ Pagatapos, naimbeng da si Saulo ong nira, ig maski ong aypa ong Jerusalem maiteg tang nem nang magtoldok tang natetenged ong Gino. ²⁹ Nagigampang ka tanandia ig nagigdibati ong mga Judiong bitala nira Grigo. Animan naliliag ka tanirang patayen tanandia. ³⁰ Asing nata-wanan narin tang mga pamagto, kinomit nira si Saulo, inated ong Cesarea ig pinaolik ong Tarso.

---

* **9:22** 9:22 "Cristo." Telekan ong Bokabolario.

³¹ Ig ong mga timpong asi anda ray paggolo ong mga pamagto ong ni Cristo maski ong aypa ong mga logar tang Judea, Galilea, ig Samaria. Ong tabang tang Ispirito Santo, mas nambaked tang pagto nira, ig mas nandoro tanira. Ig nagpadayon tanira ang mabael tang paggalang nira ong Gino.

Si Pedro don ong Lida ig ong Jope

³² Si Pedro pirming pagbiahi agod mamisita ong mga pamagto, ig may naminta napaning tanandia don ong Lida agod bisitaen na tang mga sinakepan tang Dios don. ³³ Asing don da tanandia, inita na tang tatang taw ang aran na si Eneas. Si Eneas ang narin, walo rang takon ang lolbog tenged ang sinangoni na paralisado ra. ³⁴ Ganing si Pedro ong nandia, “Eneas, pinao-yā ra ni Jesu-Cristo. Mambangona ra ig imesen mo ra tang lolbogan mo.” Ig golpi tanandiang nambangon. ³⁵ Inita narin tang mga taw ang taga Lida ig taga Saron, ig namagto ra ka tanira ong Gino.

³⁶ Mandian don ong Jope, may tatang babay ang sinagpan tang Gino, ang aran na si Tabita. (Ong bitalang Grigo Dorcas tang aran na, ang maliag yaning osa.) Si Tabitang narin doru kaderep ang magboat ta mo-ya ong domang mga taw ig tomabang ong malilised. ³⁷ Naton ong mga kaldaw ang asi ang nagmasit tanandia ig dayon ang napatay. Ig asing natrapoan da nira tang sinangoni na, pinalbog nira don ong koarto ong dibabaw. ³⁸ Mandian ang Lida, alenget lamang ong Jope. Animan asing naba-yan tang mga sinagpan tang Gino don ong Jope ang si Pedro don ong Lida, nanobol tanira ta dorua nga lalian ang paning ong

nandia ig aningen mga maimo paning kay ang lagi tanandia don ong nira ong Jope. ³⁹ Siminabid si Pedro ong nira. Pagakabot nira don, ingkelan ang lagi nira tanandia don ong koarto ong dibabaw. Pinalibotan ang lagi tanandia tang mga babay ang balong pamagini-yak ang pamagpaita ong nandia tang mga lambong ig mga bistidang binedbed ni Dorcas asing boi pa tanandia. ⁴⁰ Pinaloa ni Pedro tanirang tanan ong koarto. Dayon tanandi-ang liminod ig nangadi. Pagatapos, siminalonga tanandia ong patay ig ganing, “Tabita, mambangona!” Dayon ang nabo-kad tang mata ni Tabita, ig pagaita na ong ni Pedro, kiminarong da tanandia. ⁴¹ Bindiotan tanandia ni Pedro ig sinabangan nang kimindeng. Pagatapos, ginoyan ni Pedro tang mga sinakepan tang Dios don, gapil tang mga balo, ig pinaita na ong nira si Tabitang boi ra. ⁴² Ang nainabong narin nabalitan tang tanan ang taw ong bilog ang Jope ig dorong namagto ong Gino. ⁴³ Ig naboay-boay pa tang tinir ni Pedro don ong Jope, ong balay ni Simon ang manigkanit ta olit ta ayep.

10

Si Pedro ig si Cornelio

¹ Don ong Cesarea may taw ang aran na si Cornelio. Kapitan tanandia ong batalion tang mga sondalong Romano ang aggoyan ta Batalion Italiano. ² Ang taw ang narin madinioson, ig tanandia asta ang pamalay-balay na may

eled nira ong Dios. Pirmi tanandiang pagtabang ong mga Judiong malilised, ig pirming pangadi. ³ Tatang kaldaw, asing magalas tris tang apon, may inita na ong tatang midio talakinep ang tatang anghil ang sinobol tang Dios ang agpalenget ong nandia ig nagigampang ang ganing, “Cornelio.” ⁴ Pinanengnengan na ig dorong eled nang siminabat, “Onopa si, Gino?” Ganing tang anghil ong nandia, “Pinama-yan tang Dios tang pangadi mo ig galipay tanandia ong mga boat mong pagtabang ong mga malilised. ⁵ Mandian, manobola ta pirapang taw ong Jope ig ipakomit mo don tang taw ang aran na Simon, ang aggoyan ka ta Pedro. ⁶ Tanandia don pagdayon ong balay ni Simon ang manigkanit ta olit, ong binit tang baybay.” ⁷ Animan asing nagalin da tang anghil, dayon ang ginoyan ni Cornelio tang dorong torobolon na ig tanga sondaloan ang madinioson, tata ong nandiang gatobol-tobol. ⁸ Sinayod na ong nira tang tanan ang nainabo, ig sinobol na tanira ang paning ong Jope.

⁹ Pagaramal, asing alenget da ong Jope tang mga sinobol ni Cornelio, kimina-yat si Pedro ong patag ang katep tang balay para mangadi. Ang oras ang asi ko-to tang kaldaw. ¹⁰ Agle-men da tanandia, ig galiliag da rin tanandiang mamanan. Piro mintras agsimpanen pa tang pamangan, may pinaita tang Dios ong ni Pedro. ¹¹ Inita na ang inabrian tang langit ig may midio mala-bang ang kolton ang agpababak ong kalibotan ang agtotonton ong epat ang potod na. ¹² Ig ang na-tang ong kolton ang asi ay ang tanan ang klasi ta mga

ayep ang papanaw ig kakandoang ong tanek, asta ang mga lalayog ong dibabaw. ¹³ Ig may naba-yan nang tatang bosis ang ganing, “Kendenga, Pedro. Magpataya ta ayep ig mamangan.” ¹⁴ Siminabat si Pedro, “Indi enged maboato, Gino. Maski tanopa, indio pa gapamangan ta maski onopang bagay ang poiding maning ta maboling ig belag ta paranganen sigon ong Katobolan.” ¹⁵ Minitala sing oman tang bosis ang asi ong ni Pedro ang ganing, “Indi aningen mong maboling tang mga bagay ang linimpio ra tang Dios.” ¹⁶ Tolong bisis ang nainabo narin. Pagatapos, dayon dang binatak tang kolton ong langit.

¹⁷ Mintras aggisipen ni Pedro tang maliag yanging tang inita nang asi, kiminabot da tang mga taw ang sinobol ni Cornelio. Tenged asing natawanan nira tang balay ni Simon, nagdiritso tanira don. ¹⁸ Giminooy tanira ig namane-ma mga don ka kaman dadayon tang taw ang aran na si Simon ang aggoyan ka ta Pedro. ¹⁹ Mintras pagpaino-ino si Pedro ong inita na, ganing tang Ispirito Santo ong nandia, “May tolong laling pagdilem ong nio. ²⁰ Tomaboana don ig tomabida ang anday doadao. Tenged yo tang nagtobol ong nira.” ²¹ Animan dayon ang siminaboan si Pedro, ig ganing tanandia ong mga taw, “Yo tang agdilemen mi. Onoparin tang kaministiran mi?” ²² Ganing tanirang siminabat, “Sinobol ami ong nio tang Kapitan ang si Cornelio. Mo-yang taw tanandia ig may eled na ong Dios. Aggalangen tanandia tang tanan ang mga Judio. Inaning tanandia ta tatang anghil ang nagalin ong Dios ang ipakomita agod maba-yan

na tang onopay yaning mo.” ²³ Oman pinadayon tanira ni Pedro ig don tanira nangapoyat ang labing asi.

Pagaramal, nagsimpan si Pedro ig siminabid da ong nira. Ang domang mga pamagto don ong Jope namansitabid ka ong nira. ²⁴ Ang domaton ang kaldaw kiminabot tanira ong Cesarea. Pagelat ong nira si Cornelio, aroman tang mga kaparintian ig mga masesebek ang tangay ang pinangimbitar na. ²⁵ Asing te-led da si Pedro, binagat tanandia ni Cornelio. Ig liminod ong kakayan ni Pedro agod towan na tanandia. ²⁶ Piro pina-deng tanandia ni Pedro ig ganing, “Ayaw. Kendenga. Yo pario mi kang taw.” ²⁷ Mintras te-led tanira ong balay, sigi tang pagigampang ni Pedro ong ni Cornelio. Ig inita nang doro rang mga taw ang namagimes don. ²⁸ Ganing si Pedro ong nira, “Gata-wanan mi mismo ang yaming mga Judio agbawalen tang rilihion amen ang magigtabid obin mamisita ong mga belag ta Judio. Piro pinaita tang Dios ong yen ang indi dapat aningen ta maboling obin belag ta sarapeten tang maski sinopang taw. ²⁹ Animan asing pinakomito nio, siminabidong lagi ang anday riklamo. Mandian, mane-mao kay ang lagi, angay pinakomito nindio?”

³⁰ Siminabat si Cornelio, “Maning ta na sia. Tolo rang kaldaw ang nagta-lib, midio maning ka ta nang magalas tris tang apon ang pangadio tarin ong balay. Golping napaita tang tatang lali ong talongano ig makilaw ang pa-dekan tang lambong na. ³¹ Ganing tanandia ong yen, ‘Cornelio, pinama-yan da tang Dios tang pangadi mo ig gali-pay tanandia ong mga agboaten mong tabang ong

mga malilised. ³² Manobola ta taw don ong Jope ig ipakomit mo tang taw ang aran na si Simon ang aggoyan ka ta Pedro. Gistar tanandia don ong balay ni Simon ang manigkanit ta olit. Ig ong binit tang baybay tang balay na.’ ³³ Animan pinakomitang lagi yen ig pagpasalamat ta mo-ya ang nakabota ra ka. Mandian narin aming tanan ong talongan tang Dios para mamasi mga onopa tang ipabitala ong nio tang Gino.”

Ang sinayod ni Pedro ong da Cornelio

³⁴ Animan nagimpisa rang minitala si Pedro, “Gata-wanano ra enged, ang Dios anday pinilikan na. ³⁵ Galipay tang Dios ong maski sinopang taw ang may eled ong nandia ig pagboat ta mato-lid, maski ong aypa pang nasion tanandia nagalin. ³⁶ Gata-wanan mi ang mga inampo ni Israel, sindolan tang Dios tang mga bitala na, ig pinatako na ong nira tang Mo-yang Balita ang mabalik ita ong Dios ong tabang ni Jesu-Cristo, ang yay ang Gino tang tanan. ³⁷ Nabalitan mi ka tang nainabo ong bilog ang Judea, impisa don ong Galilea pagatapos tang pagtoldok ig pagboniag ni Juan. ³⁸ Ang agsambiteno yay si Jesus ang taga Nazaret, ang sindolan tang Dios ta Ispirito Santo ig gaem. Tenged ong nandia tang Dios, napagboat tanandia ta kao-yan ig napagpao-ya ong tanan ang agpaliwagan ta mga malain ang ispirito maski ong aypa tanandia napaning. ³⁹ Yami mismo nangaita tang tanan ang bindoat ni Jesus don ong siodad tang Jerusalem ig ong domang mga banoa tang mga Judio. Piro ang bindoat tang mga taw, pinatay nira ang pinalansang ong kros. ⁴⁰ Piro si Jesus binoing

oman tang Dios ang ya-long kaldaw, oman pinaita na tanandia ong yamen. ⁴¹ Indi tanandia inita tang tanan ang taw, kondi yami lamang ang pini-lik tang Dios ang magtistigo ong doma natetenged ong nandia. Namagigsaro ami pa ong nandia asing naboi rang oman tanandia. ⁴² Si Jesus tang nagtobol ong yamen ang magpatako tang Mo- yang Balita ong mga taw, ig magpamatod ang tanandia tang bindoat tang Dios ang manigosgar ong tanan ang mga taw, maging boi obin patay. ⁴³ Ig tanandia tang sinambit tang mga propita asing tokaw ang ganing, 'Maski sinopay magto ong nandia patawaden ong mga kasalanan nira, mga gomoy lamang ong aran na.' ”

Napababak tang Ispirito Santo ong mga belag ta Judio

⁴⁴ Bibitala pa si Pedro asing napababak tang Ispirito Santo ong tanan ang pamamasi tang bitala na. ⁴⁵ Nangabereng ta mo-ya tang mga aroman ni Pedro ang namagalin ong Jope ang yay ang mga Judiong pamagto ra ong Gino. Tened inita nira nga ang Ispirito Santo sindol ka tang Dios ong mga belag ta Judio. ⁴⁶ Naba-yan nirang pamansibitala ong sari-saring mga bitala ang pamagdayaw ong Dios. Animan ganing si Pedro ong nira, ⁴⁷ “Pario ta, ang mga taw ang narin sindolan ka tang Ispirito Santo. Indi poiding maning ang indi ka maboniagan ong wi!” ⁴⁸ Ig dayon tanan- diang nanobol ang boniagan tanirang tanan ong aran ni Jesu-Cristo. Pagatapos, inimbitar nira si Pedro ang magtinir kang lagi tanandia ong nira ta pirapang kaldaw.

11

Ang sinayod ni Pedro ong mga logod ong Jerusalem

¹ Mandian nabalitan tang mga apostolis ig mga pamagto ong bilog ang Judea ang namagparet da tang belag ta mga Judio ong bitala tang Dios.

² Animan, pagabalik ni Pedro ong Jerusalem binasol tanandia tang mga Judio ang pamagto ra ka ong ni Cristo piro pamagtoldok ang ganing kaministiran ono magpatori tang mga lali agod magtoman ong Katobolan. ³ Ganing tanira, “Angay napaninga ong balay tang mga belag ta Judio ig nagigsaroa pa ong nira?” ⁴ Dayon ang sinayod ni Pedro ong nira tang nainabo magimpisa ong primiro.

⁵ Ganing tanandia, “Asing yo dono ong Jope ang pangadi, may pinaita tang Dios ong yen ong tatang midio talakinep. Initao ang may tatang bagay ang agpababak ig mga telekano midio kolton ang mala-bang. Agtotonton magalin ong langit ong epat ang potod na, ig ong silido siminareng.

⁶ Liniparao ta mo-ya ig initao ang mga teled na sari-saring klasi ta mga ayep. May mga ayep ang papanaw, ayep ang talonanen, ayep ang kakan-doang ig mga ayep ang lalayog. ⁷ Ig naba-yano tang tatang bosis ang ganing, ‘Kendenga, Pedro. Magpataya ig mamangan!’ ⁸ Piro siminabato ang ganing, ‘Indi enged maboato, Gino! Maski tanopa, indio pa gapamangan ta maski onopang bagay ang poiding maning ta ang maboling ig belag ta paranganen sigon ong Katobolan.’ ⁹ Dayon sing minitala tang bosis ang nagalin ong langit,

‘Indi aningen mong maboling tang linimpio ra tang Dios.’ ¹⁰ Tolong bisis ang nainabo narin, ig pagatapos ta si dayon dang binatak ong langit. ¹¹ Ong mismo kang oras ang asi, kiminabot ka ong balay ang agdayonano tang tolong laling sinobol ong yen nagalin ong Cesarea. ¹² Inaningo tang Ispirito Santo ang tomabido ong nira ang anday doadoa. Napanaw ami ig siminabid ka ong yen tang enem ang nang mga logod, ig siminled aming tanan ong balay ni Cornelio ong Cesarea. ¹³ Sinayod na ong yamen ang may inita nang anghil ang ke-deng ong teled tang balay na ig ganing ong nandia, ‘Manobola ta taw ong Jope ig ipakomit mo tang taw ang aran na si Simon ang aggoyan ka ta Pedro. ¹⁴ May ibalita na ong nio ang gamiten tang Dios agod malibria asta ang tanan ang pamalay-balay mo.’ ¹⁵ Mandian asing ba-lo lamang ang nagimpisao ang mitala, napababak da ong nira tang Ispirito Santo pario tang pag-pababak na ong yaten asing tokaw. ¹⁶ Ig nademde-mano tang bitala tang Gino, ang ganing, ‘Si Juan, nagboniag ta wi piro yamo, boniagan amo ra ta Ispirito Santo.’ ¹⁷ Mandian, mga ang belag ta Judio sindolan ka tang Dios tang Ispirito Santo pario tang bindoat na ong yaten asing nagto ita ong ni Ginong Jesu-Cristo, sinopa yo ang masagang ong Dios?” ¹⁸ Asing pagabasi nira tang inaning ang na ni Pedro, siminareng da tanirang nagbasol. Ig namagdayaw tanira ong Dios ang ganing, “Mga maning ta si, ang mga belag ta Judio agtoldan ka ta timpong mapagtogat ig magba-lo agod maboing anday kataposan!”

Ang mga pamagto don ong Antioquia

¹⁹ Ang mga pamagto ong ni Jesus namagbelag-belag tenged ong pagpaliwag ang nagimpisa asing patayen si Esteban. Ang doma ong nira nangakabot ong Fenicia, ong Chipre ig ong Antioquia ang sigi tang toldok nira tang bitala tang Dios, piro belag ta ong tanan ang taw kondi ong mga Judio lamang. ²⁰ Piro ang doma ong nira ang mga taga Chipre ig taga Cirene, ong pagkabot nira ong Antioquia nagigampang ka tanira ong mga belag ta Judio ig nagpatako ong nira tang Mo-yang Balita natetenged ong ni Ginong Jesus. ²¹ Ong nira tang gaem tang Gino, animan dorong mga taw ang namagto ig namagosoy ong Gino.

²² Ang nainabong narin nabalitan tang mga pamagto ong ni Cristo don ong Jerusalem. Animan dayon ang sinobol nira si Bernabe ang paning ong Antioquia. ²³ Asing pagkabot na don ig inita nang aggaloyan tanira tang Dios, nalipay tanandia ta mo-ya ig linaygayan na tanirang paeleten nira tang pagosoy nira ong Gino, ang de-dek ong mga popotokon nira. ²⁴ Tenged mo-yang taw si Bernabe. Aggaeman tanandia tang Ispirito Santo ig maelet tang pagto na ong Dios. Ig dorong mga taw tang nae-lan nang magparet ong Gino.

²⁵ Dayon ang napaning si Bernabe ong Tarso para dilemen na si Saulo. ²⁶ Asing inita na ra si Saulo, ingkelan nang nagbalik ong Antioquia. Nagpatakon enged tanira don ang nagigimbeng ong mga pamagto ong ni Jesus, ig dorong mga taw tang sinoldokan nira. Ig don ka ong Antioquia, tokaw ang ginoyan ta “Kristiano” tang mga sinagpan tang Gino.

²⁷ Ang mga kaldaw ang asi may mga manig-pakabot tang bitala tang Dios ang kiminabot ong Antioquia nagalin ong Jerusalem. ²⁸ Kimindeng tang tata ong nira ang aran na si Agabo, ig ong gaem tang Ispirito Santo nagpatako tanandia ang magkatinir ta mabael ang tagletem ong bilog ang kalibotan. (Ang tagletem ang asi nainabo ka kaman asing timpong si Claudio tang adi tang Roma.) ²⁹ Ig ang mga sinagpan tang Gino don ong Antioquia, namaginigoan tanirang mamag-paekel ta tabang ong mga pamagto don ong Judea, sigon ong masarangan tang kada tata ong nira. ³⁰ Maning ta don ka kaman tang bindoat nira. Pinaekel nira ong da Bernabe ni Saulo tang mga tabang nira para i-dol ong mga mepet ang pangolokolo ong mga pamagto ong ni Cristo don ong Judea.

12

Ba-lo sing pinaliwagan tang mga pamagto ong Gino

¹ Ang mga timpong asi, pinadep ni Ading Herodes* tang domang mga pamagto ong ni Cristo, agod paliwagan na tanira. ² Si Santiagong logod ni Juan pinapotolan na ta kolo. ³ Ig asing itaen nang nalipay tang mga Judio ong bindoat nang asi, si Pedro si tang pinadep na. Nainabo na asing Pista tang Tinapay ang Anday Pampalsa

---

* **12:1** 12:1 Ang Ading Herodes ang na, angken tang Herodes Antipas ang nagpapotol tang likel ni Juan ang Manigboniag. Mabael tang tiritorio na ong logar tang mga Judio, pario tang Ading Herodes ong Mateo 2:1-23 ig Lucas 1:5, ang yay ang lolo na. Teta, Agripa I tang goy ong nandia.

na. ⁴ Pagadep ong ni Pedro, dayon ang pinriso ig pinabantayan ong epat ang grupo ta mga sondalo ig tagepat-epat tang kada grupo. Ang plano ni Herodes, ipatalonga tanandia ong mga Judio pagatapos tang pista. ⁵ Animan agprison pa si Pedro. Piro ang mga pamagto ong ni Cristo bogos ang pamagampo ong Dios para ong ni Pedro.

Pinaloa tang anghil si Pedro

⁶ Ong domaton ang kaldaw, ipatalonga ra rin ni Herodes si Pedro ong mga taw. Ang labing asi, gapoyat si Pedro ong ka-ngan tang doroang sondalo, ig agkadinan ta doroang kadina. May pamaggoardia pa ong portan tang prisoan. ⁷ Lagatlagat ta ge-ley, golping napaita don ang tatang anghil tang Gino, ig nangayag ta mo-ya tang teled tang prisoan. Kinabit tang anghil si Pedro ong silid na ig pinoaw ang ganing, “Mambangona, dali!” Ig golping naokas tang mga kadina ong mga kalima na. ⁸ Ganing ka tang anghil ong ni Pedro, “Maglambonga ra! Tokon mo tang rapak mo.” Nagtoman ka si Pedro, ig ganing si tang anghil, “Tokon mo tang lambong mong panta-paw ig domatona ong yen.”

⁹ Dayon ang limindoa si Pedro ig diminaton ong anghil. Piro indi gata-wanan na mga matod tang gainabo. Ang kalaom na, panalakinep lamang tanandia. ¹⁰ Nata-liban nira tang primiro ig ang yadoang goardia. Pagakabot nira ong portan ang taltalen ang paning ong siodad, nagabri narin ong sadili na, ig dayon ang limindoa tanira. Pagapanaw nirang pagosoy tang karsada, golping bino-wanan tang anghil si Pedro.

¹¹ Ba-lo pa nata-wanan ni Pedro ang belag pala ta talakinep tang nainabo ong nandia. Ganing tanandia ong sadili na, “Mandian nata-wanano! Matod ka kaman ang sinobol tang Dios tang anghil ig linibrio nandia ong kalima ni Herodes, ig ong aggelaten tang mga Judiong boaten ong yen.”

¹² Asing nata-wanan ni Pedro ang nalibri ka kaman tanandia, napaning tanandia ong balay ni Mariang nanay ni Juan ang aggoyan ka ta Marcos. Don ong nira dorong mga taw ang pamagimes ig pamangadi. ¹³ Nano-tok si Pedro ong portan ong loa, ig ang torobolon ang si Roda tang liminenget para telekan mga sinopa si. ¹⁴ Nailala na tang bosis ni Pedro ig ong kalipay na imbis ang abrian na tang portan, nanikad tanandia ong teled ig nagbalita ong nira ang si Pedro asia ong loa. ¹⁵ “Gabeyega ra sigoro?” ganing tanira. Piro pagpareges si Rodang asi ono si Pedro. Animan ganing tanira, “Taben anghil na si!” ¹⁶ Sigi pa tang pano-tok ni Pedro, ig asing inabrian nira tang portan, midio indi tanira mamagparet ang si Pedro ka kaman tang inita nira. ¹⁷ Sininiasan tanira ni Pedro ang indi mamaginginal. Dayon ang sinaysay na mga monopa tanandia pinaloa tang Gino ong prisoan. Ig ganing pa tanandia, “Ibalita mi kay narin ong ni Santiago ig ong domang mga logod.” Pagatapos ta si, dayon dang nagalin si Pedro ig napaning ong domang logar.

¹⁸ Pagaramal, nangataranta ta mo-ya tang mga goardia tenged ong pagalipat ni Pedro. Ig indi mata-wanan nira mga onora tang nainabo ong nandia. ¹⁹ Dayon ang nagordin si Herodes ang

dilemen si Pedro, piro indi inita nira. Animan pinaimbistigar na tang mga goardia ig pinapatay.

Pagatapos nagalin si Herodes ong Judea napaning ong Cesarea, ig don da nagtinir.

Ang pagapatay ni Herodes

²⁰ Mandian si Herodes naboay dang gasilag ong mga taga Tiro ig taga Sidon. Animan namagampang-ampang tanirang lemengget ong nandia, tenged ang pamangan tang mga banoa nira agkomiten nira ong banoa ni Herodes. Primiro nagigampang tanira ong ni Blasto para matabangan na tanira, tenged tanandia tang agtaligan tang adi ong palasio. Pagatapos, napaning tanira ong adi para magigosay ong nandia. ²¹ Animan ang adi nagtirmino ta kaldaw para tomalonga ong mga taw. Ig pagakabot tang kaldaw ang asi, sinok na tang lambong na bilang adi, ig kiminarong ong trono ig nagdiskorso ong mga taw. ²² Dayon ang namaginiteg tang mga taw ang ganing, “Belag ta taw tang bibitalang asia! Dios da!” ²³ Ig don ang lagi sinilotan si Herodes tang tatang anghil ang nagalin ong Gino tenged sinadili na tang dengeg ang dapat para ong Dios lamang. Pinangan tanandia ta kolod asta ra lamang napatay.

²⁴ Piro ang bitala tang Dios mas nagsaboag pa ig dorong namagparet.

²⁵ Mandian, asing natapos da ni Bernabe ig ni Saulo tang obra nira, namagbalik da tanirang doroa ong Jerusalem, ang aroman nira si Juan Marcos.

13

Da Bernabe ni Saulo sinobol tang Ispirito Santo

¹ Ong mga pamagto ong ni Cristo don ong Antioquia, may mga manigtoldok ig mga manigpakabot tang bitala tang Gino. Kabilang don si Bernabe, si Simeon ang aggoyan ta Negro, si Luciong taga Cirene, si Saulo ig si Manaen ang tangay tang pangolokolo ang Herodes impisa asing ge-ley pa tanira.* ² Asing pamagpaitem ig pamangadi ang mga narin, ganing ong nira tang Ispirito Santo, “Ipalbag mi si Bernabe ig si Saulo. Piniliko tanira para ong tatang obra ang nataganao ong nira.” ³ Animan asing pagatapos nirang magpaitem ig mangadi, binondo nira tang mga kalima nira ong da Bernabe ni Saulo. Pagatapos pinapanaw da nira tang doroa.

Si Bernabe ig si Saulo ong Chipre

⁴ Mandian si Bernabe ig si Saulo, ang sinobol da tang Ispirito Santo, dayon ang napaning ong Seleucia. Magalin don naglayag tanira paning ong isla tang Chipre. ⁵ Don ong Chipre napatampet tanira ong Salamina, ig don namagtoldok tanira tang bitala tang Dios ong mga simban tang mga Judio. Pinatabid ka nira si Juan Marcos para tomabang.

---

* **13:1** 13:1 Ang Herodes ang na ay si Herodes Antipas. Tanandia tang nagpapotol tang likel ni Juan ang Manigboniag (Marcos 6:14-29), ig ana tang Ading Herodes ang nagpapatay ong mamolang gege-ley (Mateo 2:1-23). Tetrarka tanandia, ang maliag yaning gobirnador, piro teta aggoyan ka ta adi.

⁶ Linibot nira tang bilog ang isla asta nangak-abot tanira ong lansangan tang Pafos. Naba-gat nira don tang tatang madyikirong Judio ang pangambo ang tanandia propita. Si Bar-Jesus tang aran na. ⁷ Pagtangayan tanira ni Sergio Paulo, ang gobirnadador tang islang narin. Ang gobirnadador ang na dorong katakong taw. Pinagoy na si Bernabe ig si Saulo tenged galiliang tanandiang mamasi tang bitala tang Dios. ⁸ Piro kinontra tanira tang madyikirong si Elimas, ang yay ang aran ni Bar-Jesus ong bitalang Grigo. Aggawidan na tang gobirnadador ang itaben magto ra ong ni Jesus. ⁹ Mandian si Saulo, ang aggoyan ka ta Pablo, ginaeman da tang Ispirito Santo. Pina-dekan na si Elimas, ¹⁰ ig ganing tanandia, “Yawang ana ni Satanas! Dayadora ig manloloko! Kasoay mo tang tanan ang mo-ya! Dorong kabo-li ig dorong kalain! Tanoapa magtareng ang magbali-kad tang kamatodan natetenged ong Gino? ¹¹ Mandian silotana ra tang Dios! Maboraya ra. Ig maboay-boaya ang india maita ta kayagan tang kaldaw!” Lagi-lagi nangorabo ig nangi-lep tang pama-dek ni Elimas asta indi ra tanandia maita. Nangarap-karap da lamang tanandia ta taw ang magantabay ong nandia. ¹² Asing inita tang gobirnadador tang nainabong narin, nagto ra tanandia ong Gino, ig dorong kabeberengen na ong mga toldok da Pablo natetenged ong Gino.

Ong Antioquia don ong probinsia tang Pisidia

¹³ Pagalin nira ong Pafos, liminayag da Pablo ig ang mga karomanan na tegka ong Perga, tatang

siodad don ong Panfilia. Asing don da tanira, binayan tanira ni Juan Marcos ig nagbalik tanandia ong Jerusalem. ¹⁴Magalin ong Perga, nagpadayon tanira ig kiminabot ong Antioquia tang Pisidia. Pagakabot tang Kaldaw ang Igperenay, dayon tanirang napaning ong simban tang mga Judio ig kiminarong tanira don. ¹⁵Pagatapos ang basaen tang Katobolan ni Moises, asta ang mga sinolat tang mga propita, nagpatobol ong nira tang mga pangolokolo ong simban ang ganing, “Mga logod, mga may bitala ming matabang ong mga taw, mibek-ibek amo atan.” ¹⁶Animan kimindeng si Pablo, ig sininiasan na tang mga taw tang kalima na ang indi ra mamagingal. Ganing tanandia,

“Mga kasimanoao ang mga Israelita, asta yamong mga belag ta Judiong may eled ong Dios, mamasi amo ong yen! ¹⁷Ang Dios ang agtowan tang mga Israelita yay ang namilik ong yaten ang mga kamepet-mepetan asing tokaw. Asing don tanira gingistar ong Ehipto, bindoat tanira tang Dios ang tatang mapoirsang nasion ig ong nandiang makabebereng ang gaem ingkelan na tanira ang magalin ong Ehipto. ¹⁸Ong teled ta epat ang polok ang takon ang tanira don ong logar ang anday gistar ang taw, inagoanta tang Dios tang katetegaten tang mga kolo nira. ¹⁹Linangga na tang pitong nasion ong logar tang Canaan, ig sindol na ong mga inampo ni Israel tang mga tanek agod magimong mga sadiling banoa nira ²⁰ong teled tang epat ang gatos ig limang polok ang takon.

“Pagatapos, sindolan tanira tang Dios ta mga osgado ang mangolokolo ong nira, asta ong timpo

tang propitang si Samuel. ²¹ Asing mama-dol tanira ta sadiling adi nira, sindol ong nira tang Dios si Saulong ana ni Cis, tatang laling nagalin ong tribo ni Benjamin. Naggaem si Saulo bilang adi ong teled ta epat ang polok ang takon. ²² Ig asing tanggalen da tang Dios si Saulo, si David yay ang sinlet na ong nandia. Maning ta narin tang inaning tang Dios natetenged ong ni David, 'Initao ang si David, ang ana ni Jesse, tatang taw ang galiliagano ta mo-ya. Magtoman tanandia tang tanan ang galiliagano.'[†] ²³ Ig tarin ong dogo ni David nagalin si Jesus, ang pinangako tang Dios ang maglibri ong Israel. ²⁴ Ba-lo kiminabot si Jesus, si Juan ang Manigboniag nagtoldok dang lagi ong mga Israelita ang mamagtogat ong mga kasalanan nira ig mamagpaboniag. ²⁵ Ig asing natapos da ni Juan tang obra na, ganing tanandia ong mga taw, 'Sinopa yo ong pabetang mi? Begen amo yen, belago tang aggelaten ming komabot. Piro pama-yan mi, komabot tanandiang domaton ong yen, ig belago ta bagay ang magsirbi ong nandia maski ngani magobad tang kordon tang rapak na.' "

²⁶ Ganing pa si Pablo, "Mga logod ang mga inampo ni Abraham, asta yamong mga belag ta Judiong may eled ong Dios, ong yaten mismo pinatako tang balitang nang ganing ilibri ita tang Dios. ²⁷ Ang mga taga Jerusalem ig ang mga pangolokolo ong nira indi gangatakong si Jesus yay ang Maniglibri. Indi ka naintindian nira tang mga sinolat tang mga propita asing tokaw, ang

---

[†] **13:22** 13:22 Salmo 89:20; 1 Samuel 13:14; Isaias 44:28

agbasaen kada Kaldaw ang Igperenay. Piro tanira ya ka tang nagboat tang naning dang lagi tang mga propita asing sinintinsian nira si Jesus ta kamatayen. ²⁸ Maski anday itaen nirang ibidinsia ang dapat patayen si Jesus, pina-dol pa ka nira ong ni Pilatong ipapatay tanandia. ²⁹ Ig pagatapos ang boaten nira ong ni Jesus tang tanan ang inaning tang Kasolatan ang mainabo ong nandia, kinomit nira tang sinangoni na ong kros ig limbeng. ³⁰ Piro si Jesus binoing oman tang Dios. ³¹ Ig ong teled ta dorong kaldaw, napaita tanandia ong mga taw ang namansitabid ong nandia asing nagalin tanandia ong Galilea asta nakabot ong Jerusalem. Ang mga taw ang na ya ray pamagpamatod mandian ong mga Israelita natetenged ong ni Jesus. ³² Ig mandian, nani ami ra kang pagbalita ong nindio tang Mo-yang Balitang na: Ang pangako tang Dios asing tokaw ong mga kamepet-mepetan ta ³³ ay naboat na ra ong yaten ang mga inampo nira asing si Jesus binoing oman. Maning ta na enged tang ga-tang ong yadoang Salmo, ang ganing,

‘Yawa tang Anao,

ig mandian agpaitao ang yo tang Tatay mo!’[‡]

³⁴ Si Jesus binoi ka kaman tang Dios, ig indi pinabayan nang maronot tang sinangoni na, kompormi ong pangako na asing tokaw ang ganing,

‘I-dolo ong nindio tang mga sagrado ig sigoradong mga bindision ang pinangakō ong ni David.’[§]

³⁵ Ig ganing pa ka don ong domang salmo,

[‡] **13:33** 13:33 Salmo 2:7   **§** **13:34** 13:34 Isaias 55:3

‘Tenged indi pabayan mong maronot tang sinangoni tang sagradong torobolon mo!’*

³⁶ Asing timpo pa ni David, bindoat na tang tanan ang pinaboat tang Dios ong nandia. Oman pagapatay na, limbeng tanandia ong lebengan tang mga kamepet-mepetan na, ig naronot tang sinangoni na. ³⁷ Piro si Jesus ang binoing oman tang Dios, ang sinangoni na indi enged naronot.

³⁸ Animan dapat ang mata-wanan mi, mga logod, ang narin tang agpatako amen ong nindio tenged ong bindoat ni Jesus--ang mapatawad ita ong mga talak ta. ³⁹ Ig ang tanan ang pamagtalig ong nandia pinatawad da ong mga talak nira, maski ong mga talak ang indi mapatawad mga nagtoman ita lamang ong Katobolan ni Moises. ⁴⁰ Animan magandam amo! Itaben mainabo ong nindio tang inaning tang mga propita asing tokaw ang ganing,

⁴¹ ‘Telekan mi, yamong mga masiadong mamanlibak! Mangabereng amo ig mangapatay! Tenged magboato ta mga makabebereng ang bagay ong timpo mi, ang indi amo magparet, maski may magsayod pa ong nindio.’”†

⁴² Mandian asing loloa ra si Pablo ig si Bernabe ong simban tang mga Judio, inimbitar tanira tang mga taw ang magbalik ong domaton ang Kaldaw ang Igperenay, ig mitalang moman natetenged ong mga bagay ang na. ⁴³ Pagatapos tang pagsirimet-simet nira, dorong namansidaton ong da Pablo ni Bernabe, mga Judio asta mga mardinioson ang belag ta Judio ang nala-ted da ong

---

* **13:35** 13:35 Salmo 16:10 † **13:41** 13:41 Habacuc 1:5

rilihion nira. Minitala ong nira tang mga apostolis ig sinoldokan tanirang magpadayon ang magtalig ong kaloy tang Dios.

⁴⁴ Ang diminaton ang Kaldaw ang Igperenay, alos ang tanan ang taw ong siodad napamagsimet-simet da agod mamamasi ong bitala tang Dios.

⁴⁵ Piro asing itaen tang mga Judio tang dorong mga taw ang pamamasi, pisan tanirang nang-igbeg, ig dayon dang kinontra nira tang mga ag-bibitala ni Pablo ig ininsolto nira tanandia. ⁴⁶ Piro mas nangiteg tang nem ni Pablo ig ni Bernabe. Ganing tanira, “Kaministiran ong nindio kang lag-ing mga Judio tinokaw ang pinatako tang bitala tang Dios. Piro indi amo maliag ang mamasi. Midio ang pabetang mi, belag amo ta manigrisibi tang kaboing anday kataposan! Animan, tandan mi, paning ami ra mandian ong mga belag ta Judio. ⁴⁷ Tanged maning ta na tang sinobol ong yamen tang Gino,

‘Boatena yen ang midio tolok para magtorol ta kayagan ong mga nasion, agod yaway mapaglibri ong tanan ang taw maski ong aypa ong kalibotan.’ ” ‡

⁴⁸ Pagabasi tang mga belag ta Judio tang inaning ang narin ni Pablo, dorong kalipay nirang nam-agdayaw ong bitala tang Gino. Ig ang tanan ang pinilik tang Dios ang marisibi tang kaboing anday kataposan ay namagparet da.

⁴⁹ Animan nabantog tang bitala tang Gino ong bilog ang logar ang asi. ⁵⁰ Piro ang mga Judio, sinolsolan nira tang mga laling ilalado ong siodad,

---

‡ **13:47** 13:47 Isaias 49:6

ig ang mga babay ang rilihioso ig alawig tang pagkabetang nira agod kontraen nira da Pablo. Animan, pinaliwagan nira si Pablo ig si Bernabe ig pinalayas ong logar nira. ⁵¹ Animan si Pablo ig si Bernabe sinapok nira tang kolapok ong mga kakay nira para ipaita ang anda ray sarabaten nira ong mga taga don. Ig dayon ang namansipan-ing tanirang doroa ong siodad tang Iconio. ⁵² Piro dorong kalipay tang mga sinagpan tang Gino ang nangabo-wan ong Antioquia, ig tanirang tanan aggaeman tang Ispirito Santo.

14

Ong Iconio

¹ Maning ka ta si tang nainabo don ong Iconio. Si Pablo ig si Bernabe siminled ong simban tang mga Judio. Maosay tang mga binitala nira animan dorong namagparet ong Gino, mga Judio asta mga Grigo. ² Piro ang mga Judiong indi galiliag ang mamagparet, sinolsolan nira tang mga belag ta Judio agod maglain tang nem nira ong mga logod. ³ Nagtinir ka ta naboay-boay da Pablo ni Bernabe ong Iconio. Maiteg tang mga nem nirang mamansibitala natetenged ong Gino, ig agpaita ka tang Gino ang matod tang mga agtotoldok nira natetenged ong kaloy na, tenged sindolan na tanira ta gaem ang magboat ta mga milagro ig mga makabebereng ang bagay. ⁴ Mandian, ang mga taw ong siodad nagtenga. Ang doma, naman-sikampi ong mga Judiong indi pamagparet. Ig ang doma kampi ong mga apostolis.

⁵ Oman ang mga belag ta Judio aroman tang domang mga Judio asta ang mga pangolokolo ong nira, namagplanong magboat ta anday sayod ig banggilen da Pablo. ⁶ Asing mata-wanan narin da Pablo, namaglayas tanira ig namansipaning ong Listra ig Derbe, mga siodad ong Licaonia, ig ong mga lansangan ang palibot na. ⁷ Namagpatako tanira don tang Mo-yang Balita natetenged ong ni Jesus.

Ong Listra

⁸ Don ong Listra may tatang laling indi mapanaw. Pilay ang lagi tanandia mimpisang ipan-gana. ⁹ Kakarong tanandiang pamasi ong agto-toldok ni Pablo. Asing itaen ni Pablo tang pilay ang may pagtalig na para mapao-ya, pina-dekan na ta mo-ya ¹⁰ ig minitala ta doro kapoirsa ang ganing, “Kendenga ta mato-lid!” Dayon ka kaman ang kimindeng tang pilay ig nagpanaw-panaw. ¹¹ Asing pagaita tang domang mga taw tang bindoat ni Pablo, namaginiteg tanira ong bitalang Licaonia ang ganing, “Napababak da ong yaten tang mga dios ong itsora ta taw!” ¹² Ig ginoyan nira si Bernabe ta Zeus, ig si Pablo ginoyan ka nira ta Hermes, tenged tanandia tang manigbitala. ¹³ Ang timplo tang dios-dios nirang si Zeus atan lamang ong loa tang siodad. Animan ang padi ni Zeus nagekel ta mga baka ig mga rosas ong may portan tang siodad tenged tanandia asta ang mga taw don gangaliliag dang magsagda para ong mga apostolis. ¹⁴ Asing nata-wanan da Bernabe ni Pablo ang maning ta si tang boaten tang mga taw, linasik nira tang mga lambong nira ig

namanikad tanira ong ka-ngan tang mga taw ang namaginiteg ang ganing, ¹⁵ “Mga tangay, angay pagboat amo ta maning atan? Yami mga taw kang kapario mi. Pamalita ami ong nindio mandian tang Mo-yang Balita agod taliotan mi tang mga bagay ang nang anday kointa na ig magbalik amo ong Dios ang boi.* Tanandia tang nagboat tang langit may ang tanek, ang talsi ig ang tanan ang na-tang tarin. ¹⁶ Asing mga timpong nangatalib, pinabayan lamang tang Dios tang mga taw ang magboat ta maski onopang bagay ang galiliagan nirang boaten. ¹⁷ Piro ong tanan ang oras pinailala na ka tang sadili na ong mga kao-yan ang bindoat na. Aggoldan amo nandia ta koran ang pagalin ong langit ig abondang patebat ong mo-yang timpo. Ig aggoldan amo ka nandia ta pamangan agod makontinto amo ig malipay.” ¹⁸ Piro maski pa ong mga bitalang asi da Pablo, may geley indi nawidan tang mga taw ang magpatay ta mga bakang ibolontad ong nira.

¹⁹ Piro may mga Judiong namansikabot ang nagalin ong Antioquia tang Pisidia, ig ong Iconio. Naekelan nira tang mga taw tarin ong Listra ang mamansikampi ong nira. Binanggih nira si Pablo ig ginoyodan ong loa tang siodad. Ig ong kalaom tang mga taw, patay da tanandia. ²⁰ Piro asing aglibotan tanandia tang mga sinagpan tang Gino, kimindeng tanandia ig nagbalik ong siodad. Ig pagaramal, napaning tanira ni Bernabe ong Derbe.

---

* **14:15** 14:15 “Dios ang boi” tang goy tang mga Judio ong Dios ang Makakagaem, tenged tanandia matod ang boi, ig belag ta pario ong mga dios-diosan tang domang mga nasion, ang boat-boat lamang ta taw.

Ang pagbalik da Pablo ni Bernabe ong Antioquia tang Siria

²¹ Don ong Derbe namagpatako da Pablo ni Bernabe tang Mo-yang Balita natetenged ong ni Jesus ig dorong taw tang nagimong sinagpan tang Gino. Pagatapos, nagbalik da tanirang doroa don ong Listra, Iconio ig asta ong Antioquia ong Pisidia. ²² Inampangan nira tang mga sinagpan tang Gino don agod pabakeden pa enged tang pagto nira, ig pinanganing nira ang padayon tanira ong pagto nirang asi. Ganing pa tanira, “Kamin-istiran mapasaran ta pa tang dorong kaliwagan ba-lo ita ma-pen ong inadian tang Dios.” ²³ Ig ong kada tarabidan tang mga pamagto ong ni Cristo,† namamilik tanira ta mga mepet ang mangolokolo ong nira. Pagatapos ang nangadi ig nagpaletem, inintriga ra nira tang mga mepet ang narin ong Gino ang agtaligan nira.

²⁴ Pagatapos, simina-lib da Pablo ni Bernabe ong Pisidia ig nangakabot ong Panfilia. ²⁵ Don ong Perga ang sakep tang Panfilia nagtoldok tanira tang bitala tang Dios, ig pagalin nira don napaning tanira ong Atalia. ²⁶ Don ong Atalia naglayag tanirang pabalik ong Antioquia, ong pinagalinan nira asing primirong inintriga tanira ong kaloy tang Dios para boaten nira tang natapos da mandian.

²⁷ Pagakabot da Pablo ni Bernabe ong Antioquia, sinimet nira tang tanan ang pamagto ong ni Cristo don ig binalita nira tang tanan ang pinaboat tang Dios ong nira, ig binalita ka nira mga monopa

---

† **14:23** 14:23 Ang “tarabidan tang mga pamagto ong ni Cristo” ong bitalang Grigo, yag ang “eklesia.”

ang mga belag ta Judio sindolan ka ta dalan agod tanira mamagto ka ong ni Jesus. ²⁸ Ig naboy tanirang nagtinir don, ka-pen tang domang mga sinagpan tang Gino.

15

Ang inampangan ong Jerusalem

¹ Mandian may pirapang mga taw ang namagalin ong Judea ang napaning ong Antioquia ig nagtoldok ong mga logod don ang ganing, “Indi amo malibri ong mga kasalanan mi mga indi amo matorian sigon ong toldok tang Katobolan ni Moises.”* ² Piro kinontra tanira ta mo-ya ni Pablo ig ni Bernabe ig nagimong makinit tang pagdiskosion nira. Animan namaginigoan tanirang papaningen da Pablo ni Bernabe ong Jerusalem ig ang pirapang mga logod ang taga Antioquia para magigbagat ong mga apostolis ig ong mga mepet natetenged ong bagay ang na.

³ Dayon da tanirang pinapanaw tang mga pamagto ong ni Cristo. Simina-lib tanira ong Fenicia ig ong Samaria ig pamamalita tanira ong mga logod don ang ganing ang mga belag ta Judio pamagto ra ka ong Dios. Animan dorong kalipay nira ong balitang narin. ⁴ Pagakabot da Pablo ni Bernabe ong Jerusalem, rinisibi tanira don tang mga pamagto ong ni Cristo asta ang mga apostolis ig ang mga

---

* **15:1** 15:1 Ang mga taw ang namagalin ong Judea ay mga Judiong pamagto ong ni Jesus piro pamagosoy pa ong Katobolan ni Moises. Ang mga taw ang sinoldokan nira ong Antioquia ay mga belag ta Judio ang pamagto ka ong ni Jesus, piro anday inadalan nira natetenged ong Katobolan ni Moises.

mepet. Ig inistoria nira tang tanan ang pinaboat tang Dios ong nira. ⁵ Piro don may mga pamagto ka, ang mga mimbro tang gropo tang mga Pariseo. Kimindeng tanira ig ganing, “Kaministiran ang torian tang mga belag ta Judio, ig aningen ang mamagtoman ong Katobolan ni Moises.”

⁶ Namagsimet-simet tang mga apostolis ig ang mepet para pagampangan tang bagay ang na. ⁷ Namagdibatian tanira ta mo-ya, ig asing ori ra kimindeng si Pedro ig ganing ong nira, “Mga logod, gata-wanan mi ka ang asing tokaw yo piniliko tang Dios ong nindio para magpatako ong mga belag ta Judio tang Mo-yang Balita natetenged ong ni Jesus, agod pagabasi nira mamagto ra ka tanira. ⁸ Ang Dios ang gatako tang ga-tang ong mga popotokon tang tanan ang mga taw, yay ang nagpaíta ang rinisibi na tang mga belag ta Judio tenged sindol na ka ong nira tang Ispirito Santo pario tang bindoat na ong yaten asing primiro. ⁹ Pario lamang tang pama-dek tang Dios ong nira asta ong yaten. Ang mga popotokon nira linimpioan na ka ong mga kasalanan nira tenged namagto ra tanira ong Gino. ¹⁰ Animan, angay agsobokan mi mandian tang Dios? Angay ang Katobolan ni Moises ipatakan mi pa ong mga sinagpan tang Gino? Asia mabelat ang tarakanen ang ita mismo asta ang mga ginikanan ta, indi ita natakan. ¹¹ Itang mga Judio, pamagparet ita ig gangalibri tenged lamang ong kaloy ni Ginong Jesus. Ig ang mga belag ta Judio, maning ka ta si.”

¹² Namagipes da lamang tang mga namagsimet-simet. Pinama-yan da lamang nira si Bernabe ig si Pablo mintras agsasaysay nira tang mga milagro

ig mga makabebereng ang bagay ang pinaboat tang Dios ong nirang doroa para ong mga belag ta Judio. ¹³ Pagatapos nirang magbitala, si Santiago si tang minitala ang ganing, “Mga logod, mamasi amo ong yen. ¹⁴ Si Simon nagbalita ra ong yaten mga monopa pinaita tang Dios tang paggegma na ong mga belag ta Judio asing namilik tanandia ta pirapang taw ong nira ang magimong nandia. ¹⁵ Ig ong bindoat tang Dios ang maning ta si, nagmatod ka enged tang inaning tang mga propita asing tokaw pa. Tenged na-tang ong Sagradong Kasolatan,

¹⁶ ‘Pagatapos ta na, magbaliko. Ig tokodono sing moman tang balay ni David ang nageba.†

Maski nalangga tang balay na, ipa-dengo sing moman ig ibaliko ong dati,

¹⁷ agod ang domang mga taw mamagdilem ong yen;

mamagalin ong tanan ang mga nasion ang ginoyano ang magimong yen.’

¹⁸ Maning ta na tang agganing tang Gino asing nagpatako tang mga bagay ang na asing tokaw pa.”‡

¹⁹ “Animan mandian,” ganing si Santiago, “nani tang maningo. Indi ra pabelatan ta tang mga belag ta Judiong lelenget da ong Dios. ²⁰ Ang boaten ta, solatan ta tanira ig aningen ang indi ra tanira mamangan tang mga pamangan ang binolontad ong mga dios-diosan, obin karni ta mga ayep ang na-kel tang likel na ig indi natorok tang dogo na,

---

† **15:16** 15:16 Maliag yaning ilibri tang Dios tang mga inampo ni David, ig boaten sing moman tang inadian na. ‡ **15:18** 15:16-18 Amos 9:11-12; Jeremias 12:15; Isaias 45:21

asta ang dogo na. Aningen ta kang indi tanira mangombabay obin mangonlali. ²¹ Tened ang Katobolan ni Moises, impisa pa asing tokaw ang timpo, agbasaen da ka ong mga simban ta kada Kaldaw ang Igperenay, ig agtotoldok ong kada banoa.”

Ang solat para ong mga belag ta Judiong pamagto ong ni Jesus

²² Animan ang mga apostolis ig ang mga pangolokolo ang mga mepet don, asta ang tanan ang pamagto ong ni Cristo don, namaginigoan ang mamilik ta mga lali ong grupo nira ang patabiden nira ong da Pablo ni Bernabe ang paning ong Antioquia. Ang pinilik nira ay si Judas ang aggoyan ta Barsabas asta si Silas. Ang doroang na, aggalangen ta mo-ya tang mga logod. ²³ May solat ang pinaekel nira ong mga laling na ang ganing,

“Yaming mga apostolis ig mga mepet tani pamagpakomosta ami ong nindiong mga logod ang belag ta Judio ang pamagto ra atan ong Antioquia, Siria ig Cilicia. ²⁴ Nabalitan amen ang may mga aroman amen tani ang napaning atan ong nindio, maski indi sinobol amen, ig ginamo amo nira ig pinalinget nira tang mga kinaisipan mi ong mga sinoldok nira. ²⁵ Animan namaginigoan aming tanan ong pagsirimeten amen ang mamilik ta mga lali para papaningen atan ong nindio katabid tang yaten ang agmalen ang da Bernabe ni Pablo. ²⁶ Si Pablo ig si Bernabe pamagsirbi ong ni Jesu-Cristo ang indi engaged geldan maski ang kaboi nira gabetang ang pirmi ong karisgoan. ²⁷ Piro mandian, agtobolon amen si Judas ig si Silas, ig tanira mismo

tang magpaintindi ong nindio tang mga bagay ang agsolat amen ong nindio tani. ²⁸ Tened nagimong disision amen ong tabang tang Ispirito Santo, mo-ya pa ang indi amo ra pabelatan poira ong mga bagay ang na ang kaministiran ka kaman ang boaten mi: ²⁹ Indi amo mamangan ta mga pamangan ang binolontad ong mga dios-diosan; indi amo mamangan ta dogo ig karni ta ayep ang na-kel tang likel na ig indi natorok tang dogo nira; ig indi amo mangombabay obin mangonlali. Mga tomanen mi tang agganing amen ang na, mo-ya sia. Tegka ra lamang tarin.”

³⁰ Dayon dang pinapanaw nira tang mga taw ang sinobol ang paning ong Antioquia. Pagakabot nira don, dayon ang sinimet nira tang tanan ang mga logod ig sindol nira tang solat.

³¹ Pagabasa nira tang solat, dorong kalipay nira ong laygay ang na ang nagpabaked tang nem nira. ³² Mandian si Judas ig si Silas, bilang manigpakabot ka tang bitala tang Dios, nagigampang ta naboay ong mga taw agod pamoirsaen tang nem nira ig pabakeden pa enged tang pagto nira.

³³ Nagtinir ka tanira don ta indi naboay. Pagatapos, asing pinangadi ra tanira tang mga logod ong Antioquia ang balampa ra lamang mo-ya ka tang pagparanawen nira, dayon tanirang namagbalik ong mga namagtobol ong nira. ³⁴ [Piro si Silas nagdisision ang pabo-wan don.]§

³⁵ Si Pablo ig si Bernabe napabo-wan don ong Antioquia. Tanira ig dorong pang aroman nira tang

---

§ 15:34 15:34 Ang birsikolong na indi itaen ong tanan ang mga lomang kopia tang mga sagradong kasolatan ong bitalang Grigo.

namagtoldok ig namagpatako tang bitala tang Gino.

Nagbelagan si Pablo ig si Bernabe

³⁶ Pagata-lib tang pirapang kaldaw ganing si Pablo ong ni Bernabe, “Balikan ta, bisitaen ta tang mga logod ong tanan ang mga lansangan ang pinanoldokan ta tang bitala tang Gino. Telekan ta mga monora tanira.” ³⁷ Mandian ang galiagan ni Bernabe e-lan nira si Juan Marcos. ³⁸ Piro indi maliag si Pablo, ig pagpareges ang ganing indi e-lan nira. Tened asing don tanira ong Panfilia asing tokaw, binayan tanira ni Marcos ig indi nagpadayon ong pagtoroldokon nira. ³⁹ Nagkinit tang diskosion nira, asta namagbelagan da lamang. Ingkelan ni Bernabe si Marcos ig namansitay tanira paning ong Chipre. ⁴⁰ Ig si Silas tang pinatabid ni Pablo. Ba-lo tanira namagalin, pinangadi tanira tang mga pamagto ang pangaloyan ka tanira tang Gino. ⁴¹ Napaning si Pablo ong mga tarabidan tang mga pamagto ong ni Cristo* don ong Siria ig Cilicia ig pinabaked na tang pagto nira.

16

Siminabid si Timoteo ong da Pablo ni Silas

¹ Nagpadayon si Pablo asta ong mga siudad tang Derbe ig Listra. Don ong Listra may tatang sinagpan tang Gino, ang aran na si Timoteo. Ang nanay ni Timoteo, tata kang Judio ang pagto ong Gino, piro ang tatay na Grigo. ² Maski sinopa ong mga logod don ong Listra ig ong Iconio pamansianing

---

* **15:41** 15:41 “tarabidan tang mga pamagto ong ni Cristo.” Ong bitalang Grigo: “ekkleisia.”

ang si Timoteo mo-yang taw. ³ Mandian, galiliag si Pablong e-lan na si Timoteo, animan tinorian na tanandia agod indi mamagriklamo tang mga Judio.* Tened ang tanan ang mga Judio ong mga logar ang asi gangatakong ang tatay ni Timoteo Grigo. ⁴ Ig ong kada lansangan ang paningan nira agsayod ka nira tang pinaginigoan tang mga apostolis ig mga mepet don ong Jerusalem natetened ong mga tobol ang dapat lamang ono tomanen tang mga belag ta Judio. ⁵ Animan ang mga pamagto ong ni Cristo mas nambaked tang pagto nira, ig kaldaw-kaldaw mas panyadi tanira.

Ang laling taga Macedonia

⁶ Linibot-libot ka da Pablo tang mga logar ong Frigia ig Galacia, tened indi tanira pinagnan tang Ispirito Santo ang magpatako tang bitala tang Dios don ong probinsia tang Asia. ⁷ Pagakabot nira don ong kate-kan tang Misia, mamansidayon da rin tanira ong probinsia tang Bitinia, piro inawidan tanirang moman tang Ispirito ni Jesus. ⁸ Animan binagtas nira tang Misia asta mababak tanira ong lansangan ang aggoyan ta Troas. ⁹ Ang labing asi don ong Troas, may napaita ong ni Pablo ang tatang taw ang taga Macedonia. Kedeng narin ig pagpakiloy ong ni Pablo ang ganing, “Paninga ka ong Macedonia ig tabangan ami ka

---

* **16:3** 16:3 Ang kaogalian tang mga Judio ay patorian tang mga ana nirang lali bilang tanda ang tanira mga pinilik tang Dios. Piro ang mga belag ta Judio, pario tang mga Grigo, belag ta ogali nira ang magpatori.

nio.” ¹⁰ Animan lagi-lagi nagsimpan ami† ang paning ong Macedonia, tenged nagparet ami nga ang Dios yay ang naggoy ong yamen ang mag-patako tang Mo-yang Balita ong mga taw don ong Macedonia.

Nagto si Lydia ong ni Jesus

¹¹ Animan, pagalin amen ong Troas, liminayag ami parombo ong Samotracia ig ang dimination ong kaldaw siminampet ami ong Neapolis. ¹² Pagalin amen ong Neapolis, napaning ami ong Filipos, tatang importanting siodad ong parting asi tang Macedonia, ig sakep tang gobirno tang Roma. Nagtinir ami ta pirapang kaldaw don ong Filipos. ¹³ Asing pagkabot tang Kaldaw ang Igperenay, limindoa ami ong siodad ig napaning ami ong binit tang soba ang pabetang amen don may logar ang palagampoan tang mga Judio. Kiminarong ami ig nagigampang ami ong mga babay ang pamagsimet-simet don. ¹⁴ Ang tatang pamasi ong yamen ay si Lydia, ang taga Tiatira. Manigtinda tanandia ta mga maralen ang tilang granati, ig pagto ka ong Dios. Bino-kad tang Gino tang kinaisipan na ig nagparet tanandia ong mga agganing ni Pablo. ¹⁵ Tanandia asta ang tanan ong pamalay-balay nira namagpaboniag. Pagatapos inimbatar ami nandia ang ganing, “Mga nagparet amo ang matod ka kaman tang yen ang pagto ong Gino, paning amo ong balay ig don amo

---

† **16:10** 16:10 Ang maliag yaning tang “ami” ay si Lucas, ang yay ang nagsolat tang librong narin, asta ang domang mga aroman ni Pablo ang namansitabid ong nandia.

ra mamansidayon.” Ig indi ami enged napangindi ong imbitar na.

Pinriso si Pablo ong Filipos

¹⁶ Tatang kaldaw, asing agpaning ami ong logar ang parangadian binagat ami ta tatang torobolon ang soltiras. Tanandia agtelden ta malain ang ispirito, animan gatako tanandiang maminto tang mga bagay ang mainabo ong parakaboton. Ig tenged ong paminto na, dorong koarta tang ag-gitaen tang mga agalen na. ¹⁷ Mandian, ang babay ang na pirmi rang dadaton ong yamen da Pablo ig sigi tang initeg nang ganing, “Ang mga laling na sinobol tang Dios ang Kalawig-lawigan ong tanan para magpatako ong nindio mga mono amo pa malibri.” ¹⁸ Doro rang mga kaldaw ang agboaten na narin, asta indi ra nagagoanta si Pablo. Animan dayon ang sinalonga na tang babay ig ganing ong ispiritong paggaem ong nandia, “Ong aran ni Jesu-Cristo, agtobolona yen ang lomboa ong nandia!” Ig ong oras ang laging asi, limindoa tang ispirito ong babay. ¹⁹ Pagaita tang mga agalen tang babay ang anda ray paglaom nirang maita pa ta koarta ong nandia, dayon ang dinep nira si Pablo ig si Silas ig ingkelan ong plasa agod patalangaen ong mga aotoridad. ²⁰ Ig pinatalonga nira tang doroa ong mga opisialis ang taga Roma, ang ganing, “Ang mga taw ang na, mga Judio ig pamagboat tanira ta gamo tarin ong siodad ta! ²¹ Pamagtoldok tanira ta mga kinaogalian ang kontra ong li ta ig belag ta dapat ang risibien obin tomanen ta bilang mga sakep tang gobirno tang Roma.” ²² Ig ang mga

taw don dayon ang dina-magan nira da Pablo ni Silas, ig sinalalabangan nirang pinamalo. Oman nagordin tang mga opisialis ang loatan tanira ig panlatigon. ²³ Pagatapos tang doro-dorong latigo, pinanggatek tanira ong prisoan, ig inordinan tang goardia tang prisoan ang sigoron nang maelet tang pagkakolong ong nira. ²⁴ Animan, pina-led na da Pablo ong kateled-teledan ang koarto tang prisoan ig pinangapit na tang mga kakay da Pablo ong tatang karapitan ta kakay.

²⁵ Mandian, asing tenganan da, pamangadi da Pablo ni Silas ig pamagkanta ang pamagdayaw ong Dios. Ang mga karomanan nirang mga priso pamamasi ka ong nira. ²⁶ Lagat-lagat ta ge-ley, golping nanlinog ta doro kapoirsta. Namansikedeg tang mga pondasion tang prisoan, ig golping nagabri tang tanan ang portan ig nangatangtang tang mga kadina tang tanan ang mga priso. ²⁷ Napoaw tang goardia, ig asing inita nang abri tang mga portan, dayon ang inogot na tang ispada na agod patayen na rin tang sadili na, tenged kalaom na nangapalpat da tang tanan ang priso. ²⁸ Piro initegan tanandia ni Pablo ta doro kapoirsta ang ganing, “Indi pasipalan mo tang sadili mo! Nani aming tanan!” ²⁹ Dayon ang nanobol ta tolok tang goardia ig nanikad ong teled. Diminagpa tanandia ong talongan da Pablo ni Silas ig pangelel tanandia ong sobrang eled na. ³⁰ Pagatapos, ingkelan na ong loa da Pablo ni Silas ig ganing tanandiang nane-ma, “Mga magino, onopa tang dapat ang boateno agod malibrio?” ³¹ Siminabat tanira, “Magtoa ong ni Ginong Jesu-

Cristo ig malibria--yawa asta ang pamalay-balay mo.” ³² Ig sinoldok da Pablo tang bitala tang Gino ong goardia, asta ong tanan ang don ong teled tang pamalay-balay na. ³³ Ang oras ang laging asi tang labi, ingkelan na da Pablo ig linimpioan na tang mga igad nira. Oman, nagpaboniag ang lagi tang goardia asta ang tanan ong pamalay-balay na. ³⁴ Pagatapos, pinadayon na da Pablo ong balay na ig sinimpanan ta pamangan. Ang goardia asta ang tanan ong pamalay-balay na, dorong kalilipayen nira ang tanira pamagto ra ong Dios.

³⁵ Pagaramal, ang mga opisialis tang siodad nanobol ta mga sondalo ang ganing, “Palpatan da tang mga taw ang asi.” ³⁶ Ang inaning nirang asi binalita tang goardia ong ni Pablo ang ganing, “Ang mga opisialis nagordin ang pamalpatan amo ra. Lombo amo ra, ig balampa masinlo tang pagparanawen mi.” ³⁷ Piro ganing si Pablo ong mga sondalong pinanobol, “Yami mga siodadanos tang Roma!‡ Pinatakan ami nira tang palo ang indi ami gaimbistigar. Pagatapos, ginatek ami pa nira ong prisoan. Mandian galiliag tanirang paloan ami ong talok? Indi maimo. Tanira tang paning tarin ig magekel ong yamen ong loa.” ³⁸ Ang inaning ang na ni Pablo bineg tang mga sondalo ong mga opisialis ig pagabasi nirang si Pablo ig si Silas mga siodadanos pala tang Roma, pinangeldan

---

‡ **16:37** 16:37-38 Si Pablo ig si Silas aggilalaen ang mga “siodadanos tang Roma” tenged nataw tanira ong mga siodad ang sakep tang gobirno tang Roma. Maliag yaning, may mga kato-lidan nira pario tang mga taw ang matod ang taga Roma. Ang kayadian tang mga Judio ay belag ta siodadanos, ang maliag yaning belag ta “citizens” tang Roma.

tanira. ³⁹ Animan napaning tang mga opisialis ong da Pablo ni Silas ig namama-dol ta pasinsia ong nira. Ingkelan nira da Pablo ong loa tang prisoan ig namagigampang ang mamagalin ang lagi tanira ong siodad tang Filipos. ⁴⁰ Pagaloa nira ong prisoan, napaning da Pablo ni Silas ong balay da Lydia. Nagigbagat tanira ong mga logod don, ig namagtoldok ong nira agod mas mambaked tang mga nem nira, ig pagatapos dayon da tanirang namagalin.

17

Ang golo don ong Tesalonica

¹ Mandian ong pagparanawen da Pablo ni Silas, simina-lib tanira ong siodad tang Anfipolis ig ong siodad tang Apolonia asta nangakabot tanira ong siodad tang Tesalonica. Don ong Tesalonica may simban tang mga Judio. ² Ig pario tang agboaten ang pirmi ni Pablo, nagsimba ka tanandia don. Ong teled tang tolong domingo, Kaldaw ang Igperenay nagigampang tanandia ong mga taw natetenged ong maliag yaning tang Sagradong Kasolatan, ig nagigrason tanandia ong nira. ³ Agpaintindi ig aggamiten na tang Kasolatan para pamatodan ong nira ang kaministiran ang mapasar ta kaliwagan tang Cristo, ig pagatapos maboing moman. Ganing si Pablo ong nira, "Si Jesus ang narin ang agbabalitaong nindio yay ang Cristo."* ⁴ Ang domang pamamasi naekelan kaman ang namagto ong ni Jesus, ig minimbeng tanira ong da Pablo ni Silas. Namagparet ka

---

* **17:3** 17:3 "Cristo." Telekan ong Bokabolario.

tang doro-dorong mga rilihiosong Grigo, asta ang dorong mga babay ang ilalado ong siodad.

⁵ Piro naibeg tang mga Judio ong da Pablo, ig namaggoy tanira ta mga laling barombado ang pamaglaog-laog lamang atan ong plasa. Ig asing doro ra tanira, ginamo nira tang mga taw ong siodad. Tinolos nira tang balay ni Jason ig agdilemen nira da Pablo ni Silas tenged galiliag tanirang patalongaen nira ong mga taw. ⁶ Ig asing indi inita nira da Pablo ni Silas, si Jason asta ang domang mga pamagto tang rineges nira ig ingkelan ang pinatalonga ong mga pangolokolo ong siodad, ig namaginiteg tanirang ganing, “Ang mga taw ang asi namagekel lamang ta gamo maski ong aypa tanira. Ig mandian namansikabot da tarin ong logar ta! ⁷ Rinisibi pa tanira ni Jason ong balay na! Paririo tanirang tanan ang pamangontra ong riglaminto tang Adi tang Roma. Ganing tanirang may doma pang adi ang aran na si Jesus.” ⁸ Ang mga taw ig ang mga pangolokolo ong siodad, asing naba-yan nira asi, mas namaggolo pa enged tanira. ⁹ Ig ba-lo pinalpatan nira si Jason asta ang mga karomanan nira, pinapagbayad kang lagi nira ta piansa.

Da Pablo ong Berea

¹⁰ Pagalabi, da Pablo ni Silas, sinobol ang lagi tang mga pamagto ang paning don ong Berea. Pagakabot nira ong Berea napaning tanira ong simban tang mga Judio. ¹¹ Tarin ong Berea mas bo-kad tang mga kinaisipan tang mga Judio mga ikompara ong mga taga Tesalonica. Ang mga taga Berea, dorong kaliliag nirang mamasi tang bitala

tang Dios, ig kaldaw-kaldaw agdalan nira tang Kasolatan para telekan mga matod kaman tang mga agtotoldok da Pablo. ¹² Ig dorong nira tang namagto ong Gino. Maning ka ta si tang dorong mga Grigo, babay may lali ang ilalado ong banoa.

¹³ Piro asing mabalitan tang mga Judio don ong Tesalonica ang si Pablo pagtoldok da tang bitala tang Dios ong Berea, namansipanang tanira don ig initeg-iteg nira tang mga taw ang mamaggolo.

¹⁴ Animan si Pablo, dayon ang laging inated tang mga pamagto don ong baybay. Piro si Silas ig si Timoteo napabo-wan pa ong Berea. ¹⁵ Ang mga taw ang namagated ong ni Pablo namansitabid ong nandia tegka ong Atenas. Oman dayon da tanirang namagbalik ong Berea ang may ordin ni Pablo ang aningen ka nira da Silas ni Timoteo ang domaton ang lagi ong nandia.

Asing si Pablo ong Atenas

¹⁶ Asing si Pablo don ong Atenas ang pagelat ong da Silas ni Timoteo, napanaidan na tang siodad ang narin. Ig nagoloan tanandia ta mo-ya, tenged maski ong aypa tanandia pa-dek ay dorong mga dios-diosan. ¹⁷ Animan don ong simban tang mga Judio, nagigrason tanandia ong nira ig asta ong mga rilihiosong belag ta Judio. Maning ka ta si tang bindoat na don ong plasa. Kaldaw-kaldaw pagigrason tanandia ong mga taw ang gapaning don. ¹⁸ Doroang klasi ta mga manigtoldok tang namagigrason ka ong nandia. Ang tata aggoyan ta mga Epicureo, ig ang tata aggoyan ta mga Estoico. Pamane-ma tang doma, “Onopa bato tang agganing tang bongalngalan ang na?” Ang doma

ganing ka, “Ang agganing na midio natetenged ong domang mga dios.” Tened kaman ang ag-patako ni Pablo yay ang natetenged ong ni Jesus ig ang natetenged ong pagaboing moman tang mga patay.† ¹⁹ Mandian asi, dayon ang ingkelan nira si Pablo ig pinatalonga ong pagsirimeten nira don ong logar ang aggoyan ta Areopago. Ig ganing tanira ong nandia, “Ba-lo amen lamang naba-yan tang agganing mo ig galiliag ami lamang ang matako mga onopang toldokay sia. ²⁰ Tened yawa may agganing mong mga pama-yan amen ang parti ong mga gata-wanan amen. Animan galiliag ami lamang ang matako mga onopa tang maliag yaning tang mga agtotoldok mong asia.” ²¹ Tened ang tanan ang taga Atenas asta ang taga domang banoang pamansistar don, anda ray domang agboaten nira kondi ang mamagarampang-ampang ig mamamasi natetenged ong ba-long mga bagay.

²² Mandian sia, si Pablo dayon ang kimindeng don ong ka-ngan tang paragsimetan tang Areopago ig minitala ang ganing, “Yamong mga taga Atenas! Napanaidano ang maski onopang bagayay doru amo karilihioso. ²³ Tened asing papanaw-panawo ong siodad mi ig panelekteleko ong mga agsimban mi may initao ang tatang altar ang maning ta na tang nasolat don, ‘Para ong Dios ang indi gailala ta.’ Animan ang

---

† **17:18** 17:18 Ang mga bitalang “pagaboing moman” mga ila-ted ta ong bitalang Grigo ay “Anastasis,” ang yay ang tatang aran ta babay. Animan, nalito sigoro tang mga taga Atenas ang pamamasi ong ni Pablo, ig kalaom nira ang agtotoldok na ay natetenged ong doru ang dios, ang tata si Jesus ig ang tata Anastasis.

agtowan ming asing indi mailala mi yay ang ipailalao ong nindio mandian. ²⁴ Ang Dios ang nagboat tang kalibotan ig ang tanan tarin ong kalibotan, yay ang Gino tang langit may ang tanek. Tanandia indi gistar ong mga simban ang bindoat ta taw. ²⁵ Indi ita matabang ong nandia, tenged tanandia indi pangaministiran ta maski onopang bagay ang maimo tang kalima ta. Tanandia mismo tang pagtorol ong yaten ta kaboi ig linawa, ig tanan-tanan ang mga kaministiran ta. ²⁶ Bindoat tang Dios tang tanga tawan, ang yay ang pinagalanan tang tanan ang mga irinsia ta taw ang pinaistar tang Dios ong tanan ang mga logar tarin ong kalibotan. Asing tokaw pang lagi, ang Dios tang nagtirmino tang timpong itinir tang taw ong kalibotan ig tanandia ka tang nagbetang ong nira ong mga logar ang istaran nira. ²⁷ Ang tanan ang na bindoat tang Dios agod itang mga taw magdilem ong nandia, ig balampa ong pangarapkarap ta matoman ta enged tanandia. Ong kama-todan, ang Dios belag ta alawid ong maski sinopa ong yaten. ²⁸ Tenged may naganing, 'Biot na tang kaboi ta, kaliek ta, ig pagkataw ta.' Maski ang mga manigbirso mi, maning ta na tang inaning nira, 'Ita kaman mga ana tang Dios.'

²⁹ Animan, tenged ana ita ka kaman tang Dios, belag ta dapat ang maning ita ang pario tanandia ong mga riboltong bindoat ong bolawan, silber obin bato. Asia, agboaten lamang ong isip ig kalima ta taw. ³⁰ Asing oras ang mga taw anda pay kalibotan nira natetenged ong Dios, agpabayan na lamang tanira. Piro mandian agtobolon tang Dios

tang tanan ang taw ong ta-paw tang kalibotan ang magtogat ig magbo-wan tang mga kasalanan nira. ³¹ Tenged natirmino na ra tang kaldaw ang osgaran na ta mato-lid tang tanan ang taw ong kalibotan. Paosgaren na tanira ong tatang taw ang pinilik na. Ig pinamatodan na ong tanan mga sinopa tang pinilik na asing binoi nang oman.”

³² Asing pagabasi nirang si Pablo pagbitala natetenged ong moman ang pagaboi tang mga patay, inintirimis lamang tanandia tang doma ong nira. Piro ang doma ganing, “Galiliag aming mamasing moman ong nio natetenged ong mga bagay ang na.” ³³ Oman nagalin si Pablo ong pagsirimetan nira. ³⁴ Piro ang domang mga taw nagiga-pen ong nandia ig namagto ra ong ni Jesus, pario ong ni Dionisio ang tatang mimbrow tang mga taga Areopago, ig ang babay ang si Damaris, ig may mga doma pa enged.

18

Asing si Pablo don ong Corinto

¹ Pagatapos ta si, dayon ang nagalin si Pablo ong Atenas ig napaning don ong Corinto. ² Nailala na don tang tatang lali ang si Aquila, tatang Judiong taga Corinto. Tanandia asta ang katawa nang si Priscila indi pa lamang gaboay ang kiminabot ang nagalin ong Italia, tenged si Claudio ang Adi tang Roma nagordin ang mamagalin da ong Roma tang tanan ang mga Judio.* Animan mandian, binisita ni Pablo tang magkatawang na ong balay nira. ³ Ig

---

* **18:2** 18:2 Roma tang kapital tang Italia, asta ang bilog ang inadian tang Adi tang Roma.

tenged si Pablo ig ang magkatawang na pariong mamanigboat ta torda, minimbeng tanandia ong nira ig mina-pen ong obra nira. ⁴ Ig kada Kaldaw ang Igperenay, agpaning tanandia don ong simban tang mga Judio ig pagigrason ong mga Judio don ig ong mga Grigo. Tenged ang kaliliagan na maekelan na tanira ang mamagto ong ni Jesus.

⁵ Pagakabot da Silas ni Timoteo ang nagalin ong Macedonia, anda ray domang agboaten ni Pablo kondi ang magtoldok. Pagpamatod tanandia ong mga Judio ang ganing si Jesus yay ang Cristo.† ⁶ Piro kinontra tanandia tang mga Judio ig binitalan nira tanandia ta anday sayod. Animan sinapokan ni Pablo tang kolapok ong lambong na, ang ganing, “Yamo tang bala mga silotan amo tang Dios! Anda ray sarabateno ong nindio. Impisa mandian, paningo ra ong mga belag ta Judio.” ⁷ Pagatapos nagalin tanandia ig napaning ong balay ni Ticio Justo, ang tatang belag ta Judio ang pagto ong Dios. Ang balay na ong dobali lamang tang simban tang mga Judio. ⁸ Si Crispo, ang pangolokolo ong simban ang asi, nagto ka ong Gino, aroman tang pamalay-balay na. Ig dorong mga taga Corinto tang namamasi ong ni Pablo ig namagto ong Gino, ig pinamoniagan tanira.

⁹ Tatang labi may pinaita tang Dios ong ni Pablo. Inita na tang Gino ang ganing ong nandia, “India meled! Magpadayona lamang ang mitala ig india tomareng, ¹⁰ tenged katabido nio. India ondion pa tang mga taw tenged dorong tawano ong siodad ang na.” ¹¹ Animan nagtinir si Pablo

---

† **18:5** 18:5 “Cristo.” Telekan ong Bokabolario.

ta nagpatakon may tenga ong Corinto. Ig sigi tang toldok na tang bitala tang Dios ong mga taw.

¹² Piro asing si Galion nagimong gobirnadador tang Acaya, ang mga Judio namagoroyonan ig dinep nira si Pablo, ingkelan ig pinatalonga ong ni Galion para osgaran. ¹³ Ganing tanira, “Ang taw ang na agregesen na tang mga taw ang magto ong Dios ong mga dalan ang kontra ong li ta.” ¹⁴ Asing mitala rin si Pablo para somabat, ganing si Galion ong mga Judio, “Mga ang kasong na ay natetenged ong boat nang anday sayod obin mabelat ang kasalanan, dapat lamang ang pama-yan amo yen. ¹⁵ Piro komo ang riklamo mi ay natetenged lamang ong mga bitala, ong mga aran, ig ong Katobolan ming mga Judio, yamo tang bala atan. Indio maliliag ang magosgar ong mga bagay ang asia.” ¹⁶ Ig dayon ang pinalin ni Galion tang mga Judio ong korti. ¹⁷ Mandian ang pina-ngawan tang mga Judio ig sinalalabangan ang dinep ay si Sostenes, ang pangolokolo ong simban nira. Sinigbak nira tanandia ong talongan tang korti, piro indi enged nagsapet si Galion.

Ang pagbalik ni Pablo ong Antioquia

¹⁸ Naboy-booy pa si Pablo don ong Corinto. Pagatapos, naglisinsia tanandia ong mga logod ig nagbiahi paning ong Siria, aroman na si Priscila ig si Aquila. Piro ba-lo ta si, nagpabolog kang lagi si Pablo ong lansangan tang Cencrea para ipaita ang may pinangakoan na ong Dios. ¹⁹ Mandian, kiminabot tanira ong Efeso. Ig don bino-wanan na tang magkatawang Priscila ig Aquila. Napaning

tanandia ong simban tang mga Judio ig nagigrason ong nira. ²⁰ Inampangan nira si Pablo ang magtinir kang lagi tanandia ong nira, piro indi maliag si Pablo. ²¹ Animan ganing, “Magbaliko sing moman tarin ong nindio, mga ipagna tang Dios.” Oman dayon da tanandiang siminay ig nagalin ong Efeso.

²² Pagakabot na don ong Cesarea, napaning tanandia ong Jerusalem ig nagigbagat kang lagi ong mga pamagto ong Gino don, ba-lo tanandia diminayon ong Antioquia. ²³ Pagatinir na ta maboay-boay ong Antioquia, nagbiahi si tanandia ig pinaningan na tang tanan ang mga sinagpan tang Gino ong mga logar tang Galacia ig Frigia ig pinapoirsa na tanira ong pagto nira.

Ang taw ang si Apolos

²⁴ Mandian asia, may tatang Judiong taga Alejandria ang napaning ong Efeso, ang aran na si Apolos. Maosay tanandiang mitala ig dorong gata-wanan na ong Kasolatan. ²⁵ Natoldokan tanandia natetenged ong pagorosoyon ong Gino. Dorong kaliliag nang magtoldok ig osto tang mga agto-toldok na ig agbibitala na natetenged ong ni Jesus. Piro ang pagboroniagen ang gata-wanan na, tegka lamang ong ni Juan. ²⁶ Nagimpisa ra tanandiang mitala ang maiteg tang nem na ong simban tang mga Judio. Ig asing naba-yan tanandia ni Priscila ig ni Aquila, ingkelan nira tanandia ig pinaintindi nira ta osto ong nandia tang natetenged ong pagorosoyon ong Dios. ²⁷ Ig asing ganing si Apolos ang galiliag tanandiang paning ong Acaya, sinabangan tanandia tang mga logod ang namagsolat

ong mga sinagpan tang Gino don ong Acaya ang risibien nira si Apolos. Asing nakabot tanandia don, sinabangan na ta mo-ya tang mga taw ang pamagto ra tenged ong kaloy tang Dios ong nira. ²⁸ Tenged doro kaosay tanandiang magigrason ong mga Judio ong talongan tang mga taw, ig aggamiten na tang Kasolatan agod magpamatod ang si Jesus yang ang Cristo.‡

19

Asing si Pablo don ong Efeso

¹ Mandian, asing don pa si Apolos ong Corinto, si Pablo nana-loy ta-loyan ong kabobokidan tang domang mga probinsia, asta nakabot tanandia ong Efeso. Ig don may nangabagat nang mga sinagpan tang Gino. ² Sine-ma tanira ni Pablo mga narisibi ra nira tang Ispirito Santo asing nagparet tanira. Piro ganing tanirang siminabat, “Anda! Indi ngani naba-yan amen ang asi pala may agganingen ang Ispirito Santo.” ³ “Angay?” ganing si Pablo ong nira. “Onopang klasi ta pagboroniagen tang binoniag ong nindio?” Ganing tanirang siminabat, “Pario tang pagboroniagen ni Juan ang Manigboniag.” ⁴ Mandian ganing si Pablo, “Ang pagboroniagen ni Juan para ong mga namagtogat tang mga talak nira. Ig inaning na tang mga taw ang mamagto tanira ong komabot ang domaton ong nandia, ang anday doma kondi si Jesus.” ⁵ Asing naba-yan nira si, dayon tanirang namagpaboniag agod ipaita ang tanira namagpasakep ong ni Ginong Jesus. ⁶ Binondo ni Pablo tang

---

‡ **18:28** 18:28 “Cristo.” Telekan ong Bokabolario.

kalima na ong nira ig ang Ispirito Santo kiminabot ong nira. Namansibitala ra tanira ong domang mga bitala, ig nagpakabot tang bitala tang Dios. ⁷ Ang mga laling na mga tampolok may doroa tanira.

⁸ Ong teled ta tolong bolan, pirming agpaning si Pablo ong simban tang mga Judio ig maiteg tang nem nang bibitala ong mga taw. Nagigrason tanandia ong nira ig dorong patikaseg nang papagpareten tang mga taw natetenged ong paggaraemen tang Dios bilang adi. ⁹ Piro ang doma ong nira doru katetegat tang mga kolo nira, ig indi enged mamagparet. Doru pang anday sasayod tang binitala nira don ong talongan tang tanan ang mga taw natetenged ong pagorosoyon ong Gino. Animan, bino-wanan da lamang tanira ni Pablo. Ingkelan na tang mga sinagpan tang Gino, ig kaldaw-kaldaw nagtoldok ong mga taw don ong iskoilan ni Tirano. ¹⁰ Bindoat na narin ong teled ta doru tang takon, animan ang tanan ang pamansistar ong probinsia tang Asia, Judio man obin belag ta Judio, nangabasi tang bitala tang Gino.

Ang mga ana ni Esceva

¹¹ Dorong mga milagrang matod ang makabebereng tang pinaboat tang Dios ong ni Pablo. ¹² Maski ang mga ta-leng obin lambong ang agsasapen ong sinangoni ni Pablo, agge-lan ta mga taw para itapal ong mga pamagmasit. Asia pamago-ya tanira ig namagalin ong nira tang mga ispiritung anday sasayod.

¹³ Mandian, may mga Judio don ang pamagalig-alig ang pamagpalayas ong mga malain ang ispirito ang te-led ong sinangoni tang mga taw. Sinobokan nirang gamiten tang aran ni Ginong Jesus ong pagpalayas nira. Ganing tanira ong mga anday sasayod ang ispirito, “Ong aran ni Jesus ang agtotoldok ni Pablo, agtobolon amo yamen ang lomboa.” ¹⁴ Pamagboat ka ta maning ta na tang pitong anang lali ni Esceva, ang tatang pangolokolo ong mga padi. ¹⁵ Piro siminabat tang malain ang ispirito ong nira, “Gailalao si Jesus, asta si Pablo gailalao ka. Piro yamo, sino amo pa?” ¹⁶ Ig ang taw ang asing sinled tang malain ang ispirito, dayon ang lino-toan na tang mga ana ni Esceva. Ong kapopoirsaen na dineg na tanirang tanan. Animan namaglayas tanira ong balay ang asi ang anday mga ameng-ameng nira ig poros nangaigadan. ¹⁷ Ang nainabong narin nabalitan tang tanan ang mga Judio ig mga belag ta Judiong pamansistar ong Efeso. Animan namansieled tanirang tanan, ig mas dinayaw pa tang aran ni Ginong Jesus. ¹⁸ Dorong mga taw ang namagto ong Gino tang namansipanig ong ni Pablo ig inamin nira ong tanan tang mga bindoat nira asing tokaw ang anday sayod. ¹⁹ Ingkelan tang mga madyikiro tang mga libro nira, sinimet ang tanan ig sinolpokan ong talongan tang mga taw. Kinointa nira tang kantidad tang mga librong asi ig ang balor na singkointa mil pidasong koarta. ²⁰ Ong maning ta si, mas nabantog pa tang bitala tang Gino ig inita tang gaem na ong tanan ang logar.

Ang golo ang nainabo ong Efeso

²¹ Pagatapos tang nainabong narin, indi naboay nagdisision si Pablo ang mana-loy ong mga probinsia tang Macedonia ig Acaya ba-lo paning ong Jerusalem. Ganing tanandia, “Mga magalino ong Jerusalem, kaministiran ang paningo ka ong Roma.” ²² Dayon ang pina-kaw na ong Macedonia tang katabang nang doroa, da Timoteo ni Erasto. Ig nagtinir pa tanandia ta indi naboay ong Asia.

²³ Ang mga timpong asi namagkagolo ta mo-ya tang mga taw ong Efeso tenged indi tanira nangaliag ang may magosoy ong Gino. ²⁴ Tenged may tatang platiro don ong Efeso ang aran na si Demetrio. Manigboat tanandia ta timplo-timplong silber ang agbetangan tang dios-dios nirang si Diana.* Ang nigosio nang asi ag-gitan ta dorong koarta para ong mga panday. ²⁵ Mandian, pinanggoyan ni Demetrio tang mga panday na asta ang domang mga taw ang pario ka tang pandilem nira. Ganing tanandia, “Mga tangay, gata-wanan mi ka ang pagmanggad ita ong pandilem tang narin. ²⁶ Aggitaen ig gaba-yan mi ka tang agboaten tang Pablong asi. Ganing tanandiang ang mga dios ang narin ang agboaten ta mga taw, belag ono ta Dios ang matod. Ig dorong mga taw tang napaparet na ig naekelan na, belag lamang ta tarin ong Efeso kondi asta ong bilog ang probinsia tang Asia. ²⁷ Animan may risgong pakalainen tang mga taw tang pandilem ta ang narin. Ig belag lamang ta sia, ang timplo tang yaten ang makagagaem ang diosa ang si

---

* **19:24** 19:24 Ang aran ang “Diana”, mga ong bitalang Grigo ay “Artemis.”

Diana ay malipatan ta data na. Itaben ang diosa ta ang agtowan tang tanan ang taw ong Asia asta ong aypa ong kalibotan, itaben indi ra tanandia towan!”

²⁸ Asing maba-yan nira tang inaning ang asi ni Demetrio, dorong kasisilagen nira. Ig dayon tanirang namansiteg ang ganing, “Makagagaem si Dianang diosa tang mga taga Efeso!” ²⁹ Animan sia namagkagolo tang mga taw ong bilog ang siodad. Namanikad tanirang tanan ong plasa ang aggoyod-goyodan nira si Gayo ig si Aristarco ang mga taga Macedoniang aroman ni Pablo ong bi-ahi. ³⁰ Ang kaliagan ni Pablo tomalonga tanandia ong mga taw, piro inawidan tanandia tang mga sinagpan tang Gino. ³¹ Asta ang domang mga tanggay nang opisialis ong probinsia tang Asia, nagpatobol ka ong nandia ang ganing indi ra enged tanandia magpaita tang sadili na ong mga taw don ong plasa. ³² Mandian ang mga taw don ong plasa gangataranta ra. Ang doma ong nira pamansiteg ong tanga bagayan. Ang doma, doma kang bagay tang aggiteg nira. Ig ang kayadian ong nira anday kalibotan nira mga angay tanira pamagsimet don. ³³ May tatang taw don ang sinolmon tang mga Judio, si Alejandro tang aran na, ig sinobol nirang mitala. Dayon ang pinalawig na tang kalima na para paipesen na rin tang mga taw tenged galiliag tanandiang mitala. ³⁴ Piro asing nata-wanan tang mga taw ang tanandia pala tatang Judio, namaginiteg si tanirang oman. Ig sigi-sigi tang iteg nirang delelengan ong teled ta doroang oras, ang ganing, “Makagagaem si Artemis ang diosa tang mga taga Efeso!”

³⁵ Ong kaorian da, ang mga taw napaipes da ka tang sikritario tang monisipio. Ganing tanandia ong nira, “Yamong mga taga Efeso! Gata-wanan tang tanan ang itang mga taga Efeso yay ang manigasikaso tang timplo tang makagagaem ang si Diana asta ang sagradong batong nabo-log naganin ong langit. ³⁶Maski sinopa, indi mapaganing ang asia belag ta matod. Animan magipes amo lamang ig indi amo pagolpi-golpi. ³⁷Ingkelan mi tarin tang mga taw ang narin, piro indi tanira namanakaw ong timplo ig indi ka namansibitala ta anday sayod kontra ong diosa ta. ³⁸Mandian, mga si Demetrio asta ang mga karomanan nang mga panday, may galiagan nirang idimanda, abri tang korti ig may mga manigosgar ka. Tanira tang balang magdimanda don. ³⁹Piro mga yamo may riklamo mi pang doma, mayos ka si ong tatang sision sigon ong li. ⁴⁰Itaben ita pa tang idimanda tenged ong golong narin ang gainabo mandian. Anda enged ay rason ang ma-dol ta para ong golong na.” ⁴¹Pagatapos ang minitala tang sikritario, dayon dang pinaolik na tang mga taw.

20

Si Pablo ong Macedonia ig Grecia

¹ Asing napenay da tang golo, pinagoy ni Pablo tang mga sinagpan tang Gino, ig pinabaked na tang nem nira. Pagatapos, dayon da tanandiang naglisinsia ig napaning ong Macedonia. ²Linibot-libot na tang tanan ang logar don ig dorong pagigampang na ong mga sinagpan don agod mambaked ka tang nem nira. Tapos dayon da

tanandiang napaning ong Grecia, ³ ig tolong bolan tanandia don. Asing magbiahi ra tanandiang paning ong Siria, nata-wanan nang may anday sayod ang aggisipen tang mga Judio ang boaten nira ong nandia. Animan nagdisision tanandiang mo-ya pa magpanaw da lamang tanandia ong Macedonia ong pagbalik na. ⁴ Siminabid ong nandia si Sopater ang ana ni Pirro ang taga Berea, si Aristarco doroa ni Segundo ang taga Tesalonica, si Gayo ang taga Derbe, si Tiquico ig si Trofimo ang mga taga Asia, asta si Timoteo. ⁵ Namansi-kaw tanira ig namagelat ong yamen ong Troas. ⁶ Pinalampas amen kang lagi tang Pista tang Tinapay ang Anday Pampalsa na,* ba-lo ami liminayag nagalin ong Filipos. Limang kaldaw tang biahi amen ba-lo ami kiminabot ong nira don ong Troas. Ig nagtinir ami don ta pitong kaldaw.

Ang kaori-orian ang paning ni Pablo ong Troas

⁷ Ang primirong kaldaw tang dominggo, namagsimet-simet ami ig namagsaro bilang mamaglogod ong Gino.† Ig tenged si Pablo magalin pagaramal, minitala tanandia ong mga taw ig dinayon-dayon na ra lamang asta natenganan. ⁸ Dorong tolok don ong dibabaw, ong koarto ang paragsimetan amen. ⁹ Mandian may tatang soltiros ang aran na si Eutico, ang kakarong ong talamban. Ig tenged nangaboat da tang bitala ni Pablo, si Eutico pinoyat da asta

---

* **20:6** 20:6 “Pista tang Tinapay ang Anday Pampalsa na.” Telekan ong Bokabolario. † **20:7** 20:7 “namagsaro bilang mamaglogod ong Gino.” Ong bitalang Grigo: namagterenga-tengaen ta tinapay

nadot da lamang tanandia. Ig asing manek da tang poyat na, dayon tanandiang nabo-log ong talamban magalin ong ya-long paranda-talan tang balay asta ong tanek. Animan patay da tanandia asing pisiken nira. ¹⁰ Piro siminaboan si Pablo ig kimine-keb ang kineget na si Eutico, ig ganing ong mga taw, “Indi amo mangelba, boi tanandia!” ¹¹ Dayon ang nagbalik si Pablo ong dibabaw ig nagigsaro ong nira. Pagatapos, pagapamangan nira, nagigampang pa enged tanandia ong nira asta ra lamang naramal. Oman dayon da tanandiang nagalin. ¹² Mandian ang soltiros ang nabo-log, ingkelan nirang minolik ang boi ig dorong kalilipayen nira.

Ang biahi magalin ong Troas paning ong Mileto

¹³ Siminay ami ong barko, ig nagalin ami paning ong Ason. Ang plano amen, don da lamang bagaten amen si Pablo. Tenged ganing si Pablo tanandia ono ong takat da lamang magpanaw. ¹⁴ Pagakabot amen ong Ason, binagat ami ni Pablo. Dayon da tanandiang pinaka-yat amen ig liminayag ami ra paning ong Mitilene. ¹⁵ Pagalin amen ong Mitilene, nakabot ami ong parti tang Quio ang diminaton ang kaldaw. Ang diminaton pa enged ang kaldaw siminampet ami ong Samos, ig ong ya-long kaldaw kiminabot ami ong Mileto. ¹⁶ Sina-liban amen da lamang tang Efeso tenged indi maliliag si Pablo ang matraso tanandia ong Asia. Pagapora tanandiang makabot ong Jerusalem ba-lo tang kaldaw tang pistang aggoyan ta Pentecostes.‡

---

‡ **20:16** 20:16 “Pentecostes.” Telekan ong Bokabolario.

Ang paglisinsia ni Pablo ong mga mepet don ong Efeso

¹⁷ Animan don ong Mileto nanobol si Pablo ong Efeso mga maimo magigbagat ong nandia tang mga mepet ang pangolokolo ong mga pamagto ong ni Cristo don. ¹⁸ Pagakabot nira don ganing si Pablo ong nira, “Yamo mismo, gangatako tang yen ang parangaboien tarin ong nindio, impisa asing kaldaw ang kiminaboto tarin ong probinsia tang Asia asta ra lamang mandian. ¹⁹ Bogosong nagpalepe ig nagsirbi ong Gino. Siminorok pa tang mga lok ko ong mga matao ong dorong mga kaliwagan ang napasarano tenged ong mga anday sasayod ang plano tang mga Judio. ²⁰ Gata-wanan mi ka, maski onopay mapagtorol ong nindio ta kao-yan, sinayodo tang tanan ong nindio ig indio minengted, maski ong pagtoroldokono ong nindio ong kayadian, obin ong mga pamalay-balay mi. ²¹ Ig maski ang mga Judio obin mga belag ta Judio tanirang tanan linaygayano ang mamagtogat ong mga kasalanan nira ig magbalik ong Dios, ig magtalig ong ni Jesu-Cristo ang yaten ang Gino. ²² Ig mandian, tenged agtobolono tang Ispirito Santo, paningo ra ong Jerusalem ang indi gata-wanano mga onopa tang mainabo ong yen don. ²³ Gata-wanano lamang kada paningo ong tatang lansangan, agpademdem ong yen tang Ispirito Santo nga ang agtalongaeno ay prisoan ig mga kaliwagan. ²⁴ Piro anday babali tang yen ang kaboi, basta mataposo lamang tang agpaboat ong yen ni Ginong Jesus, ig yay na, ang mamalita ong mga taw tang Mo-yang Balita natetenged ong kaloy tang Dios.

²⁵ “Yamong tanan napaningano ra ig natoldokano ra ka natetenged ong paggaraemen tang Dios bilang adi. Ig mandian, gata-wanano ang maski sinopa ong nindio indi ra maitang moman ong yen. ²⁶ Animan galiliago ang isayod ong nindio mandian ang lagi, mga indi malibri tang maski sinopa ong nindio, anda ray sarabateno ong nira. ²⁷ Ang tanan ang kaliliagan tang Dios sinaysayo ra ong nindio, ig anda enged ay sinaloko. ²⁸ Bantayan mi tang mga sadili mi asta ang tanan ang pinasagod ong nindio tang Ispirito Santo. Bantayan mi tanira ta mo-ya, pario tang manigbadbad ang pagbantay tang mga karniro na. Tened ang tanan ang pamagto ong Dios ay ginawad na ong dogo tang sadiling Ana na. ²⁹ Gata-wananong mga magalino ra, may mga taw ang mamagtoldok ta lain ong nindio. Tanira pario ong mga maraiteg ang mga ayep ang pamangkeb ang anday patawad ong mga karniro. ³⁰ Ig maski ngani tarin ong nindio may mga taw ang lomboang manigtoldok ta bo-li, para maekelan nirang magosoy ong nira tang domang mga sinagpan tang Gino. ³¹ Animan pandam amo. Ig demdemen mi ra lamang nga ong teled ta tolong takon, kaldaw may labi, nagtoldoko ong nindio ang totorok pa tang lok ko.

³² “Ig mandian,” ganing pa si Pablo, “yintriga amo ra yen ong Dios, ig ong pagadal mi tang bitala nang pagpatako tang natetenged ong kaloy na. Asia mambaked tang mga nem mi, ig oldan amo tang kao-yan ang tinagana tang Dios para ong tanan ang bindoat nang mga sagradong sinakepan na. ³³ Yo indio enged pagintris ta koarta

obin bolawan obin lambong tang maski sinopa. ³⁴ Yamo mismo gangatako ang nagprosigiro ong sadiling inango para ong mga kaministirano asta ong kaministiran tang mga karomanano. ³⁵ Ong tanan ang bindoato pinaitao ong nindio ang dapat magpatikaseg ita ta maning ta na agod matabangan ta tang mga malolobay. Ig kaministiran demdemen ta tang inaning ni Ginong Jesus ang, 'mas mambeng ang magtorol kaysa ong magrisibi.' ”

³⁶ Asing matapos dang mitala si Pablo, liminod tanirang tanan ig namangadi. ³⁷ Namagini-yak tanirang tanan ig kineget nira si Pablo ig initongan. ³⁸ Pinongawan tanira ta osto labi pa ong mga bitala ni Pablo ang ganing tanandia indi ra itaen nira ang moman. Pagatapos dayon ang inated nira si Pablo ong barko.

21

Ang pagpaning ni Pablo ong Jerusalem

¹ Pagatapos amen ang namaglisinsia ong nira, liminayag ami parombo ong isla tang Cos. Ig ang pagaramal, kiminabot ami ong Rodas. Pagalin amen ong Rodas, nagpadayon ami ong Patara. ² Don ong Patara may tarayan ang magalin da ang paning ong Fenicia. Animan dayon aming siminay ig nagalin. ³ Pag kabot amen ong logar ang gatorong-torongan amen da tang banoa tang Chipre, simina-lib ami ong parting to tang islang narin ig nagdiritso ami ong probinsia tang Siria. Siminampet ami ong siodad tang Tiro, tenged ang tarayan don magdiskarga tang mga karga

na. ⁴ Dinilem amen don tang mga sinagpan tang Gino, ig nagtinir ami ong nira ta pitong kaldaw. Sinoldokan tanira tang Ispirito Santo ang aningen si Pablo ang indi ra domayon ong Jerusalem. ⁵ Piro pagakabot tang oras ang lomarga ami ra, nagalin ami ig nagpadayon tang biahi amen. Inated ami nirang tanan, asta ong loa tang siodad aroman ka nira tang mga katawa nira ig mga ana nira. Don ong baybay namansilod aming tanan ig namangadi. ⁶ Pagatapos naglisinsia ami ong nira ig siminay ami ong tarayan ig namansiolik da tanira.

⁷ Pagalin amen ong Tiro, nagpadayon tang pagbiriahien amen asta makabot ami ong Tolemaida. Don ami nagigbagat ong mga logod ig nagtinir ami ta tatang kaldaw ong nira. ⁸ Pagaramal nagbiahi aming oman ig nakabot ami ong Cesarea. Napaning ami ong balay ni Filipeng manigtoldok tang Mo-yang Balita ig don ami nagdayon ong balay nira. Tanandia tata ong pitong mga laling pinilik asing tokaw ong Jerusalem. ⁹ Epat tang mga ana nang soltiras, ang poros manigpakabot tang bitala tang Dios. ¹⁰ Asing may pira ami rang kaldaw don, may kiminabot ang tata kang manigpakabot ang taga Judea ang aran na si Agabo. ¹¹ Si Agabo napaning don ong yamen ig kinomit na tang a-ket ang agtokon ni Pablo ig linapot na tang sadiling mga kalima na ig mga kakay na, ang ganing, “Nani tang inaning tang Ispirito Santo. Ang may nandia tang a-ket ang na, lapoton tanandia ta maning ta na tang mga Judio ong Jerusalem, ig pagatapos yintriga nira tanandia ong mga belag ta Judio.”

¹² Asing naba-yan amen tang inaning ang asi ni Agabo, dorong pakiloy amen ong ni Pablo,

yami tang mga taga don, ang indi ra tanandia paning ong Jerusalem. ¹³ Piro ganing si Pablo ang siminabat, “Angay pamagini-yak amo ig agpapon-gawen mi tang yen ang nem? Belago lamang ta simpan ang lapoton kondi maski patayeno pa don ong Jerusalem para ong ni Ginong Jesus.”

¹⁴ Ig asing indi enged mawidan amen, napana-neng ami ra lamang ang ganing, “Balampa main-abo tang galiliagan tang Gino.”

¹⁵ Pagata-lib tang pirapang kaldaw, dayon am-ing nangimes tang erekelan amen ig napaning ami ong Jerusalem. ¹⁶ May doma kang siminabid ong yamen ang mga sinagpan tang Gino ang taga Cesarea. Inated ami nira ong balay ni Mnason ang dayonan amen. Si Mnason ang narin taga Chipre ig naboay dang sinagpan tang Gino.

Nagigbagat si Pablo ong ni Santiago

¹⁷ Pagakabot amen ong Jerusalem dorong kali-pay tang mga logod, ig rinisibi ami nira ta masinlo.

¹⁸ Ang diminaton ang kaldaw napaning ami ni Pablo ong da Santiago ig don ka tang tanan ang mga mepet tang banoa. ¹⁹ Kinomosta tanira ni Pablo, oman inistoria na ong nira ta daton-daton tang bindoat tang Dios para ong mga belag ta Judio ong pagtoroldokon na.

²⁰ Pagabasi nira ong inaning ni Pablo, nag-dayaw tanirang tanan ong Dios. Pagatapos ganing tanira ong nandia, “Gata-wanan mo, logod, rinibo ra tang mga Judiong pamagto ra ong ni Jesus, ig tanirang tanan maelet ang magtoman ong Kato-bolan ni Moises. ²¹ Nabalitan nira ang yawa ono pagtoldok ong mga Judiong pansistar ong logar

tang mga belag ta Judio ang bo-wanan da nira tang Katobolan ni Moises. Inaning mo pa ono tanirang indi ra torian nira tang mga ana nirang mga lali ig indi ra magosoy ong domang mga kinaogalian tang mga Judio. ²² Mandian, onopa bato tang mo-yang boaten ta? Tenged sigoradong maba-yan nirang kiminabota ra. ²³ Mo-ya pa boaten mo tang yaning amen ong nio. Tarin may epat ang laling may pinangakoan nira ong Dios. ²⁴ Tomabida ong nira ig boaten mi tang sirimoni-ang para magpalimpio amo sigon ong Katobolan. Bayadan mo ka mga pirapa tang magastos nira agod pagatapos ta si mapagpalinat tanira tang mga kolo nira. Asia, mata-wanan tang mga Judiong asi ang yawa pagtomana ka ong Katobolan ig belag ta matod tang naba-yan nira natetenged ong nio. ²⁵ Mandian mga natetenged ong mga belag ta Judiong namagto ra ong ni Jesus, nag-paekel ami ra ta solat ong nira ig pinatako amen da ong nira tang disision amen ang indi ra tanira mamangan ta mga pamangan ang binolontad ong mga dios-diosan, obin mamangan ta dogo obin karni ta ayep ang indi natorok tang dogo nira, ig indi tanira mangombabay ig mangonlali.”

²⁶ Animan pagaramal, ingkelan ka kaman ni Pablo tang mga laling asi ig bindoat nira tang na-tang ong Katobolan agod magimong limpio ra tanira ong pama-dek tang Dios. Pagatapos dayon ang napaning si Pablo ong Timplo para ipatako mga tanopa matapos tang pagpalimpio nira, tenged mga tapos da sia, magbolontad tanira ta mga ayep para ong kada tata ong nira.

Dinep si Pablo ong Timplo

²⁷ Asing alenget dang matapos tang pitong kaldaw para makomplito tang pagpalimpio nira, napaning si Pablo ong Timplo ig don inita tanandia tang domang mga Judiong namagalin ong probinsia tang Asia. Dayon ang initeg-iteg nira tang tanan ang mga taw don ong Timplo ig dinep nira si Pablo. ²⁸ Ganing tanirang pamaginiteg, “Mga Israelita!* Tabang amo! Ang taw ang na maski ong aypa paning pagtoldok ong mga taw ang kontraen itang mga Judio, may ang Katobolan ni Moises, asta ang Timplong mismong narin. Ingkelan na pa tarin ong teled tang Timplo tang mga belag ta Judio ig don binolingan na tang sagradong logar ang na!” ²⁹ (Inaning nira si tenged inita nira si Trofimong taga Efeso, ang aroman ni Pablo ong siodad, ig ang kalaom nira ingkelan tanandia ni Pablo ong Timplo.)

³⁰ Mandian, namagkagolo ra tang mga taw ong siodad. Namanikad tanirang siminled ong Timplo, ig ginoyodan nira si Pablo ong loa. Pagatapos dayon ang laging siniradoan tang Timplo. ³¹ Asing patayen da rin tang mga taw si Pablo, nabalitan tang komander tang batalion tang mga sondalong taga Roma ang pamagkagolo ra ono tang mga taw ong siodad. ³² Nagekel ang lagi tang komander ta mga sondalo ig mga kapitan ig dayon ang napaning ong mga taw. Asing inita tang mga taw ang asia ra tang komander ig ang mga sondalo,

---

* **21:28** 21:28 Ang mga Israelita ya kay ang mga Judio. Telekan ka ong Bokabolario. Asing timpong asi, ang banoang Israel aggaeman tang Adi tang Roma.

pinenayan nira si Pablo tang palo. ³³ Dayon ang pinaningan tang komander si Pablo ig pinadep. Nagordin tanandiang lapoton si Pablo ta dorong kadina. Ganing tanandiang nane-ma, “Sinopa tang taw ang na ig onopa tang bindoat na?”

³⁴ Ang doma ong mga taw pamaginitag ta tanga bagayan, ang doma ong nira, parti ka tang ag-giteg nira. Kagolo-goloan ang indi ra mata-wanan tang komander mga onora tang nainabo, animan nagordin tanandiang ekelan si Pablo ong kota. ³⁵ Asing don da tanira ong aldan, agtakanen da lamang si Pablo tang mga sondalo tenged ang mga taw gengerepan dang pisan. ³⁶ Agdatonon nira si Pablo ig sigi tang iteg nirang ganing, “Patayen da lamang tanandia!”

Nagdipinsa si Pablo tang sadili na

³⁷ Asing si Pablo aggekelan da tang mga sondalo ang te-led ong kota, ganing tanandia ong komander, “Poiding magigampang ong nio?” Ganing tang komander ang siminabat, “Gatakoa ka palang mitala ta Grigo? ³⁸ Ang kalaomo, yawa tang laling taga Ehiptong tanopa siang nagribildi ong gobirno. Nagekel tanandia ta epat ang ribong mga taw ang maraiteg ig poros armado, ig namokid tanira.” ³⁹ Siminabat si Pablo, “Belag. Yo tatang Judio, ig siodadanos tang ilaladong siodad tang Tarso, don ong Cilicia. Mga maimo lamang, mitalao kay ong mga taw.” ⁴⁰ Pinagnan si Pablo tang komander ang mitala, animan kimindeng tanandia ong aldan ig sininiasan na tang mga taw ang mamagipes. Asing anda ray paginingal,

dayon ang minitala tanandia ong nira ong bitalang Hebreo.†

22

¹ “Mga logod ig mga ginikanan,” ganing si Pablo ong mga taw. “Pama-yan mi kay tang yaningo ong pagdipinsao ong sadilio ong nindio.” ² Pagabasi tang mga taw ang tanandia bibitala ong bitala nirang Hebreo, mas namagipes pa enged tanira. Nagpadayon ang minitala si Pablo ³ ang ganing:

“Yo tatang Judiong pinangana ong Tarso ong Cilicia, piro tarino nambael ong Jerusalem. Si Gamaliel tang yen ang maistro, ig maelet tang toldok na ong yen natetenged ong Katobolan tang yaten ang mga kamepet-mepetan. Maderepo ang magsirbi ong Dios pario ong nindiong tanan mandian. ⁴ Ang mga taw ang pamagosoy ong ni Jesus pinaliwagano ig pinamatayo tanira, ig maski lali obin babay pinanlapoto ig pinampriso. ⁵ Asia, ang kalawigan ang padi asta ang tanan ang mga mepet tang banoa mapamagtistigo ang matod tang agganingong na. Tanira pa tang nagtorol ong yen ta kasolatan agod ipaitao ong yaten ang masig ka Judio ong Damasco, ba-lō napaning don ang pandepeno tang mga taw ang asing pamagosoy ong ni Jesus, ig maekelan tarin ong Jerusalem para masilotan tanira.”

Binalita ni Pablo tang pagailala na ong Gino

---

† **21:40** 21:40 Hebreo tang sadiling bitala tang mga Judio. Animan Hebreo tang ginamit ni Pablo, tenged ang karakelan tang mga taw ong Jerusalem ay mga masig ka Judio na.

⁶ Ganing pa si Pablo, “Asing pagbiahi ami ig gingabot ami ra ong Damasco, mga ko-to tang kaldaw, golping may makikilaw ang sinag ang nagalin ong langit ang nangayag ong paliboto. ⁷ Natombao ong tanek ig may naba-yanong bosis ang ganing ong yen, ‘Saulo, Saulo, angay agpaliwagano nio?’ ⁸ Siminabato, ‘Sinoapa, Gino?’ Ig ganing tanandia ong yen, ‘Yo si Jesus ang taga Nazaret. Yo tang agpaliwagan mo.’ ⁹ Inita ka pala tang mga karomanano tang sinag, piro indi naba-yan nira tang bosis ang nagigampang ong yen. ¹⁰ Ganingo, ‘Onopa tang boateno, Gino?’ Ig ganing tang Gino ong yen, ‘Kendenga atan ig padayona ang tenled ong Damasco. Yaning don ong nio tang tanan ang dapat ang boaten mo.’ ¹¹ Ig tenged ong doro kakilaw ang sinag ang asi, naborayo. Bindiotano ra tang mga karomanano ong kalimao, ig inantabayano ra lamang nira asta ong Damasco.

¹² “Don ong Damasco may taw ang aran na si Ananias. Maelet tanandiang magtoman tang Katobolan ig aggalangen tanandia tang tanan ang mga Judio ang pamansistar don. ¹³ Napaning tanandia ong yen ig pagakereng na ong binito ganing tanandia, ‘Saulo, logodo, maitā ra mandian.’ Ig ang oras ang laging asi naitao ang oman, ig initao si Ananias. ¹⁴ Ganing tanandia ong yen, ‘Yawa, pinilika tang Dios tang mga kamepet-mepetan ta agod mata-wanan mo mga onopa tang galiliagan na, ig agod itaen mo si Jesus ang Matolid ig maba-yan mo tang bosis na. ¹⁵ Tenged ibalita mo ong tanan ang taw mga onopa tang inita mo ig naba-yan mo. ¹⁶ Animan mandian, india ra

magdoadoa. Kendenga ra atan ig magampoang Gino. Magpaboniaga ig magpalimpioa tang mga kasalanan mo.’ ”

Ang pagtobol ong ni Pablo ang magtoldok ong mga belag ta Judio

¹⁷ Ganing pa si Pablo, “Nagbaliko tarin ong Jerusalem. Ig asing pangadio ong Timplo, may pinaita tang Dios ong yen. ¹⁸ Initao tang Gino ig ganing tanandia, ‘Dali! Magalina rang lagi tarin ong Jerusalem tenged ang mga taw tarin indi mamagparet ong mga agganing mo natetenged ong yen.’ ¹⁹ Piro ganingo ang siminabat, ‘Gino, gata-wanan ka nira ang yo agpaningo ong mga simban tang mga Judio ig agpatakan tang palo tang mga pamagto ong nio! ²⁰ Ig asing patayen si Esteban, ang niong manigpamatod, yo mismo tang napaoyon ig nagbantay tang mga lambong tang namamatay ong nandia.’ ²¹ Piro ganing tang Gino ong yen, ‘Magalina, tenged tobolona yen ong alawid, don ong mga taw ang belag ta Judio.’ ”

²² Tegka lamang don tang pamasi tang mga taw ong inaning ni Pablo. Pagatapos dayon da tanirang namaginiteg ang ganing, “Patayen tang taw ang maning atan! Belag ta manigtareng tarin ong kalibotan!” ²³ Sigi tang iteg nira ong sobrang kasisilagen nira ig agpapaypay nira tang mga lambong nira ong dibabaw ig pamagpasirabo tang kolapok ong mageyep. ²⁴ Animan nanobol tang komander ong mga sondalo ang ekelan si Pablo ong kota ig patakan tang palo asta indi tanandia magbeg mga angay maning ta si tang initeg tang mga taw kontra ong nandia. ²⁵ Piro asing nalapot

da nira tanandia para latigon, ganing ang nane-
ma si Pablo ong kapitan, “Agpagnan bato tang li
ang latigon mi tang tatang Romano* ang indi pa
gaimbistigar?” ²⁶ Asing naba-yan narin tang kap-
itan, dayon tanandiang napaning ong komander
ang ganing, “Onopa tang agboaten ta? Ang taw
palang narin Romano ka!” ²⁷ Dayon ang napaning
tang komander ong ni Pablo ig ganing, “Magbega
tang matod, Romanoa ka?” “Ee,” ganing ang
siminabat si Pablo. ²⁸ Oman ganing tang koman-
der, “Yo, nagbayado ta mabael agod magimong
Romano.”

“Piro yo,” ganing si Pablo, “natawo ang tatang
Romano.” ²⁹ Animan ang mga taw ang magim-
bistigar din ong ni Pablo namampalawid dang
lagi. Asta ang komander inledan da ka, tenged
pinakadinan na si Pablo ang asi pala tata kang
Romano.

Pinatalonga si Pablo ong mga opisialis tang mga Judio

³⁰ Galiliag pa engaged tang komander ang masig-
oro tanandia mga onopay riklamo tang mga Judio
kontra ong ni Pablo. Animan asing diminaton ang
kaldaw, pinaobad na tang mga kadina na. Pagata-
pos nanobol tanandiang mamagbaragat tang mga
pangolokolo ong mga padi ig ang tanan ang mga

---

* **22:25** 22:25 Ang maliag yaning tang bitalang “Romano” ay
“siodadanos tang Roma.” Ang mga Romano ay agtoldan ta mga
kato-lidan ang indi agto-dol ong mga belag ta Romano. Alimbawa,
si Pablo, maski Judio tanandia, bilang tatang Romano may kato-li-
dan na ang tomalonga ong korti ig magdipinsa tang sadili na ba-lo
tanandia maosgaran obin sintinsian.

opisialis tang mga Judio, ig ingkelan na si Pablo ig pinatalonga na ong nira.

23

¹ Napa-dek ta diritso si Pablo ong mga opisialis tang banoa ig ganing tanandia ong nira, “Mga logod, mga natetenged ong yen ang kaboi, limpio tang konsinsiao ong talongan tang Dios asta mandian ong kaldaw ang na.” ² Oman ang kalawigan ang pading si Ananias dayon ang nanobol ong mga pamansi-deng ong binit ni Pablo ang tampalen nira tang anga na. ³ Ganing si Pablo ong nandia, “Tampalena enged tang Dios. Yawang paita-ita lamang tang mga boat mo!* Kakaronga atan ang manigosgar ong yen sigon ong Katobolan. Piro yawa mismo tang pangontra ong Katobolan tenged nanobola ang tampalingeno!”

⁴ Ganing tang mga taw ang ke-deng ong binit ni Pablo, “Agginsolton mo pa tang kalawigan ang padi tang Dios?”

⁵ Siminabat si Pablo, “Indio gatako, mga logod, ang tanandia pala tang kalawigan ang padi. Tenged ganing kaman ong Kasolatan, ‘India mitala ta anday sayod ong pangolokolo ong banoa mo.’”†

⁶ Mandian, inita ni Pablo nga ang domang mga taw don mga Saduseo ig ang doma mga Pariseo, animan dayon tanandiang mitala ta doru poirsa ang ganing, “Mga logod! Yo tatang Pariseo, ig ana

---

* **23:3** 23:3 “Yawang paita-ita lamang tang mga boat mo!” Ong bitalang Grigo: Yawang lebleb ang pinakolit! † **23:5** 23:5 Exodo 22:28

ta Pariseo. Ig agkasoano mandian tenged lamang pagtaligo ang boien ang moman tang mga patay.”

⁷ Pagabitala lamang ni Pablo ta asi, namagkorontran da tang mga Pariseo ig mga Saduseo, ig nagtenga tang pamagsimet. ⁸ Tenged sigon ong mga Saduseo, ang mga patay indi ra maboing moman. Indi ka tanira mamagparet ang may anghil obin ispirito. Piro ang tanan ang narin agpareten tang mga Pariseo. ⁹ Animan dayon da tanirang namaginitegan don. Ang domang mga Pariseong manigtoldok tang Katobolan, namansideng ig namansibatok ang ganing, “Anday itaen amen ang kasalanan tang taw ang na. Itaben may ispirito obin anghil kaman ang nagigampang ong nandia!”

¹⁰ Ig ang pagkorontran nira nagkinit da ta mo-ya. Inledan da tang komander ang itaben talalabangan nira si Pablo. Animan nanobol tanandia ong mga sondalo na ang komiten da nira si Pablo para ekelan ong kota.

¹¹ Ang labi ra, napaita tang Gino ong ni Pablo ig ganing tanandia, “Paitegen mo tang nem mo. Ang bindoat mo tarin ong Jerusalem ong pagbitala mo natetenged ong yen, boaten mo ka ong Roma.”

Ang planong patayen si Pablo

¹² Pagaramal, namagbaragat-bagat tang mga Judio ig namaginigoan mga onopa tang boaten nira. Namagsompan tanirang indi engaged mamamangan obin mamanginem mintras indi pa gapatay nira si Pablo. ¹³ Sobra tanira ong epat ang polok tang namagampang-ampang ang maning ta si tang boaten nira. ¹⁴ Pagatapos napaning tanira

ong mga pangolokolo ong mga padi ig ong mga mepet tang banoa ig ganing, “Yaming tanan namagsorompan ang indi ami enged tomba ta maski onopang pamangan mintras indi gapatay amen si Pablo. ¹⁵ Animan yamo asta ang mga opisialis tang banoa, kaministiran patobolan mi tang komander tang mga sondalo tang Roma para ekelan si Pablo ong nindio, ang midio galiliag amo pang imbistigaren tanandia mga onopa enged tang kaso na. Ig yami, magbantay ami ig magsimpan ang patayen tanandia mintras indi pa gakabot tarin ong nindio.”

¹⁶ Piro ang plano nirang asia naba-yan tang angken ni Pablo, ang ana tang logod ang babay ni Pablo. Animan napaning tanandia ong kota ig dayon ang siminled ig nagbeg ong ni Pablo.

¹⁷ Ginoyan ni Pablo tang tata ong mga kapitan don, ig ganing tanandia, “E-lan mo tang soltiros ang na ong komander. May yaning na rin ong nandia.”

¹⁸ Ingkelan kaman tang kapitan ong komander tang angken ni Pablo ig ganing tang kapitan, “Ginoyano tang prisong si Pablo ig inaningo nandi-ang e-lano ong nio tang soltiros ang narin tenged may yaning na rin ono ong nio.”

¹⁹ Bindiotan tang komander tang soltiros ong kalima ig ingkelan na ong logar ang indi tanira ba-yen ta doma. Oman dayon ang sine-ma na, “Onopa tang yaning mo ong yen?”

²⁰ Siminabat tang soltiros, “Ang mga Judio, namaginigoan ang aningena ono nirang ekelan mo ong damal si Pablo ig patalongaen ong mga opisialis nira, ang midio imbistigaren pa nira tanandia ta mo-ya. ²¹ Piro india enged paoyon

ong nira, Magino, tenged sobra tanira ong epat ang polok ang mga taw ang mamagelat ig mamagbantay ong nandia. Namagsorompan tanirang tanan ang indi mamangan ig manginem mintras indi gapatay nira si Pablo. Mandian ngani pamagbantay da tanira. Pamagelat lamang tanira tang disision mo.”

²² Ganing tang komander ong soltiros, “India magbeg maski ong ninopa ang binalita mo na ong yen.” Pagatapos dayon dang pinaloa na tang soltiros.

Pinated si Pablo ong ni Gobirnadador Felix

²³ Animan, naggoy tang komander ta doroang kapitan ang ganing, “Magsimpan amo ta doroang gatos ang sondalo, mamagalin alas noibi tang labi ang paning ong Cesarea. Asta pitong polok ang mamanigkabayo ig doroang gatos ang mamanigbangkaw. ²⁴ Magsimpan amo ka ta kabayong tayan ni Pablo ig yated mi tanandia ong ni Gobirnadador Felix. Pandaman ming anday mainabo ong nandia ong dalan.” ²⁵ Oman nagsolat tang komander ta maning ta na:

²⁶ “Yo, si Claudio Lisias, pangomosta ong nio, aggalangen ang Gobirnadador Felix. ²⁷ Ang taw ang asia ang pinatedo ong nio, dinep tang mga Judio ig patayen da rin nira. Piro pagatakong tanandia pala siodadanos tang Roma, nagekelo ta mga sondalo ig binawio tanandia. ²⁸ Galiliago rin ang matako mga onopa tang riklamo tang mga Judio kontra ong nandia, animan pinatalongao tanandia ong mga opisialis nira. ²⁹ Nata-wanano ang riklamo nira ong nandia ay natetenged

lamang ong mga toldok tang Katobolan nira. Ig anda enged ay naboat nang kasalanan ang dapat sintinsian tanandia ta kamatayen obin prisoan. ³⁰ Animan, asing may nagbeg ong yen ang agplanoan tanandiang patayen tang mga Judio, pinatedo ang lagi tanandia ong nio. Inaningo ra ka ong mga pamagdimanda ong nandia ang iprisintar nira ong nio mga onopa tang mga riklamo nira ong nandia.”

³¹ Namagparet tang mga sondalo tang kompormi sinobol ong nira, ig ingkelan nira si Pablo ang labing asi, asta nangakabot tanira ong Antipatris. ³² Pagaramal, ang domang mga sondalo namagbalik da ong kota, ig ang mga mamanigkabayo ra lamang tang namagdayon ang namagated ong ni Pablo. ³³ Pagakabot nira ong Cesarea, sindol nira tang solat ong Gobirnadador ang si Felix ig inintriga ka nira si Pablo ong nandia. ³⁴ Mandian binasa tang Gobirnadador tang solat, ig pagatapos sine-ma na si Pablo mga taga aripa tanandia. Asing nata-wanan na ang si Pablo taga Cilicia, ³⁵ ganing tanandia ong ni Pablo, “Magosgaro tang kaso mo mga komabot tang mga pamagdimanda ong nio.” Ig dayon tanandiang nanobol ang don ekelan si Pablo ong palasio ni Herodes ig bantayan.

24

Si Pablo dinimanda tang mga Judio

¹ Pagata-lib tang limang kaldaw, kiminabot ong Cesarea tang kalawigan ang padi tang mga Judio ang si Ananias. Aroman na tang mga mepet tang banoa ig ang tatang abogadong aran na si Tertulo.

Siminalonga tanira ong ni Gobirnadador Felix ig pin-risintar nira tang dimanda nira. ² Asing si Pablo goyan da, nagimpisa rang magtistigo si Tertulo kontra ong nandia ang ganing:

“Aggalangen ang Gobirnadador Felix. Tenged ong maosay ig masinlong papanaw mo tang banoa, naboay dang anday golo ong yaten, ig dorong mga kao-yan ang naboat mo ong banoa ta. ³ Ong tanan ang logar ig ong tanan ang oras, aggilalaen amen narin ang otang ang nem ig pagpasalamat ami ta mabael ong nio. ⁴ Piro agod india mas magpabedlay, pagpakiloyo rin ong nio ang natetenged ong mo-yang kaneman mo, pama-yan ami ka nio ta indi lamang maboay. ⁵ Ang taw ang na inita amen ang doro kataligpanawan, ig maski ong aypa paning, pagekel tanandia ta gamo ong yamen ang mga Judio. Pangolokolo pa tanandia tang siktang aggoyan ta Nazareno. ⁶ Sinobokan na pa rin ang magboat ta mga bagay ong teled tang Timplo amen ang indi agpagnan tang Katobolan, animan dinep amen tanandia. [Osgaran amen da rin tanandia sigon ong yamen ang Katobolan, ⁷ piro dayon ang kiminabot tang komander ang si Lisias ig rineges nang kinomit ong yamen tang taw ang na. ⁸ Pagatapos, ganing si Lisias ang sinopay magdimanda ong taw ang na kaministiran paning ong nio.]* Mga imbistigaren mo lamang tanandia, mata-wanan mo ong nandia mga onopa tang mga riklamo amen kontra ong nandia.”

⁹ Ig ang mga Judiong aroman ni Tertulo minileg

---

* **24:8** 24:6-8 Ang mga birsikolong na indi itaen ong tanan ang mga lomang kopia tang mga sagradong kasolatan ong bitalang Grigo.

da ka ong pagbandan na ong ni Pablo, ig ganing matod kaman tang tanan ang asi.

Nagdipinsa si Pablo tang sadili na ong ni Felix

¹⁰ Pagatapos ta si, sininiasan tang Gobirnadur si Pablo para mitala. Ig ganing si Pablo:

“Galipayo ang magdipinsa tang sadilio mandian, tenged gata-wanano, Gobirnadur, ang naboaya rang manigosgar ong banoang narin. ¹¹ Mga imbistigaren mo, mata-wanan mo ang anda pay tampolok may doroang kaldaw ang nagta-lib ang yo napaning ong Jerusalem para magsimba. ¹² Indio inita tang mga Judiong narin ang pagigdiskosiono ong maski sinopa obin panggolo ong mga taw, maski ong Timplo obin ong mga simban nira, obin maski ong aypa ong siodad. ¹³ Anda kay ibidinsiang ma-dol nira ong nio mandian ang matod tang mga riklamo nira kontra ong yen. ¹⁴ Risibieno ang yo pagto ong Dios tang yamen ang kamepet-mepetan ig pagosoyo ong nandia ong tatang dalan ang agpabetang nirang tatang sikta. Piro pagpareto tang tanan ang na-tang ong Katobolan ni Moises asta ang mga solat tang mga propita. ¹⁵ Ig pagtaligo ong Dios, pario ka tang mga taw ang narin, ang boien nang moman tang tanan ang mga patay, mo-ya man obin malain. ¹⁶ Animan pagprosigiro ta mo-ya ang indio mapagboat ta kasalanan agod maski ong talongan tang Dios obin ong yen ang masig ka taw, pirming limpio tang konsinsiao.

¹⁷ “Pagata-lib tang pirapang takon ang yo andao ong Jerusalem, nagbaliko don para magekel ta

koarta para ong mga kasimanoao ig para magtorol ta bolontad ong Dios. ¹⁸ Pagatapos ang maboato tang agganing ong Katobolan para magimong limpio ra ong pama-dek tang Dios, dono kinabotan nira ong Timplo ang pagbolontad. Ong oras ang asi anday yading taw don ig anda kay golo. Piro may pirapang mga Judio don ang namagalin ong probinsia tang Asia. ¹⁹ Tanira yay ang dapat ang manigtalonga ong nio mga may riklamo nira kontra ong yen. ²⁰ Ig mga anda, ang mga taw mismong narin tang pane-maen mo mga onopang kasalanan tang inita nira ong yen asing pinatalongao nira ong mga opisialis. ²¹ Anday doma, na ka lamang tang initego asing dono ang ke-deng ong ka-ngan nira, 'Aggosgarano mandian tenged lamang pagpareto ang maboing moman tang mga patay!' ”

²² Mandian, ang Gobirnadador ang si Felix, bastanti tang gata-wanan na natetenged ong agpareten tang mga pamagosoy ong Gino. Animan pinalampas na kang lagi tang bista. Ganing tanandia, “Mga komabot ngani tang komander ang si Lisias ba-lo madisionano tang kaso mo.” ²³ Pagatapos, nagordin tanandia ong kapitan ang bantayan si Pablo, piro indi igpitan nira, kondi pagnan tang mga tangay na ang tomabang ong nandia ong mga kaministiran na.

Siminalonga si Pablo ong da Felix ni Drusila

²⁴ Pagata-lib ta pirapang kaldaw, nagbalik si Felix ig mandian ingkelan na tang katawa nang si Drusila ang tata kang Judio. Pinagoy ni Felix si Pablo ig pinama-yan nang minitala natetenged

ong pagto ong ni Cristo Jesus. ²⁵ Piro asing bibitala ra si Pablo natetenged ong mato-lid ang pangaboi, ang pagarawiden tang sadili, ig ang natetenged ong komabot ang kaldaw ang magosgar tang Dios, inledan da si Felix. Ganing tanandia, “Tama ra sia! Poidia rang magalin. Mga may timpo, ipagoya si lamang yen.” ²⁶ Ig pirming agpagoy ni Felix si Pablo, tenged pagelat-elat din ang oldan tanandia ni Pablo ta koarta.

²⁷ Pagata-lib tang doroang takon, sinletan da si Felix ni Poncio Festo bilang gobirnadador. Ig komo ang kaliliagan ni Felix maliliagan tanandia tang mga Judio, bino-wanan na pa ka enged si Pablo ong prisoan.

25

Nagapilar si Pablo ong Adi tang Roma

¹ Mandian kiminabot si Festo ong probinsia bilang gobirnadador. Ig pagata-lib tang tolong kaldaw nagalin tanandia ong Cesarea ig napaning ong Jerusalem. ² Ang mga pangolokolo ong mga padi, asta ang domang mga pangolokolo ong mga Judio, bineg nira don ong ni Festo tang mga riklamo nira kontra ong ni Pablo. Rineges nira si Festo, ³ mga maimo oldan na ka tanira ta pabor, ang papaningen na ka si Pablo ong Jerusalem. Piro ang plano pala nira, bantayan nira si Pablo ong dalan ig patayen. ⁴ Siminabat si Festo, “Agkolongon si Pablo ong Cesarea, piro indi lamang maboay magbaliko ka don. ⁵ Animan, patabiden mi ra lamang ong yen tang nindiong mga pangolokolo ong pagbaliko don. Don da lamang iprisintar nira

tang mga riklamo nira kontra ong taw ang asi, mga may naboat nang kasalanan.”

⁶ Nagtinir pa si Festo ong Jerusalem ta mga walo obin tampolok ang kaldaw, ba-lo tanandia nagbalik ong Cesarea. Asing diminaton ang kaldaw, kiminarong tanandia ong orosgaran ig nanobol ang pa-leden si Pablo. ⁷ Paga-led ni Pablo, linibotan ang lagi tanandia tang mga Judio ang taga Jerusalem, ig sinalalabangan ang binandan ta mabebelat ang kasalanan ang indi ka maproiban nira. ⁸ Piro nagdipinsa si Pablo tang sadili na ang ganing, “Anda enged ay naboato ang kasalanan maski ong Katobolan tang mga Judio, maski ong Timplo, maski ong Adi tang Roma.” ⁹ Piro galiliag si Festo ang maliliagan tanandia tang mga Judio, animan ganing tanandia ong ni Pablo, “Galiliaga ang paning ong Jerusalem agod dona imbistigaren ta natetenged ong mga riklamong na?” ¹⁰ Siminabat si Pablo, “Nanio ang kedeng ong talongan tang korti tang Adi tang Roma, ig tarino dapat osgaran. Gata-wanan mong anday naboato ang kasalanan ong mga Judio. ¹¹ Mga nagkatalako obin napagboato ta maski onopang dapat ang silotano ta kamatayen, risibienon tang sintinsia ong yen. Piro mga anday kamatodan tang mga riklamo nira kontra ong yen, anday sinopang mapagintriga ong yen ong kalima tang mga Judiong asi. Pagapilaro mandian ong Adi tang Roma!” ¹² Nagigampang si Festo ong mga maniglaygay na don, ig pagatapos ganing tanandia ong ni Pablo, “Nagapilara ong Adi tang Roma, pois dona paning ong nandia!”

Pinatalonga si Pablo ong Ading Agripa

¹³ Pagata-lib tang pirapang kaldaw, kiminabot ong Cesarea tang Ading si Agripa* may si Berenice para mangomosta ong ni Festo. ¹⁴ Asing naboy-boay da tanira don, binalita ni Festo ong adi tang kaso ni Pablo. Ganing si Festo ong ni Agripa, “May tatang priso tarin ang bino-wan ni Felix. ¹⁵ Asing dono ong Jerusalem, bineg ong yen tang kaso na tang pangolokolo ong mga padi asta ang mga mepet tang mga Judio. Ang kaliliagan nira silotano tang taw ang na. ¹⁶ Ang sabato ong nira belag ta ogali tang mga Romano ang silotan tang tatang taw asta indi pa gapagtalonga ong mga pamagdimanda ong nandia, ig ma-dolan tanandia ta timpong magdipinsa tang sadili na natetenged ong mga riklamo nira kontra ong nandia. ¹⁷ Animan asing tanira namagimes da tarin, indi ra pinatraso tang bagay ang na. Ang diminaton ang kaldaw kiminarongo ong orosgaran ig nanobolo ang komiten tang taw ang asi. ¹⁸ Ang kalaomo mabelat tang kasalanan tang taw ang na. Piro asing namansi-deng ig namansibitala tang mga namagdimanda ong nandia, anda kay inaning nirang maning ta asi. ¹⁹ Ang mga bagay lamang ang agsoayan nira ay ang natetenged ong rilihion nira ig ong tatang taw ang si Jesus. Patay da tang taw ang narin piro agrereges ni Pablo ang tanandia boi ono. ²⁰ Indi mata-wanano mga monopa tang pagirimbistigareno ong mga bagay ang narin. Animan sine-mao si Pablo mga galil-

---

* **25:13** 25:13 Ang Agripang na ay Agripa II, ig ana tang Ading Herodes ang sinilotan tang anghil ong Bindoatan 12:23.

iag tanandia ang paning ong Jerusalem agod don tanandia imbistigaren. ²¹ Piro nagpakiloy tanandiang yelat tang kaso na ong Adi tang Roma para yay ang magdisision. Animan nanobolong bantayan tanandia asta mapaekelo tanandia don.” ²² Ganing si Agripa ong ni Festo, “Maski yo, galiliago ka rin ang mamasi ong taw ang asi.” Siminabat si Festo, “Ong damal maba-yan mo.”

²³ Asing diminaton ang kaldaw, napaning si Agripa ig si Berenice ong korti ang agtabiden ta maboat ang prosision. Don tang tanan ang alalawig ang pangolokolo ong mga sondalo ig ang mga ilaladong mga taw ong siodad. Ig asing pagatobol ni Festo, dayon ang pina-led si Pablo. ²⁴ Ganing si Festo ong ni Agripa, “Ading Agripa ig yamong tanan ang tarin mandian. Telekan mi patigayon tang taw ang na. Natetenged ong nandia, ang tanan ang mga Judio namansipaning ong yen ang namagriklamo, belag lamang ta tarin kondi asta don ong Jerusalem. Namansiteg pa tanira ang dapat patayen ono tanandia. ²⁵ Piro initao ang anda kay naboat nang dapat silotan tanandia ta kamatayen. Ig tenged tanandia nagapilar ong Adi tang Roma, nagdisisiono ang ipekel tanandia don. ²⁶ Piro indi mata-wanano mga onopay isolato ong yen ang Adi. Animan pinatalongao tanandia ong nindio, labi pa ong nio, Ading Agripa, agod pagatapos tang imbistigasion ang na may masolato ra ka. ²⁷ Tenged mga ong yen midio belag ta tama ang magpaekelo ta tatang priso ong Adi tang Roma, ang indio gatako mga onopa tang mga riklamo kontra ong nandia.”

26

Nagdipinsa si Pablo tang sadili na ong ni Agripa

¹ Ganing si Agripa ong ni Pablo, “Agpagnana rang mitala. Onopa tang maning mo para ong sadili mo?” Dayon ang sininiasan ni Pablo tang mga taw tang kalima ang mitala tanandia. Ig nagdipinsa tang sadili na ang ganing:

² “Mga ong yen, masoirtio engaged mandian, Ading Agripa, tenged ong nio mismo mapagdipinsao tang sadilio natetenged ong tanan ang mga riklamo tang mga Judio kontra ong yen. ³ Labi pa yawa, gata-wanan mo ta mo-ya tang kinaogalian ig mga bagay ang agpagsoayan ang pirmi tang mga Judio. Animan mga maimo pasinsiaeno ka niong pama-yan.

⁴ “Mimpisang ge-leyo pa, gata-wanan tang tanan ang mga Judio mga monopa tang yen ang kaboi don ong sadiling logaro asta ong Jerusalem. ⁵ Mga tanira mangaliag lamang ang mamagtistigo, maning tanira ang yo, maski nontokaw pang lagi, mimbrowa tang kaistriktoan ang sikta tang rilihion amen, yay ang mga Pariseo. Asia gata-wanan dang lagi nira. ⁶ Ig agkasoano mandian tenged lamang pagtaligo ang boaten tang Dios tang pinangako na ong mga kamepet-mepetan amen. ⁷ Ang pangakong na yay ang aggelaten tang tanan ang tampolok may doroang tribo ni Israel, animan tanira pamagto ong Dios kaldaw may labi ang de-dek ong popotokon nira. Aggalangen ang Adi, tenged yo pagtaligo ka ang maning atan tang mainabo, dinimandao ra mandian tang mga

Judio! ⁸ Angay aggisipen nirang ang Dios indi poiding boien nang moman tang mga patay?”

⁹ Ganing pa si Pablo, “Yo mismo, asing tokaw, ang kalaomo dapat ang boateno tang tanan ang masarangano agod kontraen tang mga sinagpan ni Jesus ang taga Nazaret. ¹⁰ Ig asi, bindoato ka kaman ong Jerusalem. Ong aotoridad ang sindol ong yen tang mga pangolokolo ong mga padi, dorong mga sinakepan tang Dios ang pinaprisoano. Ig asing pinatay da tanira, napaoyono ka. ¹¹ Dorong bisis liniboto tang mga simban tang mga Judio para dilemen tanira, ig pinasilotano tanira agod rege-sen tanirang magbitala kontra ong ni Jesus. Ong sobrang kasisilageno ong nira, pinampaningano pa maski ong alawid ang logar.

Binalitang oman ni Pablo tang pagailala na ong Gino

¹² “Asia tang dailan ang napaningo ong Damasco. Sindolano ta aotoridad tang mga pangolokolo ong mga padi ig agtobolono nira. ¹³ Koto tang kaldaw si, aggalangen ang Adi, asing initao ong dalan tang sinag ang nagalin ong langit ang mayag pa ong sinag tang kaldaw. Nangayag ong paliboto ig ong mga karomanano ang papanaw. ¹⁴ Nangatomba aming tanan ong tanek. Oman may naba-yanong bosis ang minitala ong yen ong bitalang Hebreo. Ganing, ‘Saulo, Saulo, angay agpaliwagano nio? Agpasitan mo lamang tang sadili mong babatoka ong yen, pario tang tatang bakang panipa ong panondot.’ ¹⁵ Oman ganingo, ‘Sinoapa, Gino?’ Ig siminabat tang Gino, ‘Yo si Jesus, ang agpaliwagan mo. ¹⁶ Kendenga ra

atan! Napaitao mandian ong nio tenged pinilika yen ang magsirbi ong yen, ig para magpamatoda natetenged ong pinaitao mandian ong nio, asta ang ipaitao ong nio ong mga kaldaw ang komabot. ¹⁷ Tobolona yen ong mga Judio ig mga belag ta Judio, ig ilibria yen ong mga anday sasayod ang maliag nirang boaten ong nio. ¹⁸ Tobolona yen ong nira agod mabo-kad tang mga kinaisipan nira ig taliotan nira tang maki-lep ig paning ong mayag, ig agod magalin tanira ong gaem ni Sathanas ig magpasakep ong Dios. Ig tenged ong pagto nira ong yen, patawaden tanira ong mga kasalanan nira, ig ma-pen da tanira ong mga nag-imong sagradong sinakepan tang Dios.’ ”

Binalita ni Pablo tang boroaten na

¹⁹ “Animan, Ading Agripa, bindoato ka enged tang sinobol ong yen ong pinaita ong yen ang asing nagalin ong langit. ²⁰ Nagtoldokong lagi, primiro don ong Damasco, oman ong Jerusalem, pagatapos ong tanan ang mga lansangan ong probinsia tang Judea ig asta ra lamang ong mga belag ta Judio. Inaningo tanirang mamagtogat da tanira ong mga kasalanan nira ig magbalik ong Dios, ig ipaita nira ong mga kaboi nira ang tanira namagtogat da ka kaman. ²¹ Asia tang dailan ang pinadepo tang mga Judio asing dono ong Timplo, ig patayeno ra rin nira. ²² Piro sinabangano tang Dios asta ong kaldaw ang na. Animan kedengo mandian tani ig pagpamatod natetenged ong ni Jesus ong tanan ang klasi ta taw, maski dibabak, maski alawig tang katengdanan nira.

Anday domang agganingo kondi ang mga inaning dang lagi tang mga propita ig ni Moises ang mangainabo. ²³ Inaning nira ang kaministiran magpinitinsia tang Cristo* ig tanandia tang makaw ang maboing moman agod ipatako ong tanan ang mga taw, maski Judio obin belag ta Judio, ang tanira malibri.”

²⁴ Asing si Pablo bibitala ig pagdipinsa tang sadili na, miniteg si Festo ang ganing, “Nabariadoa ra Pablo. Sobra ra tang kinatawanan mo, animan nabeyega ra!” ²⁵ Siminabat si Pablo, “Belago ta bariado, aggalangen ang Festo. Poros kamatodan tang agganingo. ²⁶ Ang tanan ang asia gata-wanan ni Ading Agripa, ig mabitalao ong nandia ang anday agtatalok-taloko. Sigorado, gata-wanan na ra tang tanan ang agganingong na, tenged indi nainabo ong sikrito.” ²⁷ Oman ganing si Pablo ong adi, “Ading Agripa, pagpareta ong mga inaning tang mga propita? Gata-wanano ang pagpareta ka.” ²⁸ Siminabat si Agripa ong ni Pablo, “Ong dipot ang timpo, galiagano ra niong boaten ang Kristiano?” ²⁹ Ganing si Pablo, “Ong madali obin ong maboay, aggampo ong Dios ang belag lamang ta yawa kondi asta ang tanan ang gangabasi ong yen mandian ay magimong Kristiano pario ong yen, poira lamang ong mga kadinang narin.”

³⁰ Dayon ang kimindeng tang adi, asta ang gobiernador may si Berenice, ig ang tanan ang paman-sikarong don. ³¹ Ig pagalao nira, ganing tanirang namagarampang-ampang, “Ang taw ang asi, an-

---

* **26:23** 26:23 “Cristo.” Telekan ong Bokabolario

day naboat nang kasalanan ang dapat sintinsian tanandia ta kamatayen obin prison.” ³² Ganing si Agripa ong ni Festo, “Mga indi ra rin tanandia nagapilar ong Adi tang Roma, palpatan da rin tanandia.”

27

Ang pagbiahi ni Pablo paning ong Roma

¹ Asing nagdisision tanira ang tomay ami ni Pablo paning ong Italia, dayon ang inintriga nira si Pablo ig ang domang mga priso ong ni Julio, ang tatang kapitan ong mga sondalong taga Roma ang aggoyan ta Batalion tang Adi. ² May tarayan don ang nagalin ong Adramitio ang madali rang lomarga para ong mga porondoan ong baybay tang probinsia tang Asia. Don ami namansitay ig dayon ami rang namagalin. Aroman amen si Aristarco, ang taga Tesalonica ong probinsia tang Macedonia. ³ Asing diminaton ang kaldaw, siminampet ami ong Sidon. Si Julio nagpaita ta mo-yang nem ong ni Pablo, ig pinagnan na ang mamisita ong mga tangay na para masikaso nira tanandia. ⁴ Pagalin amen ong Sidon, nagpalayag ami ong limbengan tang Chipre tenged agtongtongon amen tang mageyep. ⁵ Nagpadayon ami ong kawayang-wayangan ong dobali tang Cilicia may ang Panfilia ig dayon aming kiminabot ong Mira, tatang lansangan ong Licia. ⁶ Tarin ong Mira ang kapitan ang si Julio naita ta tatang tarayan ang nagalin ong Alejandria paning ong Italia. Animan pinala-ted ami nandia ong tarayan ang asia.

⁷ Malobay tang paglayag amen ig naboay ta pirapang kaldaw, animan liniwagan ami ta mo-ya

ba-lo ami nakabot ong may lansangan tang Nido. Tened tongtongon pa ka enged tang mageyep, indi ami marombo ong paningan amen. Animan napalimbeng ami ra lamang ong tere-lan ang parti tang Creta, ong dobali tang Salmon. ⁸Liniwagan aming nangobay ong Creta asta makabot ami ong logar ang aggoyan ta Masinlong Porondoan, alenget ong lansangan tang Lasea.

⁹Maboat dang timpo tang nata-lib asta kinabot ami tang timpong dilikado rang magbiahi, tened nata-lib da tang Kaldaw tang Pagpaletem.* Animan ganing si Pablong nano-patan ong mga karomanan amen, ¹⁰“Mga tangay, aggitaeno ang liwagan ita ong pagbirihi tang na. Belag lamang tang mga karga ig ang tarayan tang malipat, kondi asta ang kaboi ta.”

¹¹Piro ang kapitan tang mga sondalo, mas pinamayan na tang inaning tang kapitan tang tarayan, asta tang inaning tang may nandia tang tarayan, belag lamang tang paman ni Pablo. ¹²Ig tened ang porondoan ang asi belag ta masinlong palalimbengan mga timpo mapalet, ang kayadian ong nira napaoyon ang mamagdayon tanira agod balampa maski monopa makabot tanira ong Fenice, tatang porondoan ong islang Creta ang tatalonga ong pontanen may daplak.

Ang bagio ong laod

¹³Pageyep ta maloay tang abagat ang kalaom tang mga karomanan amen poidi ra ka kaman

---

* **27:9** 27:9 “Kaldaw tang Pagpaletem.” Yay ang “Pista tang Patawad,” ang agsilibraen sigon ong mabasa ta ong Levitico 16:1-34.

magbiahi. Dayon ang binatak nira tang pondo tang tarayan ig nangobay ami ang alenget ong baybay tang Creta. ¹⁴ Indi naboy nagpalet ta doro kapoirsa ang pagalin ong banoa, ang yay ang mageyep ang “kambian.” ¹⁵ Sinakep tang mageyep ang narin tang tarayan ig indi ami ra matongtong. Animan nagpabaya ami ra lamang ang napanonot ong mageyep. ¹⁶ Simina-lib ami ong tatang porong aggoyan ta Cauda ig tarin belag ta masiadong mapoirsa tang mageyep, piro liniwagan aming pigaran tang boti. ¹⁷ Pagabatak tang boti dayon ang sina-kepan nira tang tarayan ta mga mababael ang tali para indi magbelak tang sinangoni na. Ong karaelden nira ang itaben matanlad tanira ong kenay ang malogaw ang aggoyan ta Sirtis, inaria nira tang layag ig napabaya ami ra lamang ang napadagta-dagta. ¹⁸ Liniwagan ta mo-ya tang tarayan tenged doro ka poirsa tang bagio. Animan asing diminaton ang kaldaw pinamo-log nira tang mga karga. ¹⁹ Ang diminaton pa enged ang kaldaw ang mga goromiti ra mismo tang namagbo-log tang mga kagamitan tang tarayan. ²⁰ Doro rang kaldaw ang indi inita amen tang kaldaw ig mga bitokon, ig doro pa kapoirsa tang bagio. Animan anda ray kalaom amen ang malibri ami pa.

²¹ Naboy dang indi gapamangan tang mga tawan tang tarayan. Animan dayon tanirang linengetan ni Pablo ig ganing tanandia ong nira, “Mga tangay, mga namamasi amo rin lamang ong yen ig indi ita namagalin ong Creta, indi ita kinabotan ta kaliwagan ang maning ta na. Piro

mandian pagpakiloyo ong nindio ang ²² paitegen mi tang nem mi. Anday maski sinopa ong nindio ang mapatay. Ang tarayan lamang tang mabagbag. ²³ Tenged napaita ong yen talabi tang tatang anghil tang Dios, ang Dios ang agtowano ig agsirbiano, ²⁴ ig ganing ong yen, 'India meled, Pablo. Matalongā enged ong Adi tang Roma. Ig natetenged ong nio, mangasalbar ka tang tanan ang mga karomanan mo ong biahi.' ²⁵ Animan," ganing si Pablo ong mga karomanan na, "paitegen mi lamang tang nem mi. Tenged pagtaligo ong Dios mga onopa tang inaning na ong yen yay ang mainabo. ²⁶ Piro idagta ita enged ong tatang poro."

²⁷ Yatampolok may epat dang labi ig dinagta ami pa ong talsi ang aggoyan ta Adriatico. Asing mga tenganan da, napanaidan tang mga goromiti ang alenget ami ra ong tatang enasan. ²⁸ Dayon ang sinonda nira ig inita nirang doroang polok ang depa tang kadalem tang talsi. Ong tokaw-tokawan ta ge-ley namagsonda si tanira ig don tampolok may lima ra lamang depa tang kadalem na. ²⁹ Pinangeldan tanira ang itaben matanlad ami ong kabatoan, animan bino-log nira tang epat ang nga pondoan ong boli tang tarayan, ig namagampong balampa maramal da. ³⁰ Sinobokan din tang mga goromiti ang mamagalin ong tarayan, animan sinonton nira ong talsi tang boti ang midio pamagbo-log ta pondo ong tokawan tang tarayan. ³¹ Ganing si Pablo ong kapitan ig ong mga sondalo, "Mga ang mga taw ang asia indi magtinir tarin ong tarayan, indi amo mangalibri." ³² Animan dayon

ang sina-tab tang mga sondalo tang mga taling agtata-ket ong boti ig pinabayan da lamang nirang idagta.

³³ Asing madali rang maramal, rineges ni Pablo tang tanan ang mga taw ang mamamangan. Ganing tanandia, “Tampolok may epat dang kaldaw tang elat-elat ming magpoas tang bagio, ig indi amo engaged gapamangan ta maski onopa.

³⁴ Mamangan amo kang lagi agod mamoirsa tang mga sinangoni mi. Demdemen ming indi maonopa tang maski sinopa ong nindio.”

³⁵ Pagabitala ni Pablo ta si, dayon tanandiang nangomit ta tinapay ig ong talongan tang tanan ang mga taw nagpasalamat tanandia ong Dios. Oman pinisi-pisi na tang tinapay ig dayon tanandiang namangan. ³⁶ Naolikan da ka tang nem tang mga taw ig dayon da tanirang tanan ang namamangan. ³⁷ Doroang gatos may pitong polok may enem aming tanan don ong tarayan.

³⁸ Asing nangapamangan da tanirang tanan ig nangaelen da, pinamo-log nira tang mga sako tang trigo ong talsi agod lontaw tang tarayan.

Ang pagabagbag tang tarayan

³⁹ Asing mayag da, may natorongan nirang banoa piro indi mailala nira mga onopang islay si. Inita nirang may tatang lek don ang kenay tang baybay na, ig naisipan nirang don ipasagasa tang tarayan. ⁴⁰ Animan pinana-tab nira tang kabli tang mga pondo agod mabo-wan da lamang ong talsi, ig pinangobad nira tang mga taling tataket ong simon para gamiten. Pagatapos, pagabokad nira tang pok, naparombo ra tanira ong bay-

bay. ⁴¹ Dayon ang natanglad tang tarayan ong tatang bagombon ig don nabara tang tarayan ig indi ra mapagalin. Linaba-laba tang langeb asta nagbelak-belak tang boli na.

⁴² Ang kaliliagan tang mga sondalo pamatayen nira tang mga priso agod anday magkapay ig mapalpat. ⁴³ Piro sinagang tanira tang kapitan tenged galiliag ang ilibri na si Pablo. Animan, nanobol tanandia ong tanan ang gangatakong mamagkapay, mamansi-kaw dang mamansilo-bo ong talsi ig mamagkapay paning ong takat. ⁴⁴ Ig ang doma sinobol nang mamangomit ta tabla obin pidasong mga ayo ang poiding gabayanen. Ong maning ta si, yaming tanan nangakabot ong takat ang poros libri.

28

Ong Malta

¹ Asing nalibri ami ra, ig don ami rang tanan ong takat, ba-lo pa nata-wanan ang porong asi agoyan ta Malta. ² Doro karao-ya tang mga taga don ong yamen. Nagparet tanira ta apoy ig inasikaso ami nira tenged pagimpisa rang kokoran ig doro kalamig. ³ Nagsimet si Pablo ta mga magatong ig asing dinapog na ong apoy, may madalit ang ma-kal ang limindoa tenged ong kinit. Ig kiminabit-kabit tang ma-kal ong kalima ni Pablo. ⁴ Asing inita tang taga poro tang ma-kal ang kakabit-kabit ong kalima na, ganing tanirang namagarampang-ampang, “Sigorado, manigpatay ta taw tang laling narin. Nalibri tanandia ong talsi, piro soirti na mandian ang indi ra malibri.” ⁵ Piro wina-sik

lamang ni Pablo tang ma-kal ong apoy ig indi engaged tanandia naonopa. ⁶ Binantayan nirang manimpeng tang sinangoni ni Pablo obin tomomba tanandia ig mapatay. Piro asing naboay da tang elat nira ig inita nirang anda kay nainabo ong ni Pablo, nagoman tang isip nira ig ganing tanira, “Dios tang taw ang narin!”

⁷ Ang aran tang pangolokolo ong porong asi ay si Publio. Ang mga tanek na alenget don ong nadampayan amen. Rinisibi ami nandia ig ong teled ta tolong kaldaw inasikaso ami nandia ta mo-ya. ⁸ Naton ang pagmasit tang tatay ni Publio. Agkinten tanandia ig agdisintariaen. Animan napaning si Pablo ong nandia ig nangadi. Oman binondo na tang kalima na ong tatay ni Publio, ig pinao-ya na tanandia. ⁹ Tened ong nainabong na, ang tanan ang pamagmasit ong porong narin namansipaning ong ni Pablo ig pinao-ya ka tanira. ¹⁰ Dorong rinigalo nira ong yamen ig asing magalin ami ra ingkelan pa nira ong tarayan tang mga sindol nirang kaministiran amen.

Nagalin ong Malta paning ong Roma

¹¹ Tolong bolan ami don ong poro. Ig pagatapos dayon aming siminabid ong tatang tarayan ang napalimbeng don asing timpong mapalet. Ang tarayan ang na nagalin ong Alejandria ig ang aran na, “Kapid ang Dios.” ¹² Pagalin amen ong Malta kiminabot ami ong Siracusa, ig nagtinir ami don ta tolong kaldaw. ¹³ Magalin ong Siracusa nagpabordo ami asta makabot ami ong Regio. Asing diminaton ang kaldaw mineyep da tang abagat. Dayon ami sing larga ig ong teled ta

doroang kaldaw kiminabot ami ong lansangan tang Puteoli. ¹⁴ Don may nangabagat amen ang mga pamagto, ig inimbitar ami nira ang magtinir ong nira ta pitong kaldaw. Pagatapos dayon ami rang napaning ong Roma.

¹⁵ Nabalitan tang mga pamagto don ong Roma ang komabot ami ra, animan namansipaning tanira asta ong Foro de Apio ig Tres Tabernas para bagaten ami nira. Pagaita ni Pablo ong nira, nagpasalamat tanandia ong Dios ig namoirsa tang nem na.

Asing si Pablo ong Roma

¹⁶ Pagakabot amen ong Roma, pinagnan si Pablong magarkila ta sadiling istaran na, aroman na tang tatang sondalong maggoardia ong nandia.

¹⁷ Pagata-lib tang tolong kaldaw, pinagoy ni Pablo tang mga pangolokolo ong mga Judio ong Roma. Ig asing namagimes da tanira ganing si Pablo ong nira, “Mga logod, maski anda enged ay naboatong anday sayod kontra ong mga kasi-manoa tang mga Judio obin kontra ong mga ki-naogalian tang mga kamepet-mepetan ta, dinepo nira ong Jerusalem ig inintrigao nira ang tatang priso ong mga opisialis ang Romano. ¹⁸ Ig asing naimbistigaro ra nira, palpatano ra rin nira tenged anday inita nirang talako ang dapat ang sintinsiano ta kamatayen. ¹⁹ Piro indi maliag tang mga Judiong palpatano. Animan naregesano ang magapilar ong Adi tang Roma, maski mga ong yen ang masig ka Judio, anday dimandao ong nira. ²⁰ Asia tang dailan ang pinagoy amo yen para

mapagigampango ong nindio. Tenged agkadi-nano mandian tenged lamang ong pagsirbio ong Maniglibri ang agpakaboton tang tanan ang mga Israelita!”

²¹ Ganing tanira ong ni Pablo, “Anday narisibi amen ang solat nagalin ong Judea natetenged ong nio. Maski ang domang mga Judiong namansik-abot ang nagalin don, anda kay binalita nira obin inaning ang anday sayod kontra ong nio. ²² Piro galiliag ami kang mamasi tang onopay yaning mo. Tenged mga ong yamen, gata-wanan amen ang siktang narin agkontraen ta mga taw maski ong aypa.”

²³ Animan dayon tanirang nagtirmino ta kaldaw para mamagbaragat-bagat. Pagakabot tang kaldaw ang asi, doro pa tanirang namansipaning don ong balay ang aggistanan ni Pablo. Ig impisa damal-damal asta ra lamang nalabi tang pagsaysay ni Pablo ong nira tang natetenged ong paggaraemen tang Dios bilang adi. Ig dorong prosigir nang mapaparet na tanira ong ni Jesus ong paggamit na tang Katobolan ni Moises asta ang mga sinolat tang mga propita. ²⁴ Ang doma ong nira namagparet ong inaning nang asi, piro ang doma indi mamagparet. ²⁵ Asing indi tanira namaginigoan, dayon tanirang namansiolik. Piro ba-lo tanira namansiolik, may inaning ni Pablo ong nira ang ganing, “Tama ka kaman tang pinabitata tang Ispirito Santo ong propitang si Isaias asing tokaw ong mga kamepet-mepetan ta, ang ganing,

²⁶ ‘Paningan mo tang mga taw ang asi ig maninga ong nira:

Mamasi amo man ang mamasi, indi amo ka mangaintindi,
 Ig maski pa-dek amo man tang pa-dek, indi amo ka mangaita.

²⁷ Tened ang mga taw ang na, matetegat tang mga kolo nira.

Ang mga talinga nira pamandamel da lamang tang pamasi,

ig pineyeng da lamang nira tang mga mata nira para indi tanira mangaita ig indi mangabasi.

Itaben mangaintindi pa tanira, magbalik pa tang nem nira ong yen,

ig pao-yaeno tanira, 'ganing tang Dios.'*²⁸

²⁸ Ganing pa si Pablo, "Dapat mata-wanan mi, ang balitang na natetenged ong pagrilibrien tang Dios ong mga mapinagtalaken agbabalita ra ong mga belag ta Judio. Ig pamamasi ka tanira."

²⁹ [Pagabitata ni Pablo ta na, dayon dang naman-siolik tang mga Judio ig dorong diskosion nira.][†]

³⁰ Nagtinir si Pablo ta doroang takon don ong balay ang asing aggarkilan na. Agrisibien na ka tang tanan ang agpaning don. ³¹ Agtotoldok na ong nira tang natetenged ong paggaraemen tang Dios bilang adi ig natetenged ong ni Jesu-Cristo, ang maiteg tang nem na ig anday pagsagang ong nandia.

---

* **28:27** 28:26-27 Isaias 6:9-10 † **28:29** 28:29 Ang birsikolong na indi itaen ong tanan ang mga lomang kopia tang mga sagradong kasolatan ong bitalang Grigo.

**Ang bitala tang Dios: ba-long inigoan; Ang
bagong magandang balita: bagong tipan
New Testament in Agutaynen**

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Agutaynen

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2004, WPS. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Agutaynen

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

a6ffb27f-bf5e-591b-a64b-7001d9919874